

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

ЗБИРКА НА ПРОПИСИ

Поддржано од:

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Skopje

 Sida

Содржината на ова издание не секогаш ги одразува погледите или ставовите на Мисијата на ОБСЕ во Скопје.

Përmbajtja e këtij publikimi nuk përfaqëson medoemos këndvështrimin apo qëndrimin e Misionit të OSBE-së në Shkup.

The content of this publication does not necessarily represent the view or the position of the OSCE Mission to Skopje.

СОДРЖИНА

ВОВЕД	5
ОДРЕДБИ ОД УСТАВОТ НА РМ	7
ЗАКОН ЗА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ	9
I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ	9
II. УСЛОВИ ЗА ИЗБОР И РАЗРЕШУВАЊЕ НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ	10
III. НАДЛЕЖНОСТ И НАЧИН НА РАБОТА	12
IV. ЈАВНОСТ НА РАБОТАТА	21
V. ПРАВНА ПОЛОЖБА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ	21
VI. СТРУЧНА СЛУЖБА	23
VII. СРЕДСТВА ЗА РАБОТА	24
VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	24
ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ	26
ДЕЛОВНИК ЗА РАБОТА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ	29
I. ОПШТИ ОДРЕДБИ	29
II. РАСПОРЕД НА РАБОТАТА	31
II-A. ЗАШТИТА НА УСТАВНИТЕ И ЗАКОНСКИТЕ ПРАВА НА ГРАЃАНИТЕ И НА СИТЕ ДРУГИ ЛИЦА	33
II-B. СЛЕДЕЊЕ НА СОСТОЈБИТЕ И ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА И НА ЛИЦАТА СО ПОСЕБНИ ПОТРЕБИ	34
II-B. СЛЕДЕЊЕ НА СОСТОЈБИТЕ И ЗАШТИТА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА И СООДВЕТНА И ПРАВИЧНА ЗАСТАПЕНОСТ НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА ЗАЕДНИЦИТЕ	35
II-G. НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ - НАЦИОНАЛЕН ПРЕВЕНТИВЕН МЕХАНИЗАМ	36
III. СТРУЧНА СЛУЖБА	38
IV. ФОРМИРАЊЕ ПРЕДМЕТИ И ПОСТАПУВАЊЕ СО ФОРМИРАНИТЕ ПРЕДМЕТИ	38
V. ВОДЕЊЕ УПИСНИЦИ И ПОМОШНИ КНИГИ	42
VI. АРХИВИРАЊЕ ПРЕДМЕТИ	45
VII. СТАТИСТИКА	45
VIII. ПРИЕМ НА СТРАНКИ	46
IX. БИБЛИОТЕКА	46
X. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ	47
XI. СОРАБОТКА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ СО ДРУГИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ	49
XII. КОМИСИИ И РАБОТНИ ТЕЛА	49
XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	50
ПРАВИЛНИК ЗА ФОРМАТА, СОДРЖИНАТА И ПОСТАПКАТА ЗА ИЗДАВАЊЕ, КОРИСТЕЊЕ И ОДЗЕМАЊЕ НА СЛУЖБЕНАТА ЛЕГИТИМАЦИЈА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ, ЗАМЕНИЦИТЕ И ВРАБОТЕНИТЕ ВО СТРУЧНАТА СЛУЖБА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ	52

ВОВЕД

Институцијата Омбудсман по форма и концепција постои околу два века, а своите почетоци ги бележи во Шведска каде првпат е востановена во 1809 година.

Омбудсманот во секое општество каде што постои се јавува како механизам кој суштински придонесува во функционирањето на принципот на владеењето на правото и претставува фактор кој ги илустрира демократските процеси во една држава.

Во Република Македонија Институцијата првпат е предвидена со Уставот од 1991 година, после што во 1997 година беше избран и Законот за народен правобранител, а набргу потоа беше избран и првиот Народен правобранител и Институцијата започна да функционира во 1998 година откако беа исполнети техничките и кадровските услови за тоа.

Омбудсманот во РМ нема законодавни, судски или извршни овластувања ниту е орган за кривично гонење или инспекциски орган. Во надлежноста на Омбудсманот не спаѓа донесувањето одлуки со кои мериторно се одлучува за правата на граѓаните како што е случај со судовите, органите на државната управа и други органи и организации на кои правно-политичкиот систем им обезбедил присилен инструментариум. Напротив, Омбудсманот е предвиден како еден вид контролен механизам кој интервенира со предлози, укажувања, сугестии, забелешки, препораки и слично.

Иако, во основа ги штити уставните и законските права на граѓаните кога им се повредени од државните органи, неговото дејствување има и поширока улога, значење и цел бидејќи Омбудсманот ги насочува своите дејствувања и кон унапредување, усовршување и подобрување на работата на државната управа како сервис на граѓаните со цел поефикасно и побрзо да го остварат своето право без одолжување на управните и избегнување на непотребните судски постапки.

Ова од друга страна укажува дека постои уште една пософистицирана димензија во неговото дејствување која што можеби е и најважната во остварување на неговата улога на промотер и заштитник на човековите права. И тоа особено во земјите што го поминуваа периодот на транзиција како што е и нашата, освен што треба да придонесе во реформите на сите сегменти во државата тој воедно со своето дејствување без присилен инструментариум позади себе, делува во насока на подигање на свеста и совеста на државните службеници дека почитувањето на правата на граѓаните и нивното доследно и навремено остварување треба да е нивна основна цел во работењето.

Со потпишувањето на Охридскиот рамковен договор и измените на Уставот на Република Македонија се донесе и нов Закон за народен правобранител со кој се предвиде децентрализација на Институцијата и формирање на регионални канцеларии и од друга страна проширување на надлежноста на Народниот правобранител да презема дејствија за заштита на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во организацијата на државната власт. Тоа говори дека овој механизам во државата се развива во согласност со современите текови и во исто време со потребите на граѓаните кое вешто придонесува во градењето на мултиетничката доверба и претставува нужност за мирното живеење и развој на државата.

Живеејќи во ера која пред се беше обележана со глобални немири кои претставуваа сериозен атак врз хуманиот аспект на нашето живеење, ценам дека нашите напори за ефикасно функционирање на системот ги надминуваат границите на општествата во кои дејствувате и треба да се движат во насока на она што претставува стремеж на целиот свет, а тоа е хуманизација на човечките односи и воспоставување на глобален поредок кој ќе се карактеризира со високи принципи и свест за потребата од почитување на човековите права.

НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Иџет Мемети

ОДРЕДБИ ОД УСТАВОТ НА РМ

Член 77

Собранието избира народен правобранител.

Народниот правобранител ги штити уставните и законските права на граѓаните кога им се повредени од органите на државната управа и од други органи и организации што имаат јавни овластувања.

Народниот правобранител се избира за време од осум години, со право на уште еден избор. Условите на избор и разрешување, надлежноста и начинот на работата на народниот правобранител се уредуваат со закон.

А М А Н Д М А Н Х I

1. Собранието избира народен правобранител со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници, при што мора да има мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија.
2. Народниот правобранител ги штити уставните и законските права на граѓаните што им се повредени од органите на државната управа и од други органи и организации што имаат јавни овластувања. Народниот правобранител посветува особено внимание за заштита на начелата на недискриминација соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и во јавните установи и служби.
3. Со точката 1 на овој амандман се заменува ставот 1 на членот 77, а со точката 2 се дополнува ставот 2 на членот 77 од Уставот на Република Македонија.

ЗАКОН ЗА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите за избор и разрешување, надлежноста и начинот на работата на Народниот правобранител.

Член 2

Народниот правобранител е орган на Република Македонија кој ги штити уставните и законските права на граѓаните и на сите други лица кога им се повредени со акти, дејствија и пропуштања на дејствија од органите на државната управа и од други органи и организации што имаат јавни овластувања и кој презема дејствија и мерки за заштита на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби.

Член 3

Народниот правобранител е независен и самостоен во вршењето на функцијата.

Народниот правобранител работите од својата надлежност ги врши врз основа и во рамките на Уставот, законот и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот.

Во постапката Народниот правобранител може да се повика и на начелото на правичност.

Член 4

Седиштето на Народниот правобранител е во Скопје.

Народниот правобранител има печат во кој е содржан називот и седиштето, грбот и името Република Македонија.

На зградата во која е сместен Народниот правобранител се истакнува називот и седиштето, грбот и знамето на Република Македонија.

II. УСЛОВИ ЗА ИЗБОР И РАЗРЕШУВАЊЕ НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ

Член 5

Собранието на Република Македонија, по предлог на надлежната комисија на Собранието, го избира и разрешува народниот правобранител со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници, при што мора да има мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кои припаѓаат на заедниците што не се мнозинство во Република Македонија. Народниот правобранител се избира за време од осум години, со право на уште еден избор.

Народниот правобранител има повеќе заменици. Бројот на замениците на Народниот правобранител го определува Собранието на Република Македонија на предлог на Народниот правобранител.

Замениците на Народниот правобранител, по предлог на Народниот правобранител ги избира и разрешува Собранието на Република Македонија со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници, при што мора да има мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кои припаѓаат на заедниците што не се мнозинство во Република Македонија. Замениците на Народниот правобранител се избираат за време од осум години, со право на повторен избор.

Постапката за избор на Народниот правобранител и неговите заменици започнува три месеци пред истекот на нивниот мандат.

Во случај на отсуство или спреченост Народниот правобранител го заменува заменикот според утврден распоред од Народниот правобранител.

Член 6

За Народен правобранител може да биде избрано лице кое ги исполнува општите услови определени со закон за засновање на работен однос во орган на државната управа, дипломиран правник кој има работно искуство над девет години на правни работи и чија активност е докажана во областа на заштитата на правата на граѓанинот и ужива углед за вршење на функцијата Народен правобранител.

За заменик на Народниот правобранител може да биде избрано лице кое ги исполнува општите услови определени со закон за за-

сновање на работен однос во орган на државната управа, дипломиран правник кој има работно искуство над седум години на правни работи и чија активност е докажана во областа на заштитата на правата на граѓанинот и ужива углед за вршење на функцијата заменик на Народниот правобранител.

При избор на заменици на Народниот правобранител без да се нарушат условите пропишани со закон се обезбедува соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во Република Македонија.

Член 7

Народниот правобранител пред стапувањето на функцијата дава свечена изјава пред Претседателот на Собранието на Република Македонија, која гласи:

“Изјавувам дека функцијата Народен правобранител ќе ја вршам совесно и одговорно и ќе ги почитувам Уставот и законите на Република Македонија”.

Член 8

Функцијата Народен правобранител е неспојлива со вршење на друга јавна функција и професија или со членување во политичка партија.

Член 9

Народниот правобранител се разрешува:

- 1) ако сам го побара тоа;
- 2) ако биде осуден за кривично дело на безусловна казна затвор од најмалку шест месеци;
- 3) ако трајно ја загуби психофизичката способност за вршење на функцијата Народен правобранител што се утврдува врз основа на наод и мислење на надлежна здравствена институција;
- 4) ако ги исполнува условите за старосна пензија;
- 5) заради нестручно, пристрасно и несовесно вршење на функцијата Народен правобранител.

Член 10

Одредбите од членовите 7, 8, и 9 од овој закон се однесуваат и на замениците на Народниот правобранител.

III. НАДЛЕЖНОСТ И НАЧИН НА РАБОТА

Член 11

Народниот правобранител во вршењето на работите од својата надлежност презема дејствија и мерки за кои е овластен со овој закон заради заштита на уставните и законските права на граѓаните или заштита на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници кога се повредени од органите од член 2 на овој закон.

Член 12

Народниот правобранител презема дејствија и мерки за заштита од неоправдано одолжување на судските постапки или несовесно и неодговорно вршење на работите на судските служби, неповредувајќи ги принципите на самостојност и независност на судската власт.

Народниот правобранител не постапува по предмети за кои е во тек судска постапка, освен во случаите од ставот 1 на овој член.

Член 13

Постапката за заштита на уставните и законските права на граѓаните пред Народниот правобранител се покренува со поднесување претставка.

Секое лице може да поднесе претставка до Народниот правобранител кога ќе оцени дека му се повредени уставните и законските права или кога се повредени начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во органите од член 2 на овој закон.

Народниот правобранител може да покрене постапка и по сопствена иницијатива, доколку оцени дека на граѓаните им се повредени уставните и законските права утврдени во член 2 на овој закон.

Член 14

Во постапката пред Народниот правобранител службен јазик е македонскиот јазик и неговото кирилско писмо.

Во постапка што се води пред Народниот правобранител друг јазик што го зборуваат најмалку 20 % од граѓаните и неговото писмо, исто така, е службен јазик.

Одредбите на Законот за општа управна постапка кои се однесуваат на употребата на јазиците соодветно се применуваат и во постапката пред Народниот правобранител.

Член 15

Секое лице во комуникацијата со Народниот правобранител може да употреби еден од службените јазици и неговото писмо, а Народниот правобранител одговора на македонски јазик и неговото кирилско писмо, како и на службениот јазик и писмо што го употребува подносителот на претставката.

Член 16

Претставката упатена до Народниот правобранител треба да биде потпишана и да содржи лични податоци за подносителот и да ги содржи околностите, фактите и доказите врз кои се темели претставката.

Во претставката треба да бидат наведени органот, организацијата, установата или лицето на кое се однесува претставката, како и да се наведе дали подносителот веќе вложил правни средства и кои правни средства ги вложил.

Претставката за покренување на постапка се поднесува писмено или усно на записник.

Претставката со која се иницира постапката нема пропишана форма.

Подносителот на претставката е ослободен од плаќање такси за постапката пред Народниот правобранител.

Член 17

Народниот правобранител е должен по претставката да постапува совесно, непристрасно, ефикасно и одговорно.

При постапувањето по претставката Народниот правобранител од заинтересираните страни е должен да ги прибави сите факти и докази што се од суштествено значење за одлучување по претставката.

Член 18

Народниот правобранител во текот на постапката по претставката е должен да ја почитува приватноста и тајноста на податоците што се однесуваат на подносителите од член 16 на овој закон.

Член 19

Народниот правобранител, постапувајќи по претставката, може:

- да не покрене постапка,
- да покрене постапка и
- да ја запре или прекине постапката.

Член 20

Народниот правобранител нема да покрене постапка по претставката ако:

- претставката е анонимна, освен ако се работи за прашање од општ интерес;
- со претставката се навредува органот или се злоупотребува правото на поднесување претставка;
- претставката не е комплетна и ако подносителот по претходното укажување од Народниот правобранител не ја дополнил претставката;
- од претставката се констатира дека се работи за помалку значаен случај кој и по завршеното испитување не би можел да даде соодветни резултати;
- од самата претставка, околностите и приложените факти и докази произлегува дека не се работи за повреда на уставните и законските права на подносителот или лицето во име на кое е поднесена претставката од органите од членот 2 на овој закон;
- не е надлежен да постапува;
- од дејствието или од последната одлука на органот, организацијата или установата изминало повеќе од една година, освен ако оцени дека подносителот го пропуштил рокот од оправдани причини и
- по предметот на претставката во тек е судска постапка, освен за работите од членот 12 став 1 од овој закон.

Кога Народниот правобранител нема да покрене постапка по претставката согласно став 1 на овој член е должен во рок од 15 дена од денот на приемот на претставката да го извести подносителот на претставката и да му ги објасни причините поради кои ја отфрла претставката и по можност да му го појасни начинот на кој може да го оствари правото.

Член 21

Народниот правобранител ќе покрене постапка по поднесена претставка или по сопствена иницијатива ако од наводите, доказите и фактите приложени кон претставката или од сознанијата добиени на друг начин основано произлегува дека од страна на органите од членот 2 на овој закон се повредени уставните и законските права на граѓаните или се повредени начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците.

Ако Народниот правобранител покрене постапка по сопствена иницијатива или ако друго лице во име на оштетениот му се обрати со претставка, за покренување на постапката е потребна согласност од оштетениот на кого му се повредени уставните и законските права или се повредени начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците.

Кога Народниот правобранител покренува постапка по сопствена иницијатива за повреда на уставните и законските права на поголем број граѓани, малолетни, немоќни и лица со одземена деловна способност, не е потребна согласност од ставот 2 на овој член. За покренувањето на постапката Народниот правобранител ги известува лицата на кои таа се однесува, во рок од 15 дена од денот на покренувањето на постапката.

Член 22

Кога народниот правобранител ќе одлучи да покрене постапка за тоа го известува подносителот на претставката во рок од 15 дена од денот на приемот на претставката.

Член 23

Народниот правобранител ќе ја запре или прекине постапката по претставката ако:

- по завршувањето на постапката по претставката се констатира

дека не се работи за повреда на уставните и законските права на подносителот од органите од членот 2 на овој закон;

- во текот на постапката по претставката подносителот поведе судска постапка;
- подносителот на претставката не покажува интерес за натамошно водење на постапката;
- подносителот во текот на постапката ја повлече претставката;
- во текот на постапката подносителот на претставката починал, освен ако наследниците не бараат продолжување на започнатата постапка и
- подносителот во меѓувреме го остварил правото од претставката.

Кога Народниот правобранител ќе ја запре или прекине постапката по претставката, должен е веднаш а најдоцна во рок од 15 дена од денот на настанувањето на околноста за запирање или прекинување на постапката, да го извести подносителот на претставката и да му ги објасни причините поради кои ја запира или прекинува постапката и по можност да му го појасни начинот на кој може да го оствари правото.

Член 24

Заради испитување на претставката, Народниот правобранител во рамките на својата надлежност, кон органите од членот 2 на овој закон, може да ги преземе следните дејствија и мерки:

- да побара потребни објаснувања, информации и докази за наводите во претставката;
- да влезе во службените простории и да изврши непосреден увид во предметите и работите од нивна надлежност;
- да повика на разговор избрано или именувано лице, службено лице и секое друго лице што може да даде определени податоци во постапката;
- да побара мислење од научни и стручни институции и
- да преземе други дејствија и мерки определени со закон или друг пропис.

Бараните објаснувања, информации и докази од ставот 1 алинеја 1 на овој член, органите од членот 2 на овој закон се должни да му ги достават на Народниот правобранител веднаш, а најдоцна во рок од 8 дена од денот на приемот на барањето за доставување на податоците. Ако од објективни причини се спречени тоа да го сторат се

должни, без одлагање, писмено да го известат Народниот правобранител за причините поради кои не се во можност да постапат.

Ако Народниот правобранител оцени дека причините од ставот 2 на овој член се оправдани ќе определи нов рок за доставување на барањите објаснувања, информации и докази.

Одбивањето и непочитувањето на барањата на Народниот правобранител за преземањето на дејствијата од ставот 2 на овој член се смета за попречување на работата на Народниот правобранител.

Член 25

Народниот правобранител може за попречувањето на работата од членот 24 став 4 со посебен извештај да го информира непосредно повисокиот орган, функционерот што раководи со органот од членот 2 на овој закон или Владата на Република Македонија, а доколку тие не ги преземат потребните мерки Собранието на Република Македонија.

Народниот правобранител може, кога е утврдена повреда на уставните и законските права, на трошок на органот од членот 2 на овој закон на која се однесува предметот, случајот да го објави во средствата за јавно информирање.

Член 26

Лицата од членот 24 став 1 алинеја 3 од овој закон се должни да се јават на поканата на Народниот правобранител и да ги дадат потребните објаснувања во врска со поднесената претставка.

На барање на Народниот правобранител, претседателот на Република Македонија, претседателот на Собранието на Република Македонија, претседателот на Владата на Република Македонија и другите функционери кои раководат со органите од членот 2 на овој закон, се должни лично да го примат без одлагање.

Член 27

Органите од членот 2 на овој закон се должни да соработуваат со Народниот правобранител и на негово барање да му ги обезбедат сите докази, податоци и информации, без оглед на степенот на доверливост и да му овозможат спроведување на постапката.

Народниот правобранител е должен да ја чува државната и службената тајна на начин и под услови утврдени со закон и со друг пропис.

Член 28

Народниот правобранител може да го даде своето мислење на органите од членот 2 на овој закон во однос на заштитата на уставните и законските права и заштитата на начелата на недискриминација и соодветната и правична застапеност на припадниците на заедниците за предметот што е во постапка, без оглед на видот и степенот на постапката што е во тек пред органите од членот 2 на овој закон.

Во однос на состојбите со обезбедувањето, почитување и заштита на уставните и законските права и начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците, Народниот правобранител, во рамките на својата надлежност, може по сопствена иницијатива да упатува препораки, мислења и критики до органите од членот 2 на овој закон.

Член 29

Народниот правобранител, во рамките на својата надлежност, ги следи состојбите во однос на обезбедувањето почитување и заштита на уставните и законските права на граѓаните и почитување на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците и со вршење посети и увиди во органите од членот 2 на овој закон.

Член 30

Народниот правобранител може до овластените предлагачи да дава иницијатива за измена и дополнување на закони и други подзаконски акти и нивно усогласување со меѓународни договори ратификувани во согласност со Уставот на Република Македонија.

Народниот правобранител може да поднесе предлог до Уставниот суд на Република Македонија за оценување на уставноста на законите и уставноста и законитоста на другите прописи или општи акти.

Член 31

Народниот правобранител ги следи состојбите на почитувањето и заштитата на уставните и законските права на лицата во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена.

Народниот правобранител особено ги следи состојбите на почитувањето и заштитата на уставните и законските права на приведени-

те, притворените и лицата што издржуваат казна затвор или воспитно-поправна мерка во казнено-поправните и воспитно-поправните установи.

Посетите и увидите од ставовите 1 и 2 на овој член, Народниот правобранител може да ги изврши во секое време без претходна најава и одобрение, како и да разговара со лицата сместени во овие органи, организации или установи без присуство на службени лица.

Лицата лишени од слобода имаат право претставката да ја достават до Народниот правобранител во затворен плик без проверка од службените лица на органот, организацијата или установата во која се сместени и да добијат одговор во затворен плик без проверка од службените лица.

Член 32

Кога Народниот правобранител ќе констатира дека се повредени уставните и законските права на подносителот на претставката од органите од членот 2 на овој закон или пак се направени други неправилности, може:

- да даде препораки, предлози, мислења и укажувања за начинот на отстранување на констатираните повреди;
- да предложи повторно да се спроведе определена постапка согласно со законот;
- да покрене иницијатива за поведување на дисциплинска постапка против службено, односно одговорно лице и
- да поднесе барање до надлежниот јавен обвинител за покренување на постапка заради утврдување на казнена одговорност.

Член 33

Кога Народниот правобранител ќе констатира дека се повредени уставните и законските права на подносителот на претставката од органите на државната управа и од други органи и организации што имаат јавни овластувања или дека се повредени начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедницата во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби или пак се направени други неправилности и доколку оцени дека извршу-

вањето на управниот акт ќе произведе ненадоместлива штета за правото на заинтересираното лице, ќе бара:

- времено одложување на извршувањето на управниот актот до одлуката на второстепениот орган и
- времено одложување на извршувањето на управниот акт до донесување на одлука од надлежниот суд.

Органите од членот 2 од овој закон се должни веднаш, а најдоцна во рок од три дена од денот на приемот на барањето доставено од Народниот правобранител да ја донесат и да ја достават до Народниот правобранител одлуката со која управниот акт е времено одложен од извршување.

Надлежните органи се должни по завршувањето на постапката одлуката да ја достават и до Народниот правобранител.

Член 34

Органите од членот 2 на овој закон се должни да го известат Народниот правобранител за преземените мерки за спроведување на неговите барања, предлози, мислења, препораки или укажувања, во рокот што тој ќе го определи, а најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето доставено од Народниот правобранител.

Ако органот не го извести Народниот правобранител согласно ставот 1 на овој член или пак неговите заклучоци, барања, предлози, мислења, препораки или укажувања само делумно ги прифати, Народниот правобранител со посебен извештај за тоа го информира непосредно повисокиот орган, функционерот кој раководи со органот од членот 2 на овој закон или Владата на Република Македонија, а доколку тие не ги преземат потребните мерки Собранието на Република Македонија.

Народниот правобранител може, кога е утврдена повреда на уставните и законските права, на трошок на органот од ставот 2 на овој закон на која се однесува предметот, случајот да го објави во средствата за јавно информирање.

Член 35

Ако органите од членот 2 на овој закон постапат по барањата, препораките, мислењата, предлозите и укажувањата од членот 34 на овој закон во определениот рок, Народниот правобранител ќе констати-

ра дека постапката е завршена и за тоа веднаш ќе го извести подносителот на претставката.

IV. ЈАВНОСТ НА РАБОТАТА

Член 36

За степенот на обезбедувањето почитување, унапредување и заштита на уставните и законските права на граѓаните и за почитувањето на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците од страна на органите од членот 2 на овој закон, Народниот правобранител го информира Собранието на Република Македонија со годишен извештај.

Извештајот од ставот 1 на овој член Собранието на Република Македонија го разгледува на седница на Собранието на која задолжително присуствуваат членови на Владата на Република Македонија, односно нејзини претставници.

Извештајот на Народниот правобранител задолжително се објавува во средствата за јавно информирање.

Член 37

Народниот правобранител за работите од својата надлежност на органите на единиците на локалната самоуправа на чие подрачје е организирана канцеларија како организациона единица на Народниот правобранител, може да им достави посебен извештај.

Посебните извештаи од став 1 на овој член, соопштенијата и другите преземени дејствија Народниот правобранител може да ги објави во средствата за јавно информирање.

V. ПРАВНА ПОЛОЖБА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ

Член 38

Народниот правобранител и замениците на народниот правобранител не можат да бидат повикани на одговорност за дадено мислење и преземени дејства, мерки и активности во вршењето на својата функција.

Член 39

Народниот правобранител, замениците на Народниот правобранител и вработените во стручната служба на Народниот правобранител имаат службена легитимација.

Образецот, содржината, постапката и начинот на издавање, користење и одземање на службената легитимација со општ акт ги пропишува Народниот правобранител.

Член 40

Народниот правобранител и замениците на Народниот правобранител кои до изборот биле во работен однос, имаат право во рок од 30 дена од престанокот на мандатот да се вратат на работно место кое одговара на нивниот степен на стручна подготовка.

Член 41

Народниот правобранител, замениците на Народниот правобранител и вработените во стручната служба на Народниот правобранител имаат право и обврска на постојано стручно оспособување и усовршување.

За потребите на стручното оспособување и усовршување се обезбедуваат посебни средства во делот на Буџетот наменет за Народниот правобранител.

Член 42

Како посебни права на народниот правобранител и на замениците на Народниот правобранител при вршењето на функцијата се сметаат:

- правото да влегуваат и да имаат слободен пристап на станиците, аеродромите и пристаништата само со покажување на службената легитимација;
- правото на бесплатна употреба на јавен, сувоземен или езерски сообраќај на територијата на Република Македонија и
- правото на посебна заштита на неговата личност, на семејството и имотот, по негово барање доставено до полицијата во местото на живеење, секогаш кога за тоа постојат сериозни причини за неговата безбедност.

VI. СТРУЧНА СЛУЖБА

Член 43

Општите акти за организација на работата и систематизација на работните места со кои се утврдува и видот и бројот на државните службеници и работниците и нивните работни задачи, ги донесува Народниот правобранител.

Член 44

Заради извршување на работите од надлежност на Народниот правобранител се организираат следниве канцеларии како подрачни организациони единици на Народниот правобранител:

- 1) Канцеларија на Народниот правобранител во Тетово;
- 2) Канцеларија на Народниот правобранител во Кичево;
- 3) Канцеларија на Народниот правобранител во Штип;
- 4) Канцеларија на Народниот правобранител во Струмица;
- 5) Канцеларија на Народниот правобранител во Куманово и
- 6) Канцеларија на Народниот правобранител во Битола.

Со канцелариите на Народниот правобранител раководи заменик на Народниот правобранител.

Народниот правобранител со општ акт поблиску го регулира начинот на работата и бројот на вработените, во канцелариите на Народниот правобранител, кои ги вршат работите од надлежност на Народниот правобранител.

Член 45

Заради поефикасна и поуспешна заштита на уставните и законските права на граѓаните во одделни области, Народниот правобранител може да формира и организира одделенија.

Народниот правобранител со општ акт поблиску го регулира начинот на работа и бројот на вработените во одделенијата кои ќе ги вршат работите во областа од надлежност на Народниот правобранител.

Член 46

Народниот правобранител од редот на раководните државни службеници именува генерален секретар.

Мандатот на генералниот секретар на Народниот правобранител на Република Македонија трае колку и мандатот на Народниот правобранител.

Генералниот секретар на Народниот правобранител раководи со стручната служба.

Член 47

Народниот правобранител за својата работа донесува Деловник за работа на Народниот правобранител.

Со Деловникот за работа на Народниот правобранител поблиску се уредуваат начинот на работењето и постапката пред Народниот правобранител.

Деловникот за работа на Народниот правобранител се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

VII. СРЕДСТВА ЗА РАБОТА

Член 48

Народниот правобранител заради извршување на неговата функција во неговата служба има соодветни ресурси, средства и персонал.

Средствата за работа на Народниот правобранител се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Собранието посебно го гласа разделот наменет за Народниот правобранител во Буџетот на Република Македонија.

Член 49

Платата и другите надоместоци на Народниот правобранител и замениците на Народниот правобранител се определуваат со закон.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 50

Деловникот за работа на Народниот правобранител и актите за организација на работата и систематизација на работните места, ќе се

усогласат со одредбите на овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на законот.

Актот за начинот на остварување на посебните права на народниот правобранител, замениците на народниот правобранител и овластените лица од народниот правобранител од членот 42 на овој закон и актот за начинот на работата и бројот на вработените во организационите единици на Народниот правобранител од членот 44 став 3 на овој закон, ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Одлуката за бројот на замениците на Народниот правобранител од членот 5 став 2 на овој закон, ја донесува Собранието на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 51

Организационите единици ќе започнат со работа најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 52

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за Народниот правобранител (“Службен весник на Република Македонија” бр. 7/97).

Член 53

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ

Службен весник на РМ, бр. 114 од 14.09.2009 година

Член 1

Во Законот за Народниот правобранител („Службен весник на Република Македонија“ број 60/2003), по членот 11 се додава нов член 11-а, кој гласи:

Член 11-а

Народниот правобранител обезбедува посебна заштита на правата на децата, лицата со посебни потреби и на лицата кои се предмет на тортура и друг вид на свирепо, нечовечко или понижувачко постапување или казнување во органите, организациите и установите во кои слободата на движењето е ограничена.“

Член 2

Во членот 21 став 3 по зборот „лица“ се додаваат зборовите: „со посебни потреби и“, а по зборот „способност“ се додаваат зборовите: „како и лица кои се предмет на тортура и друг вид на свирепо, нечовечко или понижувачко постапување или казнување во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена“.

Член 3

По членот 31 се додаваат два нови члена 31-а и 31-б, кои гласат:

Член 31-а

Народниот правобранител во следењето на состојбите на почитувањето и заштитата на уставните и законските права на лицата во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена, презема активности согласно со закон и меѓународни договори ратификувани согласно со Уставот на Република Македонија.

Народниот правобранител за реализација на активностите од ставот 1 на овој член врши редовни и ненајавени посети во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена

за што подготвува посебен извештај. За начинот на остварувањето на посетите од ставот 2 на овој член Народниот правобранител до-несува правилник.

Член 31-б

Службените лица во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена, се должни на Народниот правобранител да му овозможат непречен пристап до сите документи и информации кои се однесуваат на лицата на кои слободата на движење им е ограничена. Службените лица во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена, се должни да постапат по укажувањата и препораките на Народниот правобранител и за постапувањето да го известат најдоцна во рок од 30 дена сметано од денот на приемот на посебниот извештај.“

Член 4

По членот 34 се додава нов член 34-а, кој гласи:

Член 34-а

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службеното лице во органите од членот 2 на овој закон кое нема да постапи согласно со одредбите од членовите 31-б став 2 и 34 став 1 на овој закон.“

Член 5

Во членот 45 став 1 по зборот „области“ се додаваат зборовите: „или за одделниранливи групи лица“. По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи: „Народниот правобранител формира посебни одделенија за заштита на правата на децата и на лицата со посебни потреби, одделение за заштита на граѓаните од дискриминација и тортура и друг вид на свирепо, нечовечко или понижувачко постапување или казнување, како и одделение за правична и соодветна застапеност на граѓаните.“ Ставот 2 станува став 3.

Член 6

Членот 48 се менува и гласи:

“Средствата за работа на Народниот правобранител се обезбедуваат во разделот на Буџетот на Република Македонија наменет за Народниот правобранител. Предлогот за средствата за работа на Народ-

ниот правобранител пред доставувањето на предлогот на Буџетот на Република Македонија, Народниот правобранител го усогласува со Владата на Република Македонија преку Министерството за финансии. При гласањето на Буџетот на Република Македонија на седницата на Собранието на Република Македонија задолжително присуствува народниот правобранител кој го образложува предлогот на пресметката на разделот на Буџетот на Република Македонија наменет за Народниот правобранител. Со користењето, распределбата и намената на средствата за работа обезбедени во разделот на Буџетот на Република Македонија наменет за Народниот правобранител, Народниот правобранител располага самостојно. Собранието на Република Македонија посебно гласа за разделот на Буџетот на Република Македонија наменет за Народниот правобранител.“

Член 7

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Врз основа на член 47 од Законот за народниот правобранител (“Службен весник на Република Македонија” бр. 60/2003 и 114/2009), Народниот правобранител донесе

ДЕЛОВНИК

за работа на Народниот правобранител

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со Деловникот за работа на Народниот правобранител (во натамошниот текст: Деловник) поблиску се уредуваат начинот на работењето, постапката, како и други прашања значајни за работата на Народниот правобранител.

Член 2

Со примената на овој деловник се обезбедува законито и навремено вршење на работите од надлежност на Народниот правобранител.

За спроведување и правилна примена на Деловникот се грижи Народниот правобранител, кој дава задолжителни наредби, упатства и толкувања за негова примена.

Народниот правобранител во случај на спреченост (отсуство, болест и сл.) го заменува заменик на народниот правобранител, кој тој ќе го овласти

Член 3

Седиштето на Народниот правобранител е во Скопје.

На зградата во која е сместен Народниот правобранител се истакнува називот „Република Македонија Народен правобранител на Република Македонија“, седиштето, грбот и знамето на Република Македонија и белезите на институцијата.

На зградата во која се наоѓа канцеларијата на Народниот правобранител се истакнува називот, седиштето, грбот и знамето на Република Македонија Македонија и белезите на институцијата.

Член 4

Народниот правобранител има свој печат, штембил и приемен штембил.

Печатот има форма на круг со пречник од 32 мм, кој го содржи грбот на Република Македонија, а околу него е испишан називот “Република Македонија - Народен правобранител - Скопје”.

Штембилот има правоаголна форма со димензии 60 x 30 мм на кој се наоѓа грбот на Република Македонија и назив “Република Македонија, Народен правобранител”, број, датум и седиште.

Приемниот штембил има правоаголна форма со димензии 60 x 30 мм, над кој се наоѓа називот “Република Македонија - Народен правобранител” и седиштето.

Во средината во определените графи се наоѓаат зборовите “примено”, “број”, “прилог”.

Печатот и штембилот се ставаат на сите писмена што ги донесува Народниот правобранител.

Приемниот штембил се става на писмената што ги прима Народниот правобранител и се заведуваат во деловодник и уписници.

Печатот и штембилите се изработуваат, користат и чуваат во согласност со посебниот закон, со кој се пропишува формата, големината, начинот на нивно чување и употребата

Член 5

Во постапката пред Народниот правобранител службен јазик е македонскиот јазик и неговото кирилско писмо.

Во постапката пред Народниот правобранител службен јазик е и јазикот и писмото што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните, како што е определено со закон.

Член 6

Заради координирање и ефикасност на работењето на институцијата во целина, Народниот правобранител по потреба свикува и раководи со колегиумот.

Колегиумот го сочинуваат народниот правобранител и неговите заменици. Замениците од подрачните канцеларии на народниот

правобранител во работата на колегиумот учествуваат преку видео-конференциска врска.

Во работата на колегиумот учествува генералниот секретар и евентуално други државни службеници вработени во стручната служба на Народниот правобранител, доколку тоа е потребно

На колегиумот се разгледуваат и утврдуваат прашања од значење за работата на Народниот правобранител, а особено:

- предлог-подзаконски и други акти што ги донесува Народниот правобранител;
- годишниот извештај за работата на Народниот правобранител план
- предлог-програмата за работата на Народниот правобранител;
- предлог-финансискиот годишниот извештај за работата на Народниот правобранител план
- предлог финансискиот план и завршната сметка;
- одделни посложени прашања од значење за работата на Народниот правобранител;
- утврдување начини за поефикасно остварување на работите од надлежност на Народниот правобранител и сл.

За работата на колегиумот се води записник, а по потреба и истиот се снима во аудио и видео формат.

II. РАСПОРЕД НА РАБОТАТА

Член 7

Во зависност од бројот и видот на предметите по кои ќе се работи, како и врз основа на конкретната оценка на потребите за ефикасност на постапувањето и успешно остварување на функцијата на институцијата, Народниот правобранител врши распоредување на работите во седиштето и подрачните канцеларии на Народниот правобранител, по групи на правни области и во посебни одделенија и ги определува замениците и државните службеници кои ќе ги извршуваат соодветните работи и работни задачи.

Член 8

За конкретизација на работите и работите задачи што спаѓаат во надлежност на институцијата, во почетокот на годината, Народниот правобранител врз основа на претходно добиени предлози, донесува програма за работа на Народниот правобранител.

Во програмата за работа се конкретизираат работите и задачите на институцијата за спроведување на надлежноста на Народниот правобранител предвидена во одредбите од Уставот на Република Македонија, Законот за народниот правобранител и соодветните меѓународни акти.

Поради значително зголемен број на предмети или поради други оправдани причини, утврдената годишна програма за работа може во текот на годината да се изменува и дополнува

Член 9

При одлучувањето за мерките што треба да се преземат, особено се има предвид:

- значењето, односно вредноста на заштитеното право кое е повредено или може да биде повредено;
- можноста за повреда на уставните и законските права на поголем број граѓани;
- начинот и околностите под кои дошло или може да дојде до повреда на уставните и законските права;
- другите законски можности за заштита на загрозеното уставно и законско право.

Член 10

Ако во текот на постапката за разрешување на одредено прашање по предмет е потребно посебно стручно знаење, Народниот правобранител може да побара мислење од научни и стручни институции.

За преземање на дејствијата од став 1 на овој член одлучува народниот правобранител.

Член 11

Работењето на народниот правобранител се одвива со примена на информатичка и комуникациска технологија (ИКТ), која обезбедува апликативни решенија за автоматска обработка на предметите,

електронско, унифицирано и прецизно водење на предметите и формирање електронски форми на податочни фајлови.

II-A. Заштита на уставните и законските права на граѓаните и на сите други лица

Член 12

Работите за заштита на уставните и законските права на граѓаните, кои се преземаат во седиштето на Народниот правобранител во Скопје, се поделени во четири групи кои ги опфаќаат следните области:

- I. Граѓански слободи и права (полиција, обвинителство, судство, затвори, одбрана и сл.).
- II. Права од социјална заштита и социјална сигурност (социјални права, пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување, образование, наука, култура, спорт и сл.).
- III. Економски права и уредување и хуманизација на простор (имотно-правни односи, урбанизам и градежништво, станбени односи, финансии, царина и сл.).
- IV. Право на работа, еколошки права и права на корисници на услуги (работни односи, потрошувачки права, животна средина и други области).

Заштитата на правата на децата и на лицата со посебни потреби, заштитата на граѓаните од дискриминација, почитување на принципот на правична и соодветна застапеност на граѓаните, како и заштитата на граѓаните од тортура и друг вид на свирепо, нечовечко или понижувачко постапување или казнување, се врши во седиштето на народниот правобранител, а по потреба, одредени дејства во постапката, се преземаат и од подрачните канцеларии.

Член 13

По овластување на Народниот правобранител, секој заменик постапува по утврдените области определени во една од групите наведени во член 11 на овој Деловник.

Во зависност од потребите, обемот на работата или други околности, Народниот правобранител за постапување по дел од претставките

од одредена област може да определи и друг заменик.

За спроведување на постапката по одредени посложени предмети, како и во случај кога повредите на уставните и законските права на граѓаните се однесуваат на повеќе различни области, Народниот правобранител може да формира посебен тим составен од заменици на народниот правобранител или од државни служеници.

Замениците во подрачните канцеларии на Народниот правобранител, работите за заштита на уставните и законските права на граѓаните ги преземаат за сите области определени во групите наведени во член 11 на овој Деловник.

За предметите за кои се постапува во седиштето на народниот правобранител во Скопје, определени дејства во постапката може да бидат преземени во меѓусебна координација и од подрачните канцеларии и обратно.

Член 14

Во случаи кога претставката се однесува на права од повеќе области постапува заменикот за чијашто област случајот воглавно се однесува.

Доколку претставката опфаќа различни области што се меѓусебно поврзани, народниот правобранител одлучува, кој ќе постапува во тој случај.

Ако заменикот на народниот правобранител поради конфликт на интереси или поради други причини не е во можност да постапува по претставката што припаѓа на неговата област, народниот правобранител одлучува кој од другите заменици ќе постапува по претставката.

II-B. Следење на состојбите и заштита на правата на децата и на лицата со посебни потреби

Член 15

Дејствата и мерките за постапување по претставките што се однесуваат на заштита на правата на децата и на лицата со посебни потреби, следење на состојбите и вршење соодветни истражувања во областа, согласно насоките на Народниот правобранител се преземаат

од заменик кој за тоа ќе биде овластен од Народниот правобранител и од вработените во Организациската единица за заштита на правата на децата и на лицата со посебни потреби.

За преземање на дејствата и мерките од ставот 1 на овој член, Народниот правобранител може да овласти и еден од раководните државни службеници.

За потребата од утврдување на состојбата, спроведување, изготвување, доставување и објавување посебни истражувања, анализи и извештаи за утврдената состојба по однос на работите од ставот 1, на овој член, одлучува Народниот правобранител.

II-B. Следење на состојбите и заштита од дискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците

Член 16

Дејствата и мерките за заштита на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби согласно насоките на Народниот правобранител се преземаат од заменик кој за тоа ќе биде овластен од Народниот правобранител и од вработените во Организациската единица за заштита на граѓаните од дискриминација и правична и соодветна застапеност на граѓаните.

За преземање на дејствата и мерките од ставот 1 на овој член, Народниот правобранител може да овласти и еден од раководните државни службеници.

За потребата од утврдување на состојбата, спроведување, изготвување, доставување и објавување посебни истражувања, анализи и извештаи за утврдената состојба по однос на работите од ставот 1, на овој член одлучува Народниот правобранител.

Член 17

При следење на состојбите за соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците Народниот правобранител ќе постапува: по поднесени претставки; по сопствена иницијатива ако на кој

било начин дојде до сознанија дека не се почитуваат овие начела; врз основа на извршени непосредни увиди во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби; со следење на програмски предвидените обврски на органите и организациите; со следење на огласите за прием на нови работници во органите и организациите што се должни да ги почитуваат наведените уставни начела и сл.

Член 18

Заради обезбедување и почитување на уставните и законските права и начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците Народниот правобранител може по сопствена иницијатива да упатува препораки, мислења и критики до органите пред кои е надлежен да постапува доколку оцени дека со одделни општи или поединечни акти, со преземање или непреземање одредени активности на наведените органи или организации не се почитуваат или не се создаваат правни механизми за почитување и остварување на правата на граѓаните и за остварување на наведените начела во однос на припадниците на заедниците.

II-Г. Народниот правобранител - национален превентивен механизам

Член 19

Активностите за превенција од тортура и друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување се преземаат од вработените во Организациската единица за превенција од тортура и друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување- Национален превентивен механизам .

Националниот превентивен механизам врши редовни (најавени и ненајавени) посети на сите места каде се или може да бидат задржани лица лишени од слобода и врз основа на направениот увид подготвува посебни извештаи.

Националниот превентивен механизам изготвува Годишен извештај за посетите на местата каде лица се лишени од слобода во кој се вклучени забелешки и препораки до релевантните органи со цел

подобрување на постапувањето и на условите на лицата лишени од слобода.

Националниот превентивен механизам поднесува предлози и согледувања во врска со постоечкото или со нацрт законодавството.

За времето и методот на реализација на активностите од ставот 2 на овој член, одлучува Народниот правобранител.

Член 20

Националниот превентивен механизам за да може да оствари посета на место каде лица се лишени од слобода и да подготви посебен извештај има непречен пристап до сите информации што се однесуваат на бројот на лица лишени од слобода, непречен пристап до информации за однесувањето кон овие лица, пристап до сите места каде лицата се задржуваат или престојуваат како и да изврши разговор со лица лишени од слобода без надзор.

Националниот превентивен механизам ги чува во доверливост собраните податоци и не објавува лични податоци без јасно дадена согласност на конкретното лица.

Посебните извештаи опфаќаат констатирани состојби и препораки за поединечни посети, а годишниот извештај опфаќа сублимирани заклучоци и препораки од извршените посети и други спроведени активности во тековната година.

Народниот правобранител го следи спроведувањето на дадените препораки преку непосредни контакти со службените лица во местата каде се врши лишување од слобода, како и со другите надлежни органи и организации согласно член 2 од Законот за народен правобранител.

За начинот на подготвување, доставување и објавување на посебните извештаи, одлучува Народниот правобранител.

Член 21

Народниот правобранител разгледува и други прашања што се од интерес за заштита на уставните и законските права кои имаат основа во други извори и сознанија (по пат на средствата за јавно информирање и друго), а се однесуваат на неправилности во работењето на органите, организациите, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби.

III. СТРУЧНА СЛУЖБА

Член 22

За вршење на стручните и другите административно-технички работи, Народниот правобранител формира Стручна служба.

Организацијата и начинот на работа на стручната служба се уредува со општ акт.

Член 23

Со Стручната служба на Народниот правобранител раководи генералниот секретар.

Член 24

Народниот правобранител, замениците на народниот правобранител, вработените во Стручната служба на Народниот правобранител и вработените во Стручната служба на Народниот правобранител - национален превентивен механизам имаат службени легитимации.

Образецот, содржината, постапката, начинот на издавање, користењето и одземањето на службената легитимација ги пропишува народниот правобранител со правилник.

IV. ФОРМИРАЊЕ ПРЕДМЕТИ И ПОСТАПУВАЊЕ СО ФОРМИРАНИТЕ ПРЕДМЕТИ

Член 25

За работите од својата надлежност и за преземање на дејствија за кои е овластен, Народниот правобранител, врз основа на примените претставки и други поднесоци формира предмет.

Предмет се оформува и по сопствена иницијатива, врз основа на добие-ни сознанија за повреда на уставните и законските права на граѓаните и другите лица или врз основа на дознавање на кој било друг начин.

Народниот правобранител во текот на постапката по барање на подносителот на претставката може да му дозволи увид во предметот и да му даде копија од одговорот добиен од органот, односно организацијата каде подносителот води постапка за остварување на некое право.

Член 26

Текот на постапката и начинот на работа на Народниот правобранител опфаќа:

- прием и обработка на претставките и други писмена доставени до Народниот правобранител;
- упис на примените претставки и други писмена, формирање на предмет и негово внесување во системот за автоматска обработка на податоците;
- распределување на предметите на замениците и советниците;
- постапување по предметите;
- административно-техничка обработка на предметите;
- достава на писмената и
- архивирање, чување и користење на предметите.

Член 27

Приемот, прегледувањето и распоредувањето на писмената, заведувањето, доставувањето во работа, административно-техничката обработка, испраќањето, разгледувањето, класификацијата и одлагањето на свршените акти во писарницата, се вршат во согласност со Законот за општата управна постапка и прописите за канцелариско и архивско работење.

Член 28

Примените и распоредени поднесоци, со кои се формира нов предмет, се заведуваат во соодветни уписници, под датум на приемот и се регистрираат во определени именици.

Поднесоците заведени во уписниците добиваат соодветна обвивка на која на горниот дел од насловната страница се внесува називот на Народниот правобранител, под него во левиот агол организациската единица, во десниот агол архивскиот знак, рокот на чување, датум и место и на долниот дел се внесуваат општите податоци за предметот.

Член 29

Распоредувањето и доделувањето на предметите и списите од писарницата, на народниот правобранител, замениците и вработените во стручната служба се врши електронски и преку внатрешна доставна книга.

Доставувањето на барањата и другите акти, односно писмена до органите, организациите и установите, известувањата до странките и другите лица се врши со доставна книга или преку пошта.

Член 30

Предметите се решаваат според редот на приемот, освен во итни или други оправдани случаи.

Член 31

Предметите, службените материјали, печатите, штембилите и останатиот канцелариски прибор се чуваат заклучени.

Работните простории по завршување на работното време се чуваат заклучени.

Доколку во работното време, во работната просторија нема вработен, истата се заклучува.

Член 32

Постапката за заштита на уставните и законските права на граѓаните и другите лица пред Народниот правобранител и заштитата на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби, се покренува со поднесување претставка.

Претставка до Народниот правобранител може да поднесе секој граѓанин (лично или преку полномошник) и друго лице кое остварува одредени права пред органите на државната управа и пред други органи и организации што имаат јавни овластувања во Република Македонија.

Народниот правобранител постапува и по претставки поднесени од здруженија на граѓани кога станува збор за заштита на уставните и законски права на граѓаните.

Претставка до Народниот правобранител може да се поднесе писмено, усно и во друга форма (по телефон, телефакс, по електронска пошта и на друг начин).

Член 33

Јазикот и писмото на кој е напишана претставката не претставува пречка за комуникација со народниот правобранител. Со народниот

правобранител може да се комуницира на било кој јазик и писмо.

Народниот правобранител во постапката по претставката одговара на македонски јазик и неговото писмо и на службениот јазик и писмо што го употребува странката.

Член 34

Претставките и другите писмена што се примаат во канцеларијата на Народниот правобранител се заведуваат во азбучник според личното име и називот на подносителот и соодветните уписници и по нив се образуваат предмети во соодветна група на области.

Претставката поднесена до Народниот правобранител треба да ги содржи податоците предвидени во член 16 од Законот за народниот правобранител.

Доколку претставката е неразбирлива и не ги содржи потребните факти и докази Народниот правобранител од подносителот ќе побара истата да ја појасни и дополни во рок кој не може да биде пократок од осум ниту подолг од триесет дена.

Член 35

Лицата од член 32, став 2 и 3 на овој деловник претставките ги поднесуваат до најблиската подрачна канцеларија на Народниот правобранител според нивното живеалиште или престојувалиште.

Доколку претставката е поднесена во канцеларијата во Скопје, а живеалиштето или престојувалиштето на подносителот е на територија на некоја од подрачните канцеларии истата ќе се препрати до соодветната подрачна канцеларија, за што ќе биде известен и подносителот.

Во случај претставката да се однесува на акти или дејствија на орган или организација чие седиште е на подрачјето на некоја од подрачните канцеларии истата може да се препрати до соодветната канцеларија.

Член 36

Народниот правобранител може да оформи претставка и по сопствена иницијатива врз основа на сознанија за сторени повреди на уставните и законските права или за повреда на начелото на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците

на заедниците, но во тој случај пред да покрене постапка должен е да побара согласност од лицето на кое се однесува повредата.

Доколку во определениот рок кој не може да биде пократок од 8 ниту подолг од 30 дена не добие согласност, Народниот правобранител нема да покрене постапка.

Без согласност од став 1 на овој член Народниот правобранител може да покрене постапка кога се работи за повреда на уставните и законските права на поголем број граѓани, малолетни, немоќни лица, со посебни потреби и со одземена деловна способност.

Во случај од став 3 на овој член Народниот правобранител веднаш, а најдоцна во рок од 15 дена го известува лицето во чие име е покрената постапка, односно родителот, центарот за социјални работи или старателот, освен кога повредата се однесува на поголем број граѓани.

За покренување постапка по сопствена иницијатива одлучува народниот правобранител.

Член 37

Во случај кога Народниот правобранител ќе констатира повреда на уставните и законските права или повреда на начелото на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците во органите на државната власт, органите на единиците на локалната самоуправа и јавните установи и служби на поголем број граѓани, малолетни, немоќни лица, со посебни потреби и со одземена деловна способност, ќе покрене постапка по сопствена иницијатива без претходно добиена согласност.

V. ВОДЕЊЕ УПИСНИЦИ И ПОМОШНИ КНИГИ

Член 38

Заведувањето на претставките и другите писмена и нивното скенирање во канцеларијата на Народниот правобранител се врши рачно во соодветни уписници и во електронска форма, а распределбата на предметите се врши по електронски пат и со доставна книга.

Заради заведување на писмената се водат следните уписници:

- општ уписник "НПР" (Образец бр. 1);
- уписник за предмети "НП" (Образец бр.2);
- уписник за Народниот правобранител - национален превентивен механизам „НП-НПМ“ (образец бр. 3),
- уписник за барања информации од јавен карактер „НП-ИЈК“ (образец бр. 4)
- доверливи уписници "ДОВ" (Образец бр. 5),

Уписниците "НП" и "НПР" се водат како посебни книги и во подрачните канцеларии со што истите се обележуваат со: /ТЕ за Тетово, /КЧ за Кичево, /БТ за Битола, /ШТ за Штип, /СТ за Струмица и /КУ за Куманово.

Доверливите писмена се заведуваат во канцеларијата во Скопје.

Обрасците на уписниците се составен дел на овој деловник.

Покрај наведените уписници, Народниот правобранител може, по потреба, да води и други уписници и евиденции.

Член 39

Во уписникот "НПР" се заведуваат писмената што не се заведуваат во преходните уписници.

Во уписникот "НП" се заведуваат претставките од член 32, став 2 и 3 и претставките формирани по сопствена иницијатива.

Во уписникот „НП-НПМ“ се заведуваат писмената за активностите за превенција од тортура и друг вид на свирепо, нечовечко или понижувачко постапување или казнување во сите места каде лицата се или можат да бидат лишени од слобода, како и писмената за останатата кореспонденција во Република Македонија и странство.

Во уписникот „НП-ИЈК“ се заведуваат барањата, преземените дејства и останатите писмена согласно одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер

Во доверливите уписници се заведуваат доверливите писмена.

Член 40

Заради полесно и побрзо пронаоѓање на предметите заведени во уписниците, Народниот правобранител води именици.

Имениците се водат во книга или по систем на картотека.

Член 41

Уписниците се водат одделно според видот на предметите.

Уписниците се водат така што во секое време да може од нив да се утврди каде и во кој стадиум на постапка се наоѓа определен предмет.

Уписниците и помошните книги по завршувањето на работното време се чуваат заклучени.

Член 42

Уписниците се состојат од потребен број листови на пропишани образци сврзани во книга со тврди корици. На кориците се става ознаката и годината на која уписникот се однесува.

Еден уписник може да се користи повеќе години, на начин што, по завршувањето на тековната година, се остава првата наредна страница од уписникот и на следната се продолжува со новата уписна година.

На ист начин се образуваат и другите помошни книги.

Член 43

Заведувањето на писмената во уписниците и помошните книги се врши хронолошки.

Секој предмет во уписникот до завршувањето на постапката се води под ист број.

Член 44

Уписниците се заклучуваат на крајот на годината.

Заклучувањето се врши така што по последниот запишан реден број се става констатација која ги содржи следните податоци: ден, месец и година на заклучувањето, редниот број на последното запишување, бројот на поништените запишувања, бројот на решените предмети и бројот на предметите кои на крајот на годината останале нерешени.

Оваа констатација ја потпишуваат овластениот државен службеник или друг вработен и генералниот секретар.

Помошните книги по правило не се заклучуваат.

Член 45

Предметите кои на крајот од годината останале нерешени, се пренесуваат во наредната година заради евиденција, така што на првата стра-

ница на уписникот се заведуваат броевите на тие предмети. Сите запишувања кои се однесуваат на тие предмети се вршат во поранешниот уписник. Ако предметот е решен во текот на годината, во поранешниот уписник кај односниот реден број ќе се стави знак за решен предмет, додека на другата страна од новиот уписник со црвен молив ќе се пречрта соодветниот реден број.

VI. АРХИВИРАЊЕ ПРЕДМЕТИ

Член 46

Архивирањето на предмети се врши по завршувањето на постапката.

Предметите кои се чуваат во архива се заштитуваат од влага и пожар и се обезбедуваат од оштетување, уништување и кражба.

Член 47

Предметите пред да се архивираат се проверува дали списите во нив се хронолошки наредени и дали предметот е конечно завршен.

Завршените предмети се средуваат според видот на предметите и според редните броеви од ознаката на списокот од одделните уписници и во посебни фасцикли.

Со архивираните предмети се ракува согласно прописите за архивско работење.

VII. СТАТИСТИКА

Член 48

За работењето по претставките се водат статистички прегледи.

Начинот и методот на водењето на статистиката го определува народниот правобранител.

Член 49

Овластените државни службеници за информатика и статистика преземаат мерки за уредно вршење на работите од статистиката, за навремено доставување на извештаите до народниот правобрани-

тел и другите субјекти и за нивно чување.

Еднаш месечно или по потреба се составуваат прегледи за работа од кои се гледа бројот и видот на предмети по области, бројот на решени и нерешени предмети, бројот на примени предмети и бројот на предмети кои на крајот на извештајниот период останале незавршени.

Врз основа на податоците од уписниците и предметите се пополнуваат статистички извештаи и листови, од кои се согледуваат состојбите и се составуваат повремени и годишни извештаи за работата на народниот правобранител.

VIII. ПРИЕМ НА СТРАНКИ

Член 50

Странките можат секој работен ден да дојдат на разговор без претходна најава при што ќе бидат примени од страна на раководни и стручни државни службеници одредени од генералниот секретар.

Странките се евидентираат во дневна книга за странки.

Народниот правобранител и замениците, исто така, вршат прием на странки.

Во дневната книга на странки се запишуваат следниве податоци: реден број на странката, датум на посета, односно прием, име и презиме на странката, адреса, број на телефон и кратка содржина на разговорот.

Член 51

Народниот правобранител по потреба може да организира прием на странки и надвор од седиштето во Скопје и од подрачните канцеларии.

IX. БИБЛИОТЕКА

Член 52

Народниот правобранител има стручна библиотека.

Библиотеката ја сочинуваат изданија, извештаи, закони и други прописи со нивни коментари, особено во однос на заштитата на уставните и законските права на граѓаните и заштитата на начелата на недискриминација и соодветна и правична застапеност на припадниците на заедниците, друга стручна литература, книги, списанија и службени весници, во било кој облик – пишан, електронски и сл.

Генералниот секретар или лице кое тој ќе го одреди се грижи за набавка на книги – стручна литература и претплата на списанија и други публикации, како и за одржување на книжниот фонд

Член 53

Со библиотеката раководи библиотекар.

Во библиотеката се води книга на инвентар за книги и книга на инвентар за периодични публикации во кои хронолошки се внесуваат набавките.

Работите во библиотеката се извршуваат во согласност со прописите за библиотечната дејност.

Примероци од стручната библиотека (закони, службени гласила, друга стручна литература, збирки на видео, аудио и ИТ медиуми), се користат во просториите на библиотеката, а по потреба, со одобрение од генералниот секретар и надвор од неа.

X. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ

Член 54

Заради обезбедување објективно, навремено и точно известување на јавноста за својата работа, транспарентност во работењето и доближување на институцијата до граѓаните и другите лица, Народниот правобранител за својата работа ја информира јавноста преку интернет страница, прес-конференции, соопштенија, билтени, публикации, посебни извештаи, со објавување годишен извештај и на друг начин.

Информирањето го врши народниот правобранител лично, портпаролот на институцијата или заменик на народниот правобранител, односно државен службеник, кој тој ќе го овласти.

При информирање на јавноста Народниот правобранител постапува во согласност со прописите за заштита на приватноста и тајноста на податоците што се однесуваат на подносителите на претставките, а води сметка и за интересите на постапката.

Член 55

На веб страницата на Народниот правобранител се внесуваат општи податоци за институцијата (законска рамка, народен правобранител, заменици на народниот правобранител, стручна служба), организациска поставеност, надлежност и начин на работа, услуги за граѓаните и другите лица, како до народниот правобранител, можности на институцијата, контакт податоци, начин на поднесување претставка, предметно работење, листа на информации од јавен карактер, информативен дел (најнови вести, тековни активности, соопштенија, извештаи, анализи, билтени и други информации), меѓународна соработка, хиперлинкови до други органи и организации и др.

Член 56

Народниот правобранител за својата работа изготвува годишен извештај, посебни извештаи и други соодветни анализи.

Годишниот извештај за претходната година Народниот правобранител го поднесува на Собранието на Република Македонија до 31 март во тековната година.

Годишниот извештај ги содржи наодите за степенот на почитување на човековите права и слободи на граѓаните на Република Македонија, опис на битните проблеми, статистички податоци на добиени, обработени и претставки по кои се уште се постапува, опис на поединечни специфични случаи на повреди, како и извештај за другите активности на Народниот правобранител.

Член 57

Доставувањето на посебни извештаи на органите на единиците на локалната самоуправа на чие подрачје е организирана канцеларија како подрачна организациона единица на Народниот правобранител и до службените лица во органите, организациите и установите во кои слободата на движење е ограничена, Народниот правобранител го врши по потреба.

Член 58

Народниот правобранител - национален превентивен механизам го изготвува и го објавува годишниот извештај за утврдените состојби во поглед на постапувањето и условите каде се сместени лицата лишени од слобода, и истиот го дистрибуира до сите релевантни органи, организации и институции.

Националниот превентивен механизам го доставува годишниот извештај до Поткомитетот за превенција од тортура во Обединетите нации, а по потреба и до други меѓународни институции и организации кои работат на превенција од тортура и друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.

XI. СОРАБОТКА НА НАРОДНИОТ ПРАВОБРАНИТЕЛ СО ДРУГИ ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Член 59

Народниот правобранител соработува, остварува контакти и испраќа информации со владини и невладини институции и асоцијации што работат на полето на заштита и унапредување на човековите права и слободи, заштита на правата на децата и недискриминацијата и соодветаната и кои работат на спречување на тортура и друг вид на сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.

Во остварувањето на својата функција заради стручно усовршување и унапредување на работата на Народниот правобранител може да се организираат семинари, стручни советувања, договорни состаноци и слично.

Член 60

Народниот правобранител соработува со сродни институции и асоцијации во странски земји и со соодветни меѓународни организации.

XII. КОМИСИИ И РАБОТНИ ТЕЛА

Член 61

За вршење на одредени работи што бараат тимска работа на вработените од различни организациски единици во Народниот пра-

вобранител, како и во други случаи определени со закон или друг пропис, Народниот правобранител може да формира постојани или повремени комисији и работни тела.

Со актот за формирање, народниот правобранител го утврдува бројот на членовите на комисиите и работните тела и ги определува нивните задачи.

XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 62

Измени и дополнувања на овој деловник, се вршат на начин и постапка што важат за негово донесување.

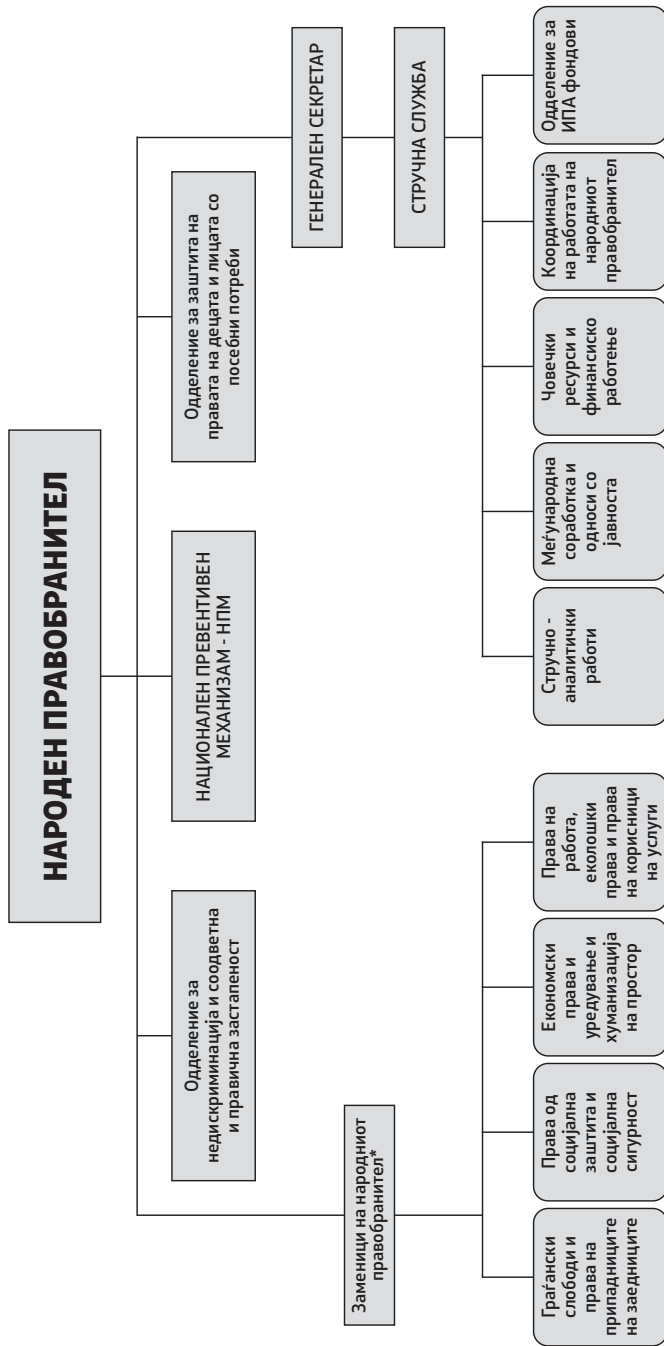
Член 63

Со денот на влегување во сила на овој деловник престанува да важи Деловникот на народниот правобранител ("Службен весник на РМ" бр. 11/2005).

Член 64

Овој деловник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ ИЦЈЕТ МЕМЕТИ

* Четворцица заменици во канцеларијата во Скопје и по еден заменик во подрачните канцеларии во Битола, Кичево, Куманово, Струмица, Тетово и Штип

Врз основа на член 39 од Законот за народниот правобранител (“Службен весник РМ” бр. 60/2003 и 114/2009), Народниот правобранител, донесува

ПРАВИЛНИК

за формата, содржината и постапката за издавање, користење и одземање на службената легитимација на народниот правобранител, замениците и вработените во Стручната служба на Народниот правобранител

Член 1

Со овој правилник се уредува формата, содржината и постапката за издавање, користење и одземање на службената легитимација на народниот правобранител, замениците, вработените во Стручната служба на Народниот правобранител и вработените во Стручната служба на Народниот правобранител како национален превентивен механизам.

Член 2

Службената легитимација е со димензии 8 см. x 11 см. и се состои од два дела: едниот дел е корицата, а другиот дел е пластифицирана светло сива влошка на чија позадина се наоѓа логото на институцијата, со податоци за носителот на службената легитимација и неговите овластувања.

Корицата на службената легитимација е изработена од природна кожа во кафеава боја.

На предната страна на корицата, во горниот дел е изгравирани текстот: “РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ”, во средината е изгравирани логото на Народниот правобранител, а под него е изгравирани текстот: “СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА”.

Во внатрешната десна страна од кожната корица се втиснува во метална форма логото на Народниот правобранител со големина од 4 см.

На предната страна од влошката, е отпечатен текстот „РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ”, за легитимацијата на вработените во Стручната служба на Народниот правобранител

како национален превентивен механизам е отпечатан текстот „РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ НАЦИОНАЛЕН ПРЕВЕНТИВЕН МЕХАНИЗАМ“, а под него текстот “СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА”. Под овој текст на левата страна се наоѓа место за фотографија, а од десната страна регистарски број, датум на издавање, потпис на Народниот правобранител или на овластено лице и место на печат (М.П.). На истата страна во долниот дел се впишуваат податоци: име и презиме, функција, односно звање, матичен број и адреса на живеење на носителот на службена легитимација.

Втората страна од влошката, за службената легитимација на народниот правобранител и неговите заменици содржи извадоци од одредбите од Законот за народниот правобранител („Службен весник на РМ“ бр. 60/2003 и 114/2009) во врска со овластувањата и посебните права, со текст наведен на образецот. Втората страна од влошката, за службената легитимација на вработените во Стручната служба кои постапуваат по претставки на граѓани и други лица содржи извадоци од одредбите од Законот за народниот правобранител (“Службен весник на РМ” бр.60/2003 и 114/2009), во врска со овластувањата, со текст наведен на образецот.

Втората страна од влошката, за службената легитимација на вработените во Стручната служба на Народниот правобранител како национален превентивен механизам содржи извадоци од одредбите од Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друг вид на сурово, нехумано или понижувачко постапување или казнување („Службен весник на РМ“ бр. 165/2008) и од Законот за народниот правобранител („Службен весник на РМ“ бр. 60/203 и 114/2009), во врска со овластувањата, со текст наведен во образецот.

За другите носители на службената легитимација, на втората страна од влошката нема текст.

Член 3

Обрасците на службената легитимација се отпечатени кон овој правилник и се негов составен дел.

Член 4

Народниот правобранител или од него овластено лице, ја издава службената легитимација по изборот, односно вработувањето во

стручната служба на Народниот правобранител и има важност додека лицето на кое му е издадена има службено својство на народен правобранител, заменик - народен правобранител, вработен во Стручната служба на Народниот правобранител и вработен во Стручната служба на Народниот правобранител како национален превентивен механизам.

Член 5

Лицето на кое ќе му престане функцијата или работниот однос во Стручната служба на Народниот правобранител, односно во Стручната служба на Народниот правобранител како национален превентивен механизам ја враќа службената легитимација.

Службената легитимација што се враќа или заменува се поништува.

Член 6

За издадените и одземените службени легитимации во Народниот правобранител се води евиденција.

Евиденцијата за издадена службена легитимација содржи: реден број, име и презиме на лицето на кое му се издава службената легитимација, дата на издавањето, сериски број и рубрика за забелешка.

Член 7

Службената легитимација се заменува со нова кога поради оштетување или дотраеност ќе стане неупотреблива, доколку носителот на кого му е издадена ја изгуби и кога имателот на службената легитимација ќе ги промени личните податоци.

Секој носител на службена легитимација веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа го известува народниот правобранител доколку службената легитимација ја изгубил, а во случај кога се заменува со нова поради оштетување или дотраеност, имателот на легитимацијата треба да ја врати при издавањето нова.

Член 8

Службената легитимација на народниот правобранител, замениците и вработените во Стручната служба на Народниот правобранител издадена согласно Правилникот за формата, содржината и постапката за издавање, користење и одземање на службената легитимација на народниот правобранител, замениците и вработените во Стручната

служба на Народниот правобранител (“Службен весник на РМ” бр. 11/2005), ќе биде заменета најдоцна во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 9

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за формата, содржината и постапката за издавање, користење и одземање на службената легитимација на народниот правобранител, замениците и вработените во Стручната служба на народниот правобранител („Службен весник на РМ” бр. 11/2005).

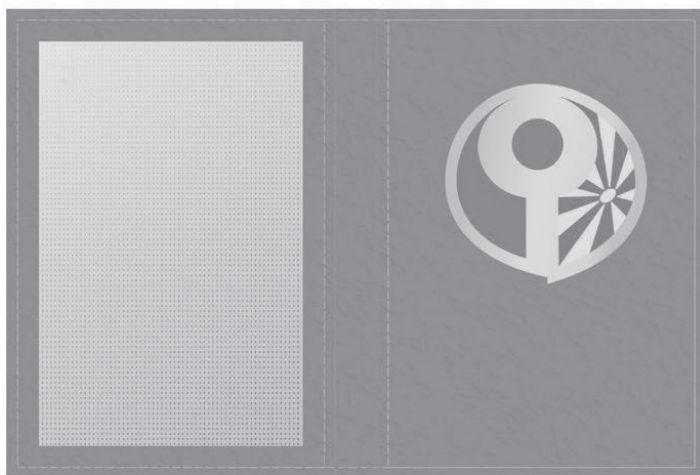
Член 10

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Иџет Мемети

ОБРАСЦИ – 5 (пет)

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. Народен правобранител
Иџет Мемети

Име и презиме

Звање

ЕМБГ

Адреса на живеење

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. Народен правобранител
Иџет Мамет

Име и презиме

Функција

ЕМБГ

Адреса на живеење

Носителот на оваа легитимација со Законот за народниот правобранител („Службен весник на РМ“ бр. 60/2003 и 114/2009), е овластен:

- да влезе во службените простории на органите од член 2 од Законот, да изврши непосреден увид во предметите и работите од нивна надлежност, како и да му бидат обезбедени сите докази, податоци и информации, без оглед на степенот на доверливост;
- во секое време и без претходна најава и одобрение да изврши посета и увид во органите, организациите и установите - места за лишување од слобода, како и да разговара со лицата сместени во нив, без присуство на службени лица, заради заштита на нивните слободи и права;
- да повика на разговор избрано или именувано лице, службено лице и секое друго лице кое може да даде определени податоци во постапката;
- да влегува и да има слободен пристап на станиците, аеродромите и пристаништата само со покажување на службена легитимација;
- на бесплатна употреба на јавен, сувоземен или езерски сообраќај на територијата на Република Македонија;
- на посебна заштита на неговата личност, семејството и имотот, по негово барање доставено до полицијата во местото на живеење, секогаш кога за тоа постојат сериозни причини за негова безбедност.

Народниот правобранител и замениците на народниот правобранител не можат да бидат повикани на одговорност за дадено мислење и преземени дејства, мерки и активности во вршењето на својата функција.

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВЕНТИВЕН МЕХАНИЗАМ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. _____
Народен правобранител
Ицет Мемети

Име и презиме

Функција / звање

ЕМБГ

Адреса на живеење

Носителот на оваа легитимација со Уставот, Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друг вид на сурово, нехумано или понижувачко постапување или казнување и Законот за народниот правобранител, заради вршење превенција е овластен:

- во секое време и без претходна најава и одобрение да изврши редовни или ненајавени посети и увиди во органите, организациите и установите - места за лишување од слобода, како и на кое било друго место за кое може да има информации дека лицата се или можат да бидат лишени од слобода;
- да му се овозможи слобода на избор на местата што сака да ги посети, како и непречен пристап до сите простории, уреди и инсталации, до сите документи и информации што се однесуваат на лицата лишени од слобода;
- да му биде овозможен слободен избор и разговор со лицата лишени од слобода, без присуство на службени лица, лично или со преведувач, доколку е неопходно, како и со кое било друго лице за кое Народниот правобранител верува дека може да обезбеди суштествени информации.

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. _____
Народен правобранител
Ицет Мемети

Име и презиме

Звање

ЕМБГ

Адреса на живеење

Носителот на оваа легитимација со Законот за народниот правобранител („Службен весник на РМ“ бр. 60/2003 и 114/2009), е овластен:

- да влезе во службените простории на органите од член 2 од Законот, да изврши непосреден увид во предметите и работите од нивна надлежност, како и да му бидат обезбедени сите докази, податоци и информации, без оглед на степенот на доверливост;
- во секое време и без претходна најава и одобрение да изврши посета и увид во органите, организациите и установите - места за лишување од слобода, како и да разговара со лицата сместени во нив, без присуство на службени лица, заради заштита на нивните слободи и права;
- да повика на разговор избрано или именувано лице, службено лице и секое друго лице кое може да даде определени податоци во постапката.

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

PËRMBLEDHJE E RREGULLAVE

Mbështetur nga:

PËRMBAJTJA

HYRJE	63
DISPOZITA NGA KUSHTETUTA E RM-së	65
LIGJI PËR AVOKATIN E POPULLIT	67
I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME	67
II. KUSHTET E ZGJEDHJES DHE SHKARKIMIT TË AVOKATIT TË POPULLIT	68
III. KOMPETENCA DHE MËNYRA E PUNËS	70
IV. TRANSPARENCA NË PUNË	78
V. POZITA JURIDIKE E AVOKATIT TË POPULLIT	79
VI. SHËRBIMI PROFESIONAL	80
VII. MJETET E PUNËS	82
VIII. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE	82
LIGJI PËR NDRYSHIME DHE PLOTËSIME TË LIGJIT PËR AVOKATIN E POPULLIT	84
RREGULLORJA E PUNËS SË AVOKATIT TË POPULLIT	86
I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME	86
II. PLANIFIKIMI I PUNËS	88
II-A. MBROJTJA E TË DREJTAVE KUSHTETUESE DHE LIGJORE TË QYTETARËVE DHE TË TË GJITHË PERSONAVE TJERË	90
II-B. MONITORIMI I GJENDJEVE DHE MBROJTJA E TË DREJTAVE TË FËMIJËVE DHE PERSONAVE ME NEVOJA TË VEÇANTA	91
II-C. MONITORIMI I GJENDJEVE DHE MBROJTJA NGA DISKRIMINIMI DHE PËRFAQËSIMI I DREJTË DHE ADEKUAT I PJESËTARËVE TË BASHKËSIVE	92
II-Ç. AVOKATI I POPULLIT – MEKANIZËM PARANDALUES NACIONAL	93
III. SHËRBIMI PROFESIONAL	94
IV. FORMIMI I LËNDËVE DHE PROCEDIMI ME LËNDËT E FORMUARA	95
V. MBAJTJA E REGJISTRAVE DHE LIBRAVE NDIHMËS	99
VI. ARKIVIMI I LËNDËVE	102
VII. STATISTIKA	102
VIII. PRANIMI I PALËVE	103
IX. BIBLIOTEKA	103
X. TRANSPARENCA E PUNËS SË AVOKATIT TË POPULLIT	104
XI. BASHKËPUNIMI I AVOKATIT TË POPULLIT ME ORGANET DHE ORGANIZATAT E TJERA	105
XII. KOMISIONET DHE TRUPAT E PUNËS	106
XIII. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE	106
RREGULLORJA PËR FORMËN, PËRMBAJTJEN DHE PROCEDURËN E LËSHIMIT, SHFRYTËZIMIT DHE HEQJES SË LEGJITIMACIONIT ZYRTAR TË AVOKATIT TË POPULLIT, ZËVENDËSVE DHE TË PUNËSUARVE NË SHËRBIMIN PROFESIONAL TË AVOKATIT TË POPULLIT	108

HYRJE

Institucioni Ombudsman, si formë dhe koncept, ekziston rreth dy shekuj, ndërsa fillimet e tij shënohen në Suedi, ku për të parën herë është themeluar në vitin 1809.

Ombudsmani, në çdo shoqëri në të cilën ai funksionon, paraqitet si mekanizëm i cili në mënyrë thelbësore kontribuon në drejtim të funksionimit të parimit të sundimit të së drejtës, si dhe është faktor që i pasqyron proceset demokratike të një shteti.

Në Republikën e Maqedonisë, ky Institucion për herë të parë është paraparë me Kushtetutën e vitit 1991, ndërkaq në vitin 1997 është nxjerrë edhe Ligji për Avokatin e Popullit, fill pas kësaj është zgjedh edhe Avokati i Popullit i parë, ndërsa Institucioni ka filluar të funksionojë në vitin 1998, pas plotësimit të kushteve teknike dhe kuadrovike.

Ombudsmani i RM-së nuk ka autorizime ligjvënëse, gjyqësore apo përmbaruese, e as nuk është organ për ndjekje penale apo organ inspektues. Kompetencat e Ombudsmanit nuk parashikojnë marrjen e vendimeve, me të cilat në mënyrë relevante vendoset për të drejtat e qytetarëve, siç është rasti me gjykatat, organet e administratës shtetërore dhe organet e organizatat e tjera, të cilave sistemi juridikopolitik u ka siguruar një instrument të këtillë të detyrueshëm. Përkundrazi, Ombudsmani është paraparë si një mekanizëm kontrollues, i cili ndërhyr me propozime, udhëzime, sugjerime, vërejtje, rekomandime dhe ngjashëm.

Ndonëse, në thelb ai i mbron të drejtat kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve, kur ato u cenohen nga organet shtetërore, veprimi i tij ka domethënie, rol dhe qëllim më të gjerë, sepse Ombudsmani veprimet e tij i drejton edhe kah avancimi, përsosja dhe përmirësimi i punës së administratës shtetërore, si shërbim i qytetarëve, me qëllim që në mënyrë sa më efikase dhe më shpejtë ta realizojnë të drejtën e tyre, pa zvarritje të procedurave administrative dhe duke iu shmangur procedurave të panevojshme gjyqësore.

Kjo, nga ana tjetër, vë në pah se gjatë veprimit të tij ka edhe një dimension tjetër më të përkryer, i cili mbase është edhe më i rëndësishmi gjatë

realizimit të rolit të tij, e ky është dimensionimi se ai është promovues dhe mbrojtës i të drejtave të njeriut, sidomos në vendet të cilat gjenden në periudhën e tranzicionit (siç është vendi ynë), ku përveç që duhet të kontribuojë në zbatimin e reformave që zhvillohen në të gjitha segmentet e shtetit, ai njëkohësisht me veprimin e tij, pa përdorimin e mjeteve të detyrueshme, vepron në drejtim të ndryshimit të ndërgjegjes dhe vetëdijes së nëpunësve shtetërorë, në drejtim të asaj se respektimi i të drejtave të qytetarëve dhe realizimi i tyre konsekuent dhe me kohë duhet të jetë qëllimi kryesor i punës së tyre.

Me nënshkrimin e Marrëveshjes Kornizë të Ohrit, dhe me ndryshimet në Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë, u miratua edhe Ligji i ri për Avokatin e Popullit, me të cilin u parashikua decentralizimi i Institucionit dhe formimi i zyrave rajonale dhe nga ana tjetër, zgjerimi i kompetencave të tij në drejtim të marrjes së veprimeve që kanë të bëjnë me mbrojtjen e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive në organet e pushtetit shtetëror. Kjo flet se ky mekanizëm, në vendin tonë, zhvillohet në përputhje me rrjedhat bashkëkohore dhe njëherësh me nevojat e qytetarëve si dhe kontribuon në ndërtimin e mirëbesimit shumëetnik dhe paraqet domosdoshmëri për jetë të qetë dhe zhvillim të shtetit.

Duke jetuar në një kohë, e cila para së gjithash u karakterizua me konflikte globale, të cilat qenë sulm serioz mbi aspektin human të jetesës sonë, konsideroj se përpjekjet tona për funksionim më efikas të sistemit i tejkalojnë kufijtë e shoqërive në të cilat veprojmë, prandaj dhe lëvizjet duhet të jenë në drejtim të asaj që do të thotë synim në mbarë Botën, e këto janë marrëdhëniet humane ndërnjerëzore dhe vendosja e rendit global, të cilat do të karakterizohen me ndërgjegje dhe parime të larta për sa i përket respektimit të të drejtave të njeriut.

AVOKAT I POPULLIT

Ixhet Memeti

DISPOZITA NGA KUSHTETUTA E RM-së

Neni 77

Kuvendi e zgjedh Avokatin e Popullit.

Avokati i Popullit i mbron të drejtat kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve kur ato u cenohen nga organet e administratës shtetërore dhe nga organet e organizatat e tjera që kanë autorizime publike.

Avokati i Popullit zgjidhet me kohëzgjatje prej tetë vjetësh, me të drejtë edhe për një zgjedhje.

Kushtet për zgjedhjen dhe shkarkimin, kompetencën dhe për mënyrën e punës së Avokatit të Popullit rregullohen me ligj.

AMENDAMENTI XI

1. Kuvendi e zgjedh Avokatin e Popullit me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i deputetëve, gjatë votimit duhet patjetër të ketë shumicë votash nga numri i përgjithshëm i deputetëve, të cilët u përkasin bashkësive që nuk janë shumicë në Republikën e Maqedonisë.
2. Avokati i Popullit i mbron të drejtat kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve të cilëve ato u cenohen nga organet e administratës shtetërore dhe nga organet e organizatat e tjera që kanë autorizime publike. Avokati i Popullit vëmendje të veçantë i kushton mbrojtjes së parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive në organet e pushtetit shtetëror, organet e njësive të administratës lokale dhe në institucionet dhe shërbimet e tjera publike.
3. Me pikën 1 të këtij amendamenti zëvendësohet paragrafi 1 i nenit 77, ndërsa me pikën 2 plotësohet paragrafi 2 i nenit 77 të Kushtetutës së Republikës të Maqedonisë.

LIGJI PËR AVOKATIN E POPULLIT

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen kushtet për emërimin dhe shkarkimin, kompetencat dhe mënyrën e punës së Avokatit të Popullit.

Neni 2

Avokati i Popullit është organ i Republikës së Maqedonisë i cili i mbron të drejtat kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve dhe të të gjithë personave tjerë kur ato u shkelen me akte, veprime dhe mosveprime nga organet e administratës shtetërore dhe nga organet dhe organizatat e tjera që kanë autorizime publike dhe i cili ndërmerr masa dhe veprime për mbrojtjen e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive në organet e pushtetit shtetëror, organet e njësisë të vetadministrimit lokal dhe institucionet e shërbimet publike.

Neni 3

Avokati i Popullit është i pavarur dhe i mëvetësishëm në kryerjen e funksionit.

Avokati i Popullit punët nga kompetencat e tij i kryen në bazë dhe në kuadër të Kushtetutës, ligjit dhe marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara në pajtim me Kushtetutën.

Në procedurë Avokati i Popullit mund të thirret edhe në parimin e drejtësisë.

Neni 4

Selia e Avokatit të Popullit është në Shkup.

Avokati i Popullit ka vulë e cila përmban emrin dhe selinë, stemën dhe emrin Republika e Maqedonisë.

Në ndërtesën në të cilën është i vendosur Avokati i Popullit vendoset emërtimi dhe selia, stema dhe flamuri i Republikës së Maqedonisë.

II. KUSHTET E ZGJEDHJES DHE SHKARKIMIT TË AVOKATIT TË POPULLIT

Neni 5

Kuvendi i Republikës së Maqedonisë, me propozim të komisionit kompetent të Kuvendit, e zgjedh dhe shkarkon Avokatin e Popullit me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i deputetëve, gjatë së cilës duhet patjetër të ketë shumicë votash nga numri i përgjithshëm i deputetëve që u takojnë bashkësive që nuk janë shumicë në Republikën e Maqedonisë. Avokati i Popullit zgjidhet për kohëzgjatje prej tetë vjetësh me të drejtë edhe të një zgjedhje.

Avokati i Popullit ka më shumë zëvendës. Numrin e zëvendësve të Avokatit të Popullit e cakton Kuvendi i Republikës së Maqedonisë me propozim të Avokatit të Popullit.

Zëvendësit e Avokatit të Popullit, me propozim të Avokatit të Popullit i zgjedh dhe shkarkon Kuvendi i Republikës së Maqedonisë me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i deputetëve, me ç'rast patjetër duhet të ketë shumicë votash nga numri i përgjithshëm i deputetëve që u takojnë bashkësive që nuk janë shumicë në Republikën e Maqedonisë. Zëvendësit e Avokatit të Popullit zgjidhen me kohëzgjatje prej tetë vjetësh, me të drejtë edhe të një zgjedhje.

Procedura e zgjedhjes së Avokatit të Popullit dhe zëvendësve të tij fillon tre muaj para skadimit të mandatit të tyre.

Në rast të mungesës ose pengesës, Avokatin e Popullit e zëvendëson zëvendësi sipas radhës së caktuar nga Avokati i Popullit.

Neni 6

Për Avokat të Popullit mund të zgjidhet personi i cili i plotëson kushtet e përgjithshme të përcaktuara me ligjin për themelimin e marrëdhënies së punës në organin e administratës shtetërore, jurist i diplomuar që ka përvojë pune mbi nëntë vjet në çështje juridike dhe aktiviteti i të cilit është shquar në sferën e mbrojtjes së të drejtave të qytetarit dhe gëzon autoritet për kryerjen e funksionit Avokat i Popullit.

Për zëvendës të Avokatit të Popullit mund të zgjidhet personi i cili i plotëson kushtet e përgjithshme të përcaktuara me ligjin për themelimin e marrëdhënies së punës në organin e administratës shtetërore, jurist i diplomuar i cili ka përvojë pune mbi shtatë vjet në çështje juridike dhe

aktiviteti i të cilit është shquar në sferën e mbrojtjes së të drejtave të qytetarit dhe gëzon autoritet për kryerjen e funksionit zëvendës i Avokatit të Popullit.

Gjatë zgjedhjes së zëvendësve të Avokatit të Popullit, pa i shkelur kushtet e përcaktuara me ligj, sigurohet përfaqësim adekuat dhe i drejtë i qytetarëve që u përkasin të gjitha bashkësive në Republikën e Maqedonisë.

Neni 7

Avokati i Popullit para marrjes së funksionit jep deklaratë solemne para Kryetarit të Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, si vijon:

“Deklaroj se funksionin Avokat i Popullit do ta ushtroj me ndërgjegje dhe përgjegjësi dhe do t`i respektoj Kushtetutën dhe ligjet e Republikës së Maqedonisë”.

Neni 8

Funksioni Avokat i Popullit është jokoherent me kryerjen e ndonjë funksioni dhe profesioni tjetër publik ose me anëtarësimin në parti politike.

Neni 9

Avokati i Popullit shkarkohet:

- 1) nëse kërkon vetë;
- 2) nëse dënohet për vepër penale me dënim me burg pa kusht prej së paku gjashtë muaj;
- 3) nëse përgjithmonë e humb aftësinë psiko-fizike për kryerjen e funksionit Avokat i Popullit që vërtetohet në bazë të mendimit dhe konstatimit të institucionit kompetent shëndetësor;
- 4) nëse i plotëson kushtet për pensionim sipas moshës, dhe
- 5) për shkak të kryerjes së funksionit Avokat i Popullit në mënyrë joprofesionale, të njëanshme dhe të pandërgjegjshme.

Neni 10

Dispozitat nga nenet 7, 8 dhe 9 të këtij Ligji kanë të bëjnë edhe për zëvendësit e Avokatit të Popullit.

III. KOMPETENCA DHE MËNYRA E PUNËS

Neni 11

Avokati i Popullit në kryerjen e detyrave nga kompetenca e tij ndërmerr masa dhe veprime për të cilat është i autorizuar me këtë Ligj për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve ose mbrojtjen e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të qytetarëve që u përkasin të gjitha bashkësive kur ato u shkelen nga organet e nenit 2 të këtij Ligji.

Neni 12

Avokati i Popullit ndërmerr masa dhe veprime për mbrojtjen nga zvarritja e paarsyeshme e proceseve gjyqësore ose nga kryerja e papërgjegjshme dhe pandërgjegjshme e punëve të shërbimeve gjyqësore, duke mos i cenuar principet e mëvetësisë dhe pavarësisë së pushtetit gjyqësor.

Avokati i Popullit nuk vepron për lëndë për të cilat është në rrjedhë procesi gjyqësor, përveç në rastet e përcaktuara në paragrafin 1 të këtij neni.

Neni 13

Procedura për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve pranë Avokatit të Popullit hapet me parashtrimin e parashtrësës.

Secili person mund t'i parashtrojë parashtrësë Avokatit të Popullit kur të vlerësojë se i janë shkelur të drejtat dhe liritë kushtetuese dhe ligjore ose kur janë shkelur parimet e mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive në organet sipas nenit 2 të këtij Ligji.

Avokati i Popullit mund të ngre procedurë edhe me iniciativë të vet, nëse vlerëson se qytetarëve u janë shkelur të drejtat kushtetuese dhe ligjore të përcaktuara në nenin 2 të këtij Ligji.

Neni 14

Në procedurë para Avokatit të Popullit gjuhë zyrtare është gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik.

Në procedurën që mbahet para Avokatit të Popullit gjuhë tjetër të cilën

e flasin së paku 20% e qytetarëve dhe alfabeti i saj, gjithashtu është gjuhë zyrtare.

Dispozitat e Ligjit për procedurë të përgjithshme administrative që kanë të bëjnë me përdorimin e gjuhëve në mënyrë adekuate aplikohen edhe në procedurën para Avokatit të Popullit.

Neni 15

Secili person në komunikim me Avokatin e Popullit mund të përdorë njërën nga gjuhët zyrtare dhe alfabetin e saj, ndërsa Avokati i Popullit përgjigjet në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe në gjuhën zyrtare dhe alfabetin që e përdor parashtruesi i parashtrësës.

Neni 16

Parashtresa drejtuar Avokatit të Popullit duhet të jetë e nënshkruar dhe duhet t'i përmbajë të dhënat personale të parashtruesit, si dhe t'i përmbajë rrethanat, faktet dhe dëshmitë në të cilat bazohet parashtresa.

Në parashtresë duhet të ceket organi, organizata, institucioni ose personi me të cilin ka të bëjë parashtresa, si dhe të theksohet se a ka depozituar masa juridike dhe cilat masa juridike i ka paraqitur parashtruesi.

Parashtresa për ngritjen e procedurës paraqitet me shkrim ose gojarisht në procesverbal.

Parashtresa me të cilën iniciohet procedura nuk ka formë të caktuar.

Parashtruesi i parashtrësës është i liruar nga pagesa e taksës për procedurën para Avokatit të Popullit.

Neni 17

Avokati i Popullit është i detyruar ndaj parashtrësës të veprojë me ndërgjegje, paanshmëri, efikasitet dhe me përgjegjësi.

Gjatë procedurës sipas parashtrësës Avokati i Popullit nga palët e interesuara është i detyruar t'i grumbullojë të gjitha faktet dhe dëshmitë që janë me rëndësi esenciale për të marrë vendim sipas parashtrësës.

Neni 18

Avokati i Popullit gjatë procedurës sipas parashtrësës është i detyruar ta respektojë privatësinë dhe konfidencialitetin e të dhënave që kanë të bëjnë me parashtruesin, sipas nenit 16 të këtij Ligji.

Neni 19

Avokati i Popullit, duke vepruar sipas parashtresës, mundet:

- të mos hap procedurë,
- të hap procedurë, dhe
- ta ndalojë ose ta ndërpresë procedurën.

Neni 20

Avokati i Popullit nuk do të hap procedurë sipas parashtresës:

- nëse parashtresa është anonime, përveç nëse bëhet fjalë për çështje me interes të përgjithshëm;
- nëse me parashtresën ofendohet organi ose keqpërdoret e drejta e parashtrimi të parashtresës;
- nëse parashtresa nuk është e kompletuar dhe nëse parashtruesi, pas paralajmërimit paraprak nga Avokati i Popullit, nuk e plotëson parashtrësën;
- nëse nga parashtresa konstatohet se bëhet fjalë për rast më pak të rëndësishëm i cili edhe pas analizave të kryera nuk do të mund të japë rezultate përkatëse;
- nëse nga vetë parashtresa, rrethanat, dëshmitë dhe faktet e paraqitura rezulton se nuk bëhet fjalë për shkeljen e lirive dhe të drejtave kushtetuese dhe ligjore të parashtruesit ose personit në emër të të cilit paraqitet parashtresa nga organet sipas nenit 2 të këtij ligji;
- nëse nuk është kompetent për të vepruar;
- nëse nga veprimi ose vendimi i fundit i organit, organizatës ose institucionit ka kaluar më shumë se një vit, përveç nëse vlerëson se parashtruesi për shkaqe të arsyeshme e ka lëshuar afatin; dhe
- nëse për lëndën e parashtresës është në rrjedhë e sipër procedurë gjyqësore, përveç punëve nga neni 12 paragrafi 1 të këtij Ligji.

Kur Avokati i Popullit nuk hap procedurë sipas parashtresës në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni është i obliguar, në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të parashtresës, ta informojë parashtruesin e parashtresës dhe t`ia sqarojë shkaqet për të cilat e hedh poshtë parashtrësën dhe sipas mundësive t`ia sqarojë mënyrën se si mund ta realizojë të drejtën.

Neni 21

Avokati i Popullit do të hap procedurë për parashtrësën e parashtruar ose me iniciativë personale nëse nga konstatimet, dëshmitë dhe faktet e paraqitura në parashtrësë ose nga informatat e fituara në mënyrë tjetër ka bazë të rezultojë se nga ana e organeve, nga neni 2 të këtij Ligji, janë shkelur të drejtat kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve ose është shkelur parimi i mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat i përfaqësuesve të bashkësive.

Nëse Avokati i Popullit hap procedurë me iniciativë të vet ose nëse person tjetër në emër të të dëmtuarit i drejtohet me parashtrësë, për ngritjen e procedurës nevojitet dhënia e pëlqimit nga i dëmtuari, të cilit i janë shkelur të drejtat ligjore dhe kushtetuese ose është shkelur parimi i mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive.

Kur Avokati i Popullit hap procedurë me iniciativë të vet, lidhur me shkeljen e të drejtave dhe lirive të një numri më të madh të qytetarëve, të të miturve, të të pamundurve dhe personave me aftësi të humbur afariste, nuk është i nevojshëm pëlqimi nga paragrafi 2 i këtij neni. Për ngritjen e procedurës Avokati i Popullit, në afat prej 15 ditësh nga dita e ngritjes së procedurës, i informon personat me të cilët ka të bëjë ajo.

Neni 22

Kur Avokati i Popullit vendos të ngre procedurë, në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të parashtrësës, e informon parashtruesin e parashtrësës.

Neni 23

Avokati i Popullit do ta ndalojë ose ndërpres procedurën sipas parashtrësës:

- nëse pas përfundimit të procedurës sipas parashtrësës konstatohet se e njëjta nuk ka të bëjë me shkeljen e të drejtave dhe lirive kushtetuese dhe ligjore të parashtruesit nga organet sipas nenit 2 të këtij Ligji;
- nëse gjatë procedurës sipas parashtrësës parashtruesi hap procedurë gjyqësore;
- nëse parashtruesi i parashtrësës nuk tregon interesim për vazhdimin e mëtejme të procedurës;
- nëse parashtruesi gjatë procedurës e tërheq parashtrësën;

- nëse gjatë procedurës parashtruesi i parashtrësës vdes, përveç nëse trashëgimtarët e tij kërkojnë vazhdimin e procedurës së filluar; dhe
- nëse në ndërkohë është realizuar e drejta e parashtruesit.

Kur Avokati i Popullit do ta ndërpres ose ndalojë procedurën e parashtrësës është i obliguar që menjëherë, e më së voni në afat prej 15 ditëve nga dita e paraqitjes së rrethanave për ndalimin ose ndërprerjen e procedurës, ta informojë parashtruesin e parashtrësës dhe t'ia sqarojë arsyet e ndërprerjes ose ndalimit të procedurës dhe sipas mundësive t'ia sqarojë mënyrën se si mund ta realizojë të drejtën.

Neni 24

Për shqyrtimin e parashtrësës, Avokati i Popullit në kuadër të kompetencave të tij, në organet nga neni 2 të këtij Ligji, mund t'i ndërmarrë masat dhe aktivitetet si vijon:

- të kërkojë sqarime të nevojshme, informata dhe dëshmi për shkaqet e parashtrësës;
- të hyjë në lokalet zyrtare dhe të kryejë inspektim të drejtpërdrejt në lëndët dhe punët nga kompetenca e tyre;
- të thërrasë në bisedë person të zgjedhur ose të emëruar, person zyrtar dhe çdo person tjetër që mund të japë të dhëna të caktuara gjatë procedurës;
- të kërkojë mendim nga institucionet kompetente dhe shkencore; dhe
- të ndërmerr masa dhe aktivitete tjera të përcaktuara me ligj ose dispozita tjera.

Sqarimet e kërkuara, informatat dhe dëshmitë nga paragrafi 1, alineja 1 të këtij neni, organet nga neni 2 të këtij Ligji janë të obliguar t'ia dërgojnë menjëherë Avokatit të Popullit, ose së paku në afat prej 8 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për dërgimin e të dhënave. Nëse për arsye objektive janë të penguar ta bëjnë këtë, e kanë për detyrë që pa prolongim ta informojnë me shkrim Avokatin e Popullit për shkaqet për të cilat nuk kanë mundësi të veprojnë.

Nëse Avokati i Popullit vlerëson se shkaqet nga paragrafi 2 të këtij neni janë të arsyeshme do të caktojë afat të ri për dorëzimin e sqarimeve, informatave dhe dëshmimeve të kërkuara.

Refuzimi dhe mosrespektimi i kërkesave të Avokatit të Popullit për mar-

rjen e veprimeve nga paragrafi 2 të këtij neni konsiderohet si pengim i punës së Avokatit të Popullit.

Neni 25

Avokati i Popullit, për pengimin e punës nga neni 24, paragrafi 4, me informatë të veçantë, mund ta informojë drejtpërdrejt organin më të lartë, funksionarin që udhëheq me organin nga neni 2 i këtij Ligji, ose Qeverinë e Republikës së Maqedonisë, dhe nëse ata nuk i ndërmarrin masat e nevojshme edhe Kuvendin e Republikës së Maqedonisë.

Avokati i Popullit, kur konstatohet shkelje e të drejtave dhe lirive kushtetuese dhe ligjore mundet me shpenzime të organit nga neni 2 të këtij Ligji me të cilin ka të bëjë lënda, ta publikojë rastin në mjetet e informimit publik.

Neni 26

Personat nga neni 24, paragrafi 1, alineja 3 të këtij Ligji janë të obliguar t'i përgjigjen ftesës së Avokatit të Popullit dhe t'i japin sqarimet e duhura lidhur në lidhje me parashtrësën e paraqitur.

Me kërkesë të Avokatit të Popullit, Kryetari i Republikës së Maqedonisë, Kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, Kryetari i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe funksionarët tjerë, që udhëheqin me organet nga neni 2 të këtij Ligji, janë të obliguar ta pranojnë pa shtyrje.

Neni 27

Organet nga neni 2 të këtij Ligji janë të obliguar të bashkëpunojnë me Avokatin e Popullit dhe me kërkesë të tij t'ia sigurojnë të gjitha dëshmitë, të dhënat dhe informatat, pa dallim nga shkalla e besueshmërisë dhe t'ia mundësojnë zbatimin e procedurës.

Avokati i Popullit është i obliguar ta ruajë sekretin shtetëror dhe zyrtar në mënyrë dhe kushte të përcaktuara me ligj dhe me rregulla tjera.

Neni 28

Avokati i Popullit mund tua jep mendimin e tij, organeve nga neni 2 të këtij Ligji, që ka të bëjë me mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore dhe mbrojtjen e parimit të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive për lëndën që është në procedurë, pa marrë parasysh llojin dhe shkallën e procedurës që është në rrjedhë, para organeve nga neni 2 të këtij Ligji.

Lidhur me çështjen për sigurimin, respektimin dhe mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore dhe parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë e adekuat të pjesëtarëve të bashkësive, Avokati i Popullit në kuadër të kompetencës së tij, me iniciativë të vet mund të drejtojë rekomandime, mendime dhe kritika pranë organeve nga neni 2 të këtij ligji.

Neni 29

Avokati i Popullit, në kuadër të kompetencës së tij i mbikëqyrë gjendjet që kanë të bëjnë me garantimin, respektimin dhe mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve dhe respektimin e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive, dhe me kryerjen e vizitave dhe inspektimeve në organet nga neni 2 të këtij Ligji.

Neni 30

Avokati i Popullit mund të ngre iniciativë pranë propozuesve të autorizuar për ndryshimin dhe plotësimin e ligjeve dhe akteve tjera nënligjore dhe harmonizimin e tyre me marrëveshjet ndërkombëtare, të ratifikuara në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë.

Avokati i Popullit mund të paraqesë propozim në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Maqedonisë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së ligjeve dhe kushtetutshmërisë dhe ligjshmërisë së rregullave ose akteve të përgjithshme.

Neni 31

Avokati i Popullit i ndjek gjendjet që kanë të bëjnë me respektimin dhe mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të personave, në organe, organizata dhe institucione, në të cilat liria e lëvizjes është e kufizuar.

Avokati i Popullit sidomos i monitoron gjendjet që kanë të bëjnë me respektimin dhe mbrojtjen e të drejtave të të arrestuarve, të paraburgosurve dhe të personave që vuajnë dënimin me burgim ose masën edukuese-korrektuese në entet ndëshkuese-korrektuese dhe edukuese-korrektuese.

Vizitat dhe inspektimet nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni, Avokati i Popullit mund t'i bëjë në çdo kohë, pa paralajmërim dhe leje paraprake, si dhe të bisedojë me personat e vendosur në këto organe, organizata ose institucione, pa praninë e personave zyrtarë.

Personat e privuar nga liria kanë të drejtë që parashtrësën t'ia dorëzojnë Avokatit të Popullit dhe të marrin përgjigje në zarf të mbyllur, pa e kontrolluar personi zyrtar i organit, organizatës apo institucionit në të cilin janë të vendosur dhe të marrin përgjigje në zarf të mbyllur pa kontroll të personave zyrtarë.

Neni 32

Kur Avokati i Popullit do të konstatojë se janë cenuar liritë dhe të drejtat kushtetuese dhe ligjore të parashtruesit të parashtrësës, nga organet e nenit 2 të këtij ligji, ose nëse janë bërë parregullsi të tjera, mundet:

- të jep rekomandime, propozime dhe mendime për mënyrën e evitimit të shkeljeve të konstatuara;
- të propozojë që sërish të zbatohet procedura e caktuar në pajtim me ligjin;
- të ngre procedurë disiplinore kundër personit zyrtar, përkatësisht përgjegjësit dhe të paraqesë iniciativë për ngritjen e procedurës disiplinore kundër personit zyrtar ose personit përgjegjës; dhe
- t'i paraqesë kërkesë prokurorit publik kompetent për ngritjen e procedurës për konstatimin e përgjegjësisë ndëshkuese.

Neni 33

Kur Avokati i Popullit do të konstatojë se janë cenuar liritë dhe të drejtat kushtetuese të parashtruesit të parashtrësës, nga organet e administratës shtetërore dhe nga organet dhe organizatat e tjera që kanë autorizime publike, ose se është cenuar parimi i mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat i pjesëtarëve të bashkësisë në organet e pushtetit, organet e njësive të vetadministrimit lokal dhe institucionet e shërbimit publike ose nëse janë bërë parregullsi të tjera dhe nëse vlerëson se përbarimi i aktit administrativ do të prodhojë dëm të pakompensueshëm për të drejtën e personit të interesuar, do të kërkojë:

- shtyrje të përkohshme të përbarimit të aktit administrativ deri në vendimin e shkallës së dytë, dhe
- shtyrje të përkohshme të përbarimit të aktit administrativ deri në marrjen e vendimit nga gjykata kompetente.

Organet nga neni 2 të këtij Ligji janë të obliguar që menjëherë, e më së voni në afat prej tre ditësh, nga dita e pranimit të kërkesës së Avokatit i

Popullit, ta miratojnë dhe t'ia dërgojnë Avokatit të Popullit vendimin me të cilin përbarimi i aktit juridik është shtyrë përkohësisht.

Organet kompetente janë të obliguar që pas përfundimit të procedurës vendimin t'ia dërgojnë edhe Avokatit të Popullit.

Neni 34

Organet, nga neni 2 të këtij Ligji, janë të obliguara ta njoftojnë Avokatin e Popullit me masat e ndërmarra për zbatimin e kërkesave, propozimeve, mendimeve apo rekomandimeve të tij, në afatin të cilin do ta caktojë ai, e më së voni brenda 30 ditësh nga dita e pranimit të kërkesës së dërguar nga Avokati i Popullit.

Nëse organi nuk e njofton Avokatin e Popullit konform paragrafit 1 të këtij neni ose nëse konkluzionet, kërkesat, propozimet, mendimet, rekomandimet ose sugjerimet e tij i pranon vetëm pjesërisht, Avokati i Popullit me raport të veçantë e informon organin më të lartë të drejtpërdrejt, funksionarin që udhëheq me organin nga neni 2 të këtij Ligji ose Qeverinë e Republikës së Maqedonisë, dhe nëse këta nuk i ndërmarrin masat e nevojshme, atëherë e informon Kuvendin e Republikës së Maqedonisë.

Avokati i Popullit mundet, në rastet kur konstatohet cenimi i të drejtave kushtetuese dhe ligjore, me shpenzimet e organit, nga paragrafi 2 i këtij Ligji, të cilit i përket lënda rastin ta publikojë në mjetet e informimit.

Neni 35

Nëse organet nga neni 2 të këtij Ligji veprojnë brenda afatit të përcaktuar sipas kërkesave, rekomandimeve, mendimeve, propozimeve dhe sugjerime të nenit 34 të këtij Ligji, Avokati i Popullit do të konstatojë se procedura ka përfunduar dhe për këtë do ta njoftojë menjëherë parashtruesin e parashtrësës.

IV. TRANSPARENCA NË PUNË

Neni 36

Për nivelin e sigurimit të respektimit, avancimit dhe mbrojtjes së të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve dhe për respektimin e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive nga ana e organeve nga neni 2 të këtij Ligji,

Avokati i Popullit e informon Kuvendin e Republikës së Maqedonisë me Raport Vjetor.

Raportin, nga paragrafi 1 të këtij neni, e shqyrton Kuvendi i Republikës së Maqedonisë në seancë të Kuvendit, ku doemos duhet të marrin pjesë anëtarët e Qeverisë së Republikës të Maqedonisë, përkatësisht përfaqësuesit e saj.

Raporti i Avokatit të Popullit detyrimisht publikohet në mjetet e informimit publik.

Neni 37

Avokati i Popullit, për punët nga kompetenca e tij, mund t'u dërgojë raport të veçantë organeve të njëjste të vetadministrimit lokal në rajonin e të cilave është organizuar zyra si njësi organizative e Avokatit të Popullit.

Raportet e veçanta, nga paragrafi 1 të këtij neni, komunikatat dhe veprimet e tjera të ndërmarra, Avokati i Popullit mund t'i publikojë në mjetet e informimit publik.

V. POZITA JURIDIKE E AVOKATIT TË POPULLIT

Neni 38

Avokati i Popullit dhe zëvendësit e Avokatit të Popullit nuk mund të merren në përgjegjësi për mendimin e dhënë dhe veprimet, masat dhe aktivitetet e ndërmarra gjatë kryerjes së funksionit.

Neni 39

Avokati i Popullit, zëvendësit e Avokatit të Popullit dhe të punësuarit në Shërbimin profesional kanë legjitimacione zyrtar.

Formën, përmbajtjen, procedurën dhe mënyrën e lëshimit, shfrytëzimit dhe heqjes së legjitimacionit zyrtar, me akt të përgjithshëm e rregullon Avokati i Popullit.

Neni 40

Avokati i Popullit dhe zëvendësit e Avokatit të Popullit të cilët deri në zgjedhjen e tyre kanë qenë në marrëdhënie pune, kanë të drejtë që në afat prej 30 ditësh nga ndërprerja e mandatit të kthehen në vendin pu-

nës që i përgjigjet nivelit të përgatitjes profesionale të tyre.

Neni 41

Avokati i Popullit, zëvendësit e Avokatit të Popullit dhe të punësuarit në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit kanë të drejtë dhe obligim për aftësim dhe përsosje të përhershme profesionale.

Për nevojat e aftësimin dhe përsosjes profesionale sigurohen mjete të posaçme nga pjesa e buxhetit, të destinuar për Avokatin e Popullit.

Neni 42

Si të drejta të posaçme të Avokatit të Popullit dhe zëvendësve të Avokatit të Popullit, gjatë kryerjes së funksionit, konsiderohen:

- e drejta të hyjnë dhe të kenë qasje të lirë në stacione, aeroporte dhe porte, vetëm duke e treguar legjitimacionin zyrtar;
- e drejta për shfrytëzimin pa pagesë të komunikacionit publik, tokësor ose të liqeneve në territorin e Republikës së Maqedonisë; dhe
- e drejta për mbrojtje të veçantë të personalitetit të tij, të familjes dhe pronës, me kërkesë të tij drejtuar policisë në vendin e banimit, çdoherë kur për këtë ekzistojnë arsye serioze për sigurinë e tij.

VI. SHËRBIMI PROFESIONAL

Neni 43

Aktet e përgjithshme, për organizimin e punës dhe sistematizimin e vendeve të punës me të cilat përcaktohet lloji dhe numri i nëpunësve shtetërorë dhe punëtorëve dhe detyrat e tyre të punës, i miraton Avokati i Popullit.

Neni 44

Për kryerjen e detyrave nga kompetenca e Avokatit të Popullit organizohen zyrat si njësi rajonale organizative të Avokatit të Popullit, si vijojnë:

1. Zyra e Avokatit të Popullit në Tetovë;
2. Zyra e Avokatit të Popullit në Kërçovë;
3. Zyra e Avokatit të Popullit në Shtip;

4. Zyra e Avokatit të Popullit në Strumicë;
5. Zyra e Avokatit të Popullit në Kumanovë; dhe
6. Zyra e Avokatit të Popullit në Manastir.

Me zyrat e Avokatit të Popullit udhëheqin zëvendës Avokatët e Popullit.

Avokati i Popullit, me akt të përgjithshëm, e rregullon për së afërmi mënyrën e punës dhe numrin e të punësuarve në zyrat e Avokatit të Popullit, të cilët i kryejnë punët nga kompetenca e Avokatit të Popullit.

Neni 45

Për shkak të mbrojtjes më efikase dhe më të suksesshme të të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve në fusha të caktuara, Avokati i Popullit mund të organizojë dhe të formojë seksione.

Avokati i Popullit, me akt të përgjithshëm, e rregullon për së afërmi mënyrën e punës dhe numrin e të punësuarve nëpër seksione, të cilët do t'i kryejnë punët nga fushat që janë në kompetencë të Avokatit të Popullit.

Neni 46

Avokati i Popullit, nga radhët e nëpunësve udhëheqës shtetërorë, emëron Sekretarin e Përgjithshëm.

Mandati i Sekretarit të Përgjithshëm të Avokatit të Popullit zgjat aq sa zgjat mandati i Avokatit të Popullit.

Sekretari i Përgjithshëm i Avokatit të Popullit udhëheq me Shërbimin profesional.

Neni 47

Avokati i Popullit për punën e tij miraton Rregullore për punën e Avokatit të Popullit.

Me Rregulloren e punës së Avokatit të Popullit rregullohet për së afërmi mënyra e punës dhe procedura para Avokatit të Popullit.

Rregullorja për punë e Avokatit të Popullit shpallet në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

VII. MJETET E PUNËS

Neni 48

Avokati i Popullit për kryerjen e funksionit të tij, në shërbimin e tij ka resurse përkatëse, mjete dhe personel.

Mjetet për punë të Avokatit të Popullit sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Kuvendi, e voton veçmas pjesën e destinuar për Avokatin e Popullit në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë.

Neni 49

Rrogat dhe kompensimet tjera të Avokatit të Popullit dhe zëvendësve të Avokatit të Popullit përcaktohen me ligj.

VIII. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 50

Rregullorja për punën e Avokatit të Popullit dhe aktet për organizimin e punës dhe sistematizimin e vendeve të punës do të harmonizohen me dispozitat e këtij Ligji në afat prej 6 muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të Ligjit.

Akti për mënyrën e realizimit të të drejtave të posaçme të Avokatit të Popullit, të zëvendësve të Avokatit të Popullit dhe personave të autorizuar nga Avokati i Popullit nga neni 42 i këtij Ligji dhe akti për mënyrën e punës dhe numrin e të punësuarve në njësitë organizative të Avokatit të Popullit nga neni 44 paragrafi 3 të këtij ligji, do të nxirren në afat prej 6 muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij Ligji.

Vendimin për numrin e zëvendësve të Avokatit të Popullit nga neni 5, paragrafi 2 të këtij Ligji e merr Kuvendi i Republikës së Maqedonisë në afat prej 30 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij Ligji.

Neni 51

Njësitë organizative do të fillojnë me punë më së voni në afat prej 6 muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij Ligji.

Neni 52

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji pushon të vlejë Ligji për Avokatin e Popullit ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 7/97).

Neni 53

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

LIGJI PËR NDRYSHIME DHE PLOTËSIME TË LIGJIT PËR AVOKATIN E POPULLIT

Gazeta Zyrtare e RM"-së, nr. 114, nga 14.09.2009

Neni 1

Në Ligjin për Avokatin e Popullit ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numër 60/2003), pas nenit 11 shtohet nen i ri 11-a si vijon:

Neni 11-a

Avokati i Popullit siguron mbrojtje të veçantë për të drejtat e fëmijëve, personat me nevoja të veçanta dhe personat që janë objekt të torturës dhe llojeve tjetra të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues në organet, organizatat dhe institucionet në të cilat liria e lëvizjes është e kufizuar.

Neni 3

Pas nenit 31 shtohen dy nene të reja 31-a dhe 31-b, si vijojnë:

Neni 31-a

Avokati i Popullit gjatë monitorimit të gjendjes në lidhje me respektimin dhe mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të personave në organet, organizatat dhe institucionet, në të cilat liria e lëvizjes është e kufizuar, ndërmerr aktivitete në përputhje me Ligjin dhe marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara në përputhje me Kushtetutën e Republikës e Maqedonisë.

Avokati i Popullit për realizimin e aktiviteteve nga paragrafi 1 të këtij neni bën vizita të rregullta dhe të paparalajmëruara në organet, organizatat dhe institucionet në të cilat liria e lëvizjes është e kufizuar për çka përgatit raport të veçantë.

Për mënyrën e realizimit të vizitave nga paragrafi 2 të këtij neni Avokati i Popullit miraton rregullore.

Neni 31- b

Personat zyrtarë të organeve, organizatave dhe institucioneve, në të cilat liria e lëvizjes është e kufizuar, janë të obliguar që Avokatit të Pop-

ullit t'i mundësojnë qasje të papenguar në të gjitha dokumentet dhe informatat që kanë të bëjnë me personat të cilëve u është kufizuar liria e lëvizjes.

Personat zyrtarë të organeve, organizatave dhe institucioneve në të cilat liria e lëvizjes është e kufizuar, janë të obliguar të veprojnë sipas rekomandimeve dhe udhëzimeve të Avokatit të Popullit dhe për veprimin ta lajmërojnë më së voni në afat prej 30 ditësh, llogaritur nga dita e pranimit të raportit të veçantë.

Neni 5

Në nenin 45, në paragrafin 1 pas fjalës “fusha” shtohen fjalët: “ose për grup të caktuar personash vulnerabil”.

Pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon: “Avokati i Popullit formon seksione të veçanta për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve dhe të personave me nevoja të veçanta, seksion për mbrojtjen e qytetarëve nga diskriminimi dhe tortura dhe llojet e tjera të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues, si dhe seksion për përfaqësimin e drejtë dhe adekuat të qytetarëve.”

Paragrafi 2 bëhet paragraf 3.

Në bazë të nenit 47 të Ligjit për Avokatin e Popullit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 60/2003 dhe 114/2009), Avokati i Popullit miratoi:

RREGULLORE

e punës së Avokatit të Popullit

I. DISPOZITA TË PËRGJTHSHME

Neni 1

Me Rregulloren e punës së Avokatit të Popullit (në tekstin e mëposhtëm Rregullore) për së afërmi rregullohet mënyra e punës, procedura, si dhe çështjet e tjera të rëndësishme për punën e Avokatit të Popullit.

Neni 2

Me zbatimin e kësaj Rregullore sigurohet kryerja e ligjshme dhe me kohë e punëve nga kompetenca e Avokatit të Popullit.

Për zbatimin dhe aplikimin e drejtë të Rregullores kujdeset Avokati i Popullit, i cili jep urdhra të detyrueshëm, udhëzime dhe interpretime për zbatimin e saj.

Avokatin e Popullit, në rast të pengimit (mungesës, sëmundjes dhe ngjashëm), e zëvendëson Zëvendës Avokati i Popullit të cilin e autorizon ai.

Neni 3

Selia e Avokatit të Popullit gjendet në Shkup.

Në objektin në të cilin gjendet Avokati i Popullit vendoset mbishkrimi "Republika e Maqedonisë Avokati i Popullit", selia, stema dhe flamuri i Republikës së Maqedonisë dhe stema e Institucionit.

Në objektin në të cilin gjendet zyra e Avokatit të Popullit theksohet emërtimi, selia, stema dhe flamuri i Republikës së Maqedonisë dhe stema e Institucionit.

Neni 4

Avokati i Popullit ka vulën e vet, vulën katrore dhe vulën e pranimit.

Vula ka formën e rrethit dhe është me diametër prej 32 mm, në të qëndron stema e Republikës së Maqedonisë, ndërsa përreth saj është shkruar emri “Republika e Maqedonisë - Avokati i Popullit – Shkup”.

Vula katrore ka formën e katërkëndëshit kënddrejtë, me dimensione 60 x 30 mm, në të cilën qëndron stema e Republikës së Maqedonisë dhe emërtimi “Republika e Maqedonisë, Avokati i Popullit”, numri, data dhe selia.

Vula e pranimit, ka formën e katërkëndëshit kënddrejtë, me dimensione 60 x 30 mm, mbi të qëndron emërtimi: “Republika e Maqedonisë - Avokati i Popullit” dhe selia.

Në mesin e grafikëve të caktuar janë shkruar fjalët: “pranuar”, “numri,” “shtojcë”.

Vula dhe vula katrore vihen nëpër të gjitha shkresat, të cilat i miraton Avokati i Popullit.

Vula e pranimit vihet nëpër shkresat të cilat i pranon Avokati i Popullit dhe që evidentohen në protokoll dhe regjistra.

Vula dhe vulat katërkëndëshe kënddrejtë prodhohen, shfrytëzohen dhe ruhen në përputhje me ligjin e veçantë, me të cilin rregullohet forma, madhësia, mënyra e ruajtjes dhe përdorimi i tyre.

Neni 5

Në procedurën që zhvillohet pranë Avokatit të Popullit gjuhë zyrtare është gjuha maqedonase dhe alfabeti i saj cirilik.

Në procedurën pranë Avokatit të Popullit gjuhë zyrtare është edhe gjuha dhe alfabeti të cilin e flasin më së paku 20% e qytetarëve, siç është përcaktuar me ligj.

Neni 6

Me qëllim të koordinimit dhe efikasitetit të punës së Institucionin në përgjithësi, Avokati i Popullit sipas nevojës e thirr dhe e drejton kolegjiun.

Kolegjiun e përbëjnë Avokati i Popullit dhe zëvendësit e tij. Zëvendësit e zyrove rajonale të Avokatit të Popullit në punën e kolegjiut marrin pjesë përmes lidhjes video-konferencë.

Në punën e kolegjiut merr pjesë Sekretari i Përgjithshëm dhe eventualisht nëpunës të tjerë shtetërorë, të punësuar në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit, nëse kjo është e nevojshme.

Në kolegjiut shqyrtohen dhe përcaktohen çështjet që janë me rëndësi për punën e Avokatit të Popullit, dhe në veçanti:

- propozim aktet nënligjore dhe aktet e tjera të cilat i miraton Avokati i Popullit;
- Raporti Vjetor për Punën e Avokatit të Popullit plan;
- propozim – programi për punën e Avokatit të Popullit;
- propozim-raporti vjetor financiar për punën e Avokatit të Popullit plan;
- propozim - plani financiar dhe llogaria përfundimtare;
- çështje të caktuara më komplekse me rëndësi për punën e Avokatit të Popullit;
- përcaktimi i mënyrave për realizimin më efikas të punëve nga kompetenca e Avokatit të Popullit etj.

Për punën e kolegjiut mbahet procesverbal, ndërsa sipas nevojës i njëjti regjistrohet në format audio dhe video.

II. PLANIFIKIMI I PUNËS

Neni 7

Varësisht nga numri dhe lloji i lëndëve sipas të cilave do të punohet, si dhe në bazë të vlerësimit konkret të nevojave për procedim efikas dhe realizim të suksesshëm të punës së institucionit, Avokati i Popullit i planifikon punët në seli dhe zyrat rajonale të Avokatit të Popullit, sipas grupeve të fushave juridike dhe në seksione të veçanta, si dhe i përcakton zëvendësit dhe nëpunësit shtetëror të cilët do t'i kryejnë punët dhe detyrat përkatëse të punës.

Neni 8

Për konkretizimin e punëve dhe detyrave të punës të cilat janë në kompetencë të institucionit, në fillim të vitit, Avokati i Popullit në bazë të propozimeve paraprakisht të marra miraton Programin e punës së Avokatit të Popullit.

Në Programin e punës konkretizohen punët dhe detyrat e Institucionit për zbatimin e kompetencës së Avokatit të Popullit në përputhje me dispozitat e Kushtetutës së Republikës së Maqedonisë, Ligjin për Avokatin e Popullit dhe aktet përkatëse ndërkombëtare.

Për shkak të rritjes së konsiderueshme të numrit të lëndëve ose për shkaqe tjera të arsyeshme, Programi i përcaktuar vjetor gjatë vitit mund të ndryshohet dhe plotësohet.

Neni 9

Gjatë vendosjes se cilat masa duhet të ndërmerren, në veçanti merren parasysh:

- rëndësia, përkatësisht vlera e mbrojtjes së të drejtës e cila është shkelur ose mund të shkelet;
- mundësia e shkeljes së të drejtave kushtetuese dhe ligjore të një numri më të madh të qytetarëve;
- mënyra dhe rrethanat të cilat kanë çuar ose mund të çojnë në shkeljen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore;
- mundësi të tjera ligjore për mbrojtjen e të drejtës së rrezikuar kushtetuese dhe ligjore.

Neni 10

Nëse gjatë procedurës për zgjidhjen e një çështjeje të caktuar sipas lëndës nevojitet njohuri e veçantë profesionale, Avokati i Popullit mund të kërkojë mendim nga institucionet shkencore dhe profesionale.

Për ndërmarrjen e veprimeve nga paragrafi 1 të këtij neni vendos Avokati i Popullit.

Neni 11

Puna e Avokatit të Popullit zhvillohet përmes zbatimit të teknologjisë informatike dhe komunikuese (TIK), e cila siguron zgjidhje aplikative për përpunimin automatik, elektronik, të unifikuar dhe preciz të udhëheqjes së lëndëve, si dhe formimin e formave elektronike të bazës së të dhënave.

II-A. Mbrojtja e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve dhe të të gjithë personave tjerë

Neni 12

Punët për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve, të cilat ndërmerren në selinë e Avokatit të Popullit në Shkup, ndahen në katër grupe dhe ato i përfshijnë fushat në vijim:

- I. Të drejtat dhe liritë e qytetarëve (policia, prokuroria, gjyqësori, burgjet, mbrojtja etj.).
- II. Të drejtat nga mbrojtja dhe siguria sociale (të drejtat sociale, sigurimi pensional dhe invalidor, sigurimi shëndetësor, arsimi, shkenca, kultura, sporti etj.).
- III. Të drejtat ekonomike dhe rregullimi e humanizimi i hapësirës (marrëdhëniet pronësore-juridike, urbanizmi dhe ndërtimtaria, çështjet strehimore, financiare, doganore etj.).
- IV. E drejta për punë, të drejtat ekologjike dhe të drejtat e shfrytëzuesve të shërbimeve (marrëdhëniet e punës, të drejtat e konsumatorëve, mjedisit jetësor dhe fushat e tjera).

Mbrojtja e të drejtave të fëmijëve dhe personave me nevoja të veçanta, mbrojtja e qytetarëve nga diskriminimi, respektimi i parimit të përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të qytetarëve, si dhe mbrojtja e qytetarëve nga tortura dhe llojet e tjera të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues, kryhet në selinë e Avokatit të Popullit, ndërsa sipas nevojës, veprime të caktuara të procedurës ndërmerren edhe nga zyrat rajonale.

Neni 13

Me autorizim të Avokatit të Popullit, secili zëvendës vepron sipas fushave të përcaktuara në njërin nga grupet e cekur të nenit 12 të kësaj Rregullore.

Varësisht nga nevojat, vëllimit të punës ose rrethanave tjera, Avokati i Popullit, për veprim sipas një pjese të parashtresave nga ndonjë fushë e caktuar, mund të caktojë edhe zëvendës tjetër.

Për zbatimin e procedurës për lëndë të caktuara më komplekse, si dhe në rastet kur shkeljet e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve

kanë të bëjnë me fusha të ndryshme, Avokati i Popullit mund të formojë ekip të veçantë të përbërë nga zëvendës avokatët e popullit ose nga nëpunësit shtetërorë.

Zëvendësit e zyrave rajonale të Avokatit të Popullit, punët për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve i ndërmarrin nga të gjitha fushat e përcaktuara në nenin 12 të kësaj Rregullore.

Për lëndët për të cilat procedohet në selinë e Avokatit të Popullit në Shkup, veprime të caktuara në procedurë, me koordinim të ndërsjellë, mund të ndërmerren edhe nga zyrat rajonale dhe anasjelltas.

Neni 14

Në rastet kur parashtresa ka të bëjë me më tepër fusha vepron zëvendësi fusha e të cilit kryesisht i përket rastit.

Nëse parashtresa përfshin fusha të ndryshme, të cilat janë të ndërlidhura mes vete, Avokati i Popullit vendos se kush do të veprojë në atë rast.

Nëse zëvendësi i Avokatit të Popullit, për shkak të konfliktit të interesit ose për shkaqe tjera, nuk ka mundësi të veprojë sipas parashtresës që i takon fushës së tij, Avokati i Popullit vendos se cili nga zëvendësit e tjerë do të veprojë sipas parashtresës.

II-B. Monitorimi i gjendjeve dhe mbrojtja e të drejtave të fëmijëve dhe personave me nevoja të veçanta

Neni 15

Veprimet dhe masat për procedimin sipas parashtresave që kanë të bëjnë me mbrojtjen e fëmijëve dhe personave me nevoja të veçanta, monitorimin e gjendjeve dhe realizimin e hulumtimeve përkatëse nga kjo fushë, në përputhje me udhëzimet e Avokatit të Popullit, ndërmerren nga zëvendësi i cili do të autorizohet nga Avokati i Popullit dhe nga të punësuarit në Njësinë organizative për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve dhe personave me nevoja të veçanta.

Për ndërmarrjen e masave dhe veprimeve nga paragrafi 1 të këtij neni, Avokati i Popullit mund të autorizojë edhe një nga udhëheqësit e nëpunësve shtetërorë.

Për nevojën e konstatimit të gjendjes, zbatimit, hartimit, paraqitjes dhe

publikimit të hulumtimit, analizave dhe raporteve të veçanta për gjendjen e konstatuar, në lidhje me çështjet e paragrafit 1 të këtij neni, vendos Avokati i Popullit.

II-C. Monitorimi i gjendjeve dhe mbrojtja nga diskriminimi dhe përfaqësimi i drejtë dhe adekuat i pjesëtarëve të bashkësive

Neni 16

Masat dhe veprimet për mbrojtjen e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive në organet e pushtetit shtetëror, organet e njësive të pushtetit lokal dhe institucionet e shërbimet publike, konform udhëzimeve të Avokatit të Popullit ndërmerren nga Zëvendës Avokati i Popullit, i cili do të autorizohet nga Avokati i Popullit dhe nga të punësuarit në Njësinë organizative për mbrojtjen e qytetarëve nga diskriminimi dhe përfaqësimi i drejtë dhe adekuat i qytetarëve.

Për ndërmarrjen e masave dhe veprimeve nga paragrafi 1 të këtij neni, Avokati i Popullit mund të autorizojë edhe një nga nëpunësit udhëheqës shtetëror.

Për nevojën e konstatimit të gjendjes, zbatimit, hartimit, paraqitjes dhe publikimit të hulumtimeve dhe analizave të veçanta për gjendjen e konstatuar, në lidhje me çështjet e paragrafit 1 të këtij neni, vendos Avokati i Popullit.

Neni 17

Gjatë monitorimit të gjendjes në lidhje me përfaqësimin e drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive, Avokati i Popullit do të veprojë: sipas parashtrësive të parashtruara; me iniciativë të tij - nëse në çfarë do mënyre vjen deri te informata se nuk respektohen këto parime; në bazë të inspektimeve të drejtpërdrejta të realizuara në organet e pushtetit qendror, organet e njësive të pushteti lokal dhe institucionet e shërbimet publike; me monitorimin e obligimeve të parashikuara programore të organeve dhe organizatave; me ndjekjen e shpalljeve për pranimin e punëtorëve të rinj në organet dhe organizatat të cilat e kanë për detyrë t'i respektojnë parimet e cekura kushtetuese etj.

Neni 18

Me qëllim të sigurimit dhe respektimit të të drejtave kushtetuese dhe ligjore dhe parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive, Avokati i Popullit, me iniciativë të tij, mund të drejtojë rekomandime, mendime dhe kritika pranë organeve para të cilëve është kompetent për të vepruar, nëse vlerëson se me akte të caktuara të përgjithshme ose individuale, me ndërmarrjen ose mosndërmarrjen e aktiviteteve të caktuara të organeve ose organizatave të cekura nuk respektohen ose nuk krijohen mekanizma ligjorë për respektimin dhe realizimin e të drejtave të qytetarëve dhe për realizimin e parimeve të cekur në lidhje me pjesëtarët e bashkësive.

II-Ç. Avokati i Popullit – Mekanizëm Parandalues Nacional

Neni 19

Aktivitetet për parandalimin e torturës dhe llojeve tjera të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues ndërmerren nga të punësuarit e Njësisë organizative për parandalimin e torturës dhe llojeve tjera të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues – Mekanizmi Parandalues Nacional.

Mekanizmi Parandalues Nacional realizon vizita të rregullta (të paralajmëruara dhe të paparalajmëruara) në të gjitha vendet ku mbahen ose mund të mbahen personat e privuar nga liria dhe në bazë të inspektimit të kryer përgatit raporte të veçanta.

Mekanizmi Parandalues Nacional harton Raport vjetor për vizitat e realizuara nëpër vendet ku personat privohen nga liria, në të cilin përfshihen vërejtjet dhe rekomandimet deri te organet relevante me qëllim të përmirësimit të veprimit dhe të kushteve të personave të privuar nga liria.

Mekanizmi Parandalues Nacional paraqet propozime dhe pikëpamje në lidhje me legjisllacionin ekzistues ose projektligjet.

Për kohën dhe metodën e realizimit të aktiviteteve, nga paragrafi 2 të këtij neni, vendos Avokati i Popullit.

Neni 20

Mekanizmi Parandalues Nacional, në mënyrë që të mund t'i realizojë vizitat në vendet ku personat privohen nga liria dhe të hartojë raport

të veçantë, ka qasje të papenguar në të gjitha informatat që kanë të bëjnë me numrin e personave të privuar nga liria, qasje të papenguar në informatat që kanë të bëjnë me trajtimin e këtyre personave, qasje në të gjitha vendet ku personat mbahen ose qëndrojnë, si dhe pa mbikëqyrje të zhvillojë bisedë me personat e privuar nga liria.

Mekanizmi Parandalues Nacional i ruan në konfidencë të dhënat e mbledhura dhe nuk publikon të dhëna personale pa dhënien në mënyrë të qartë të pëlqimit nga personi konkret.

Raportet e veçanta përfshijnë gjendje të konstatuara dhe rekomandime në lidhje me vizita të caktuara, ndërsa Raporti vjetor përfshin konkluzione dhe rekomandime të përmbledhura nga vizitat e realizuara dhe aktivitetet e tjera të zbatuara gjatë vitit.

Avokati i Popullit e monitoron zbatimin e rekomandimeve të dhëna përmes kontakteve të drejtpërdrejta me personat zyrtarë në vendet ku bëhet privimi nga liria, si dhe me organet e organizatat e tjera kompetente në përputhje me nenin 2 të Ligjit për Avokatin e Popullit.

Për mënyrën e hartimit, dërgimit dhe publikimit të raporteve të veçanta, vendos Avokati i Popullit.

Neni 21

Avokati i Popullit shqyrton edhe çështje tjera që janë me interes për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore, të cilat kanë bazë në burime dhe informata tjera (përmes mjeteve të informimit publik etj), ndërkaq që kanë të bëjnë me parregullsi në punën e organeve, organizatave, organet e njësive të pushtetit lokal dhe institucionet e shërbimit publike.

III. SHËRBIMI PROFESIONAL

Neni 22

Për kryerjen e punëve profesionale dhe punëve tjera administrative-teknike, Avokati i Popullit e formon Shërbimin profesional.

Organizimi dhe mënyra e punës së Shërbimit profesional rregullohet me akt të përgjithshëm.

Neni 23

Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit e udhëheq Sekretari i Përgjithshëm.

Neni 24

Avokati i Popullit, zëvendës Avokatët e Popullit, punonjësit e Shërbimit profesional të Avokatit të Popullit dhe të punësuarit në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit – Mekanizmi Parandalues Nacional kanë legjitimacione zyrtare.

Forma, përmbajtja, procedura dhe mënyra e lëshimit, shfrytëzimit dhe heqjes së legjitimacionit përcaktohen me Rregullore nga Avokati i Popullit.

IV. FORMIMI I LËNDËVE DHE PROCEDIMI ME LËNDËT E FORMUARA

Neni 25

Për punët nga kompetenca e tij dhe për ndërmarrjen e veprimeve për të cilat është i autorizuar, Avokati i Popullit formon lëndë në bazë të parashtrësave dhe kërkesave tjera të pranuar.

Lëndë formohet edhe me iniciativë të tij, në bazë të informatave të fituara për shkeljen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve dhe personave tjerë ose në bazë të marrjes së informatave në çfarë do qoftë mënyre tjetër.

Avokati i Popullit gjatë procedurës, me kërkesë të parashtruesit të parashtrësës, mund t'i lejojë këqyrje në lëndë dhe mund t'i jep një kopje nga përgjigjja e marrë prej organit, përkatësisht organizatës ku parashtruesi e zhvillon procedurën për realizimin e ndonjë të drejte.

Neni 26

Ecuria e procedurës dhe mënyra e punës së Avokatit të Popullit përfshin:

- pranimin dhe përpunimin e parashtrësave dhe shkresave tjera të paraqitura pranë Avokatit të Popullit;
- regjistrimin e parashtrësave të parashtruara dhe shkresave tjera, formimin e lëndës dhe evidentimin e saj në sistemin për përpunim au-

tomatik të të dhënave;

- shpërndarjen e lëndëve tek zëvendësit dhe këshilltarët;
- procedimin sipas lëndëve;
- përpunimin administrativ-teknik të lëndëve;
- dërgimin e shkresave; dhe
- arkivimin, ruajtjen dhe përdorimin e lëndëve.

Neni 27

Pranimi, kontrollimi dhe shpërndarja e shkresave, evidentimi, dorëzimi në punë, përpunimi administrativ-teknik, dërgimi, shqyrtimi, klasifikimi dhe vendosja e akteve të përfunduara në arkiv, bëhet në përputhje me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative dhe Rregullat për punë zyre dhe arkivore.

Neni 28

Parashtrësit e pranuar dhe të shpërndara, me të cilat formohet lëndë e re, evidentohen në regjistra përkatës, me datën e pranimit dhe secilës i vendoset një numër.

Parashtrësit e evidentuar në regjistra vendosen në dosje përkatëse, ndërsa në pjesën e sipërme të faqes së parë të dosjes shënohet emërtimi i Avokatit të Popullit, nën të në këndin e majtë njësia organizative, në këndin e djathtë shenja arkivore, afati i ruajtjes, data dhe vendi, ndërkaq në pjesën e poshtme të dosjes shënohen të dhënat e përgjithshme për lëndën.

Neni 29

Sistematizimi dhe shpërndarja e lëndëve dhe dokumenteve nga sekretaria tek Avokati i Popullit, zëvendësit dhe punonjësit e Shërbimit profesional bëhet në mënyrë elektronike dhe përmes librit për dërgesa të brendshme.

Dërgimi i kërkesave dhe akteve të tjera, përkatësisht shkresave pranë organeve, organizatave dhe institucioneve, njoftimet deri tek palët dhe personat e tjerë bëhet me librin e dërgesave ose përmes postës.

Neni 30

Lëndët zgjidhen sipas radhës së pranimit, përveç në raste urgjente ose raste tjera të justifikueshme.

Neni 31

Lëndët, materialet zyrtare, vulat, vulat katrore dhe mjetet e tjera të zyrës mbyllen me çelës.

Ambientet e punës pas përfundimit të orarit të punës mbyllen me çelës.

Nëse gjatë orarit të punës, në ambientin e punës nuk ka të punësuar, i njëjti mbyllet me çelës.

Neni 32

Procedura për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve dhe personave tjerë para Avokatit të Popullit dhe mbrojtja e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive në organet e pushteti shtetëror, organet e njësive të pushtetit lokal dhe institucionet e shërbimet publike, hapet me parashtrimin e parashtrësës.

Pranë Avokatit të Popullit parashtrësë mund të paraqes çdo qytetar (personalisht ose përmes personit të autorizuar) dhe person tjetër i cili realizon të drejta të caktuara përpara organeve të administratës shtetërore dhe përpara organeve dhe organizatave tjera që kanë autorizime publike në Republikën e Maqedonisë.

Avokati i Popullit vepron edhe sipas parashtrësave të parashtruara nga shoqata të qytetarëve kur bëhet fjalë për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve.

Pranë Avokatit të Popullit parashtrësia mund të parashtrohet me shkrim, gojarisht dhe në formë tjetër (përmes telefonit, telefaksit, postës elektronike dhe në mënyrë tjetër).

Neni 33

Gjuha dhe alfabeti në të cilën shkruhet parashtrësia nuk paraqet pengesë për komunikim me Avokatin e Popullit. Me Avokatin e Popullit mund të komunikohet në cilën do qoftë gjuhë dhe alfabet.

Avokati i Popullit, në procedurën sipas parashtrësës, përgjigjet në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj dhe në gjuhën dhe alfabetin zyrtar të cilin e përdor pala.

Neni 34

Parashtrësat dhe kërkesat e tjera që pranohen në zyrën e Avokatit të

Popullit evidentohet në alfabetik, sipas emrit personal dhe emërtimit të parashtruesit dhe regjistrat përkatës dhe sipas tyre formohen lëndë në grupin e fushave përkatëse.

Parashtresa e parashtruar pranë Avokatit të Popullit duhet t'i përmbajë të dhënat e përcaktuara në nenin 16 të Ligjit për Avokatin e Popullit.

Nëse parashtresa nuk është e qartë dhe nuk i përmban faktet dhe provat e nevojshme, Avokati i Popullit do të kërkojë nga parashtruesi që të njëjtën ta sqarojë dhe plotësojë brenda afati, i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se tetë e as më i gjatë se tridhjetë ditë.

Neni 35

Personat, nga neni 32, paragrafi 2 dhe 3 të kësaj Rregullore, parashtresat e tyre i parashtrojnë pranë zyrës më të afërt të Avokatit të Popullit sipas vendbanimit ose vendqëndrimit të tyre.

Nëse parashtresa parashtrohet në zyrën e Shkupit, ndërkaq vendbanimi ose vendqëndrimi i parashtruesve është në territorin e ndonjërës nga zyrat rajonale e njëjta do të ridërgohet në ndonjërën nga zyrat përkatëse rajonale, për çka informohet edhe parashtruesi.

Në rast se parashtresa ka të bëjë me akte ose veprime të organit ose organizatës, selia e të cilëve gjendet në zonën e ndonjërës nga zyrat rajonale, e njëjta mund të t'i ridërgohet zyrës përkatëse.

Neni 36

Avokati i Popullit mund të formojë parashtresë edhe me iniciativë të tij në bazë të informatave për shkelje të kryera mbi të drejtat kushtetuese dhe ligjore ose për shkeljen e parimit të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive, por në këtë rast para se të hap procedurë e ka për detyrë të kërkojë pëlqim nga personi me të cilin ka të bëjë shkelja.

Nëse brenda afatit të përcaktuar, i cili nuk mund të jetë më i shkurtër se 8 e as më i gjatë se 30 ditë, nuk merr pëlqim, Avokati i Popullit nuk do të hap procedurë.

Pa pëlqimin nga paragrafi 1 të këtij neni, Avokati i Popullit mund të hap procedurë kur bëhet fjalë për shkeljen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të një numri më të madh të qytetarëve, të miturve, personave të pamundur, me nevoja të veçanta dhe personave të privuar nga zotësia për të kryer veprime juridike.

Në rastet nga paragrafi 3 të këtij neni, Avokati i Popullit menjëherë, dhe më së voni brenda afatit prej 15 ditësh, e njofton personin në emër të të cilit është hapur procedura, përkatësisht, prindin, qendrën për punë sociale ose kujdestarin, përveç në rastet kur shkelja ka të bëjë me numër më të madh të qytetarëve.

Për hapjen e procedurës me iniciativë të tij vendos Avokati i Popullit.

Neni 37

Në rastet kur Avokati i Popullit do të konstatojë shkelje të të drejtave kushtetuese dhe ligjore ose shkelje të parimit të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të pjesëtarëve të bashkësive në organet e pushtetit shtetëror, organet e njësive të pushtetit lokal dhe institucionet e shërbimit publike, të një numri më të madh të qytetarëve, të miturve, personave të pamundur, personave të privuar nga zotësia për të kryer veprime juridike, do të ngre procedurë me iniciativë të tij pa marrjen paraprake të pëlqimit.

V. MBAJTJA E REGJISTRAVE DHE LIBRAVE NDIHMËS

Neni 38

Evidentimi i parashtresave dhe shkresave tjera si dhe skenimi i tyre, në zyrën e Avokatit të Popullit bëhet në mënyrë manuale në regjistra përkatës dhe në formë elektronike, ndërkaq shpërndarja e lëndëve bëhet në formë elektronike dhe me librin e dërgesave.

Me qëllim të evidentimit të dokumenteve mbahen regjistrat si vijojnë:

- Regjistri i përgjithshëm "NPR" ("APN") (Formulari nr. 1);
- Regjistri i lëndëve "NP" ("AP")- (Formulari nr. 2);
- Regjistri për Avokatin e Popullit-Mekanizmi Parandalues Nacional "NP-NPM" ("AP"-MPN") - (Formulari nr. 3);
- Regjistri për kërkimin e informatave me karakter publik "NP-IJK" - ("AP-IKP") - (Formulari nr. 4);
- Regjistra konfidencial "DOV" (KONF") - (Formulari nr. 5).

Regjistrat "NP" ("AP") dhe "NPR" ("APN") mbahen si libra të veçantë edhe nëpër zyrat rajonale, me çka të njëjtët shënohen me: /TË për Tetovën, /KÇ për Kërçovën, /BT për Manastirin, /ShT për Shqipin, /ST

për Strumicën dhe /Ku për Kumanovën.

Dokumentet konfidenciale/sekrete evidentohen në zyrën e Shkupit.

Formularët e regjistrave janë pjesë përbërëse e kësaj Rregullore.

Përveç regjistrave të cekur Avokati i Popullit, sipas nevojës, mund të mbajë edhe regjistra dhe evidenca tjera.

Neni 39

Në Regjistrin "NPR" ("APN") evidentohen dokumentet të cilët nuk evidentohen në regjistrat e tjerë.

Në Regjistrin "NP" ("AP") evidentohen parashtresat nga neni 32, paragrafët 2 dhe 3 dhe parashtresat e formuara me iniciativë personale.

Në Regjistrin "NP-NPM" ("AP-MPN") evidentohen dokumentet për aktivitetet në lidhje me parandalimin e torturës dhe llojeve tjera të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues, në të gjitha vendet ku personat janë ose mund të privohen nga liria, si dhe dokumentet për korrespondenca tjera në Republikën e Maqedonisë dhe jashtë vendit.

Në Regjistrin "NP-IJK" (AP-IKP") evidentohen kërkesat, veprimet e ndërmarra dhe dokumentet e tjera në përputhje me dispozitat e Ligjit për qasje të lirë deri te informata me karakter publik

Në regjistrat konfidencial/sekret evidentohen shkresat konfidenciale.

Neni 40

Me qëllim të gjetjes më të lehtë dhe më të shpejtë të lëndëve në regjistrat, Avokati i Popullit mban listën emërore.

Listat emërore mbahen në libër ose sipas sistemit të kartotekës.

Neni 41

Regjistrat mbahen veç e veç sipas llojit të lëndëve.

Regjistrat mbahen në atë mënyrë që në çdo kohë prej tyre të mund të përcaktohet ku dhe në çfarë stadi të procedurës gjendet një lëndë e caktuar.

Regjistrat dhe librat ndihmës, pas përfundimit të orarit të punës, mbyllen me çelës.

Neni 42

Regjistrat përbëhen nga një numri i nevojshëm i fletëve të formularëve të

përcaktuar, të lidhur në libër me kapakë të fortë. Në kapakë vihet shenja dhe viti për të cilin ka të bëjë regjistri.

Një regjistër mund të përdoret më tepër vjet, në mënyrë që pas përfundimit të vitit rrjedhës, faqja e parë e ardhshme e regjistrit lihet bosh, ndërsa në faqen vijuese vazhdohet me regjistrimet e vitit të ri.

Në të njëjtën mënyrë veprohet edhe librat e tjerë ndihmës.

Neni 43

Evidentimi i dokumenteve në regjistrat dhe librat ndihmës bëhet në mënyrë kronologjike.

Çdo lëndë e evidentuar në regjistër mbahet me numrin e njëjtë derisa të përfundojë procedura.

Neni 44

Regjistrat përmbillen në fund të vitit.

Përmbyllja bëhet në atë mënyrë që, pas numrit të fundit rendor të regjistruar, shënohet konstatimi i cili i përmban të dhënat si vijojnë: ditën, muajin dhe vitin e përmbylljes, numrin rendor të regjistrimit të fundit, numrin e regjistrimeve të anuluar, numrin e lëndëve të zgjidhura dhe numrin e lëndëve të cilat në fund të vitit kanë ngelur të pazgjidhura.

Këtë konstatim e nënshkruajnë nëpunësi i autorizuar shtetëror ose i punësuar tjetër dhe Sekretari i Përgjithshëm.

Librat ndihmës sipas rregullit nuk mbyllen.

Neni 45

Lëndët, të cilat në fund të vitit kanë ngelur të pazgjidhura, barten në vitin e ardhshëm për shkak të evidentimit, kështu që në faqen e parë të regjistrit evidentohen numrat e atyre lëndëve. Të gjitha evidentimet, të cilat kanë të bëjnë me ato lëndë, shënohen në regjistrin e mëparshëm. Nëse lënda është zgjidhur brenda vitit, në regjistrin e mëparshëm, në numrin përkatës rendor, vihet shenja për lëndë të zgjidhura, ndërsa në anën tjetër të regjistrit të ri, me laps të kuq, të shënohet/kopjohet numri përkatës rendor.

VI. ARKIVIMI I LËNDËVE

Neni 46

Arkivimi i lëndëve bëhet pasi të përfundojë procedura.

Lëndët, të cilat ruhen në arkiv, mbrohen nga lagështia dhe zjarri, si dhe sigurohen nga dëmtimi, shkatërrimi dhe vjedhja.

Neni 47

Para se të arkivohen, lëndët kontrollohen se a janë radhitur dokumentet në mënyrë kronologjike dhe a ka përfunduar përfundimisht lënda.

Lëndët e përfunduara radhiten sipas llojit të lëndëve dhe sipas numrave rendor nga shenja e dokumentit, sipas regjistrave të caktuar dhe në dosar të veçantë.

Me arkivimin e lëndëve veprohet në përputhje me rregullat për punë arkivore.

VII. STATISTIKA

Neni 48

Për punën sipas parashtrësive mbahen tabela statistikore.

Mënyrën dhe metodën e mbajtjes së statistikës e përcakton Avokati i Popullit.

Neni 49

Nëpunësit e autorizuar shtetërorë për informatikë dhe statistikë ndërmarrin masa për kryerjen me rregull të punëve të statistikës, për dërgimin me kohë të raporteve pranë Avokatit të Popullit dhe subjekteve tjera, si dhe për ruajtjen e tyre.

Një herë në muaj ose sipas nevojës përgatiten pasqyra tabelore të punës, në të cilat shihet numri dhe lloji i lëndëve sipas fushave, numri i lëndëve të zgjidhura dhe të pazgjidhura, numri i lëndëve të pranuar dhe numri i lëndëve të cilat deri në fund të periudhës raportuese kanë ngelur të papërfunduara.

Në bazë të të dhënave nga regjistrat dhe lëndët, plotësohen raportet dhe fletët statistikore, nga të cilat rezultojnë gjendjet dhe hartohen raporte periodike dhe vjetore për punën e Avokatit të Popullit.

VIII. PRANIMI I PALËVE

Neni 50

Palët, çdo ditë pune mund të vijnë në bisedë, pa paralajmërim paraprak, me ç'rast do të pranohen nga nëpunës shtetërorë udhëheqës dhe profesional të caktuar nga Sekretari i Përgjithshëm.

Palët evidentohen në librin e ditës për palë.

Avokati i Popullit dhe zëvendësit, gjithashtu, pranojnë palë.

Në librin e ditës për palë regjistrohen të dhënat si vijojnë: numri rendor i palës, data e vizitës, përkatësisht pranimit, emri dhe mbiemri i palës, adresa, numri i telefonit dhe përmbajtja e shkurtër të bisedës.

Neni 51

Avokati i Popullit, sipas nevojës, mund të organizojë pritje të palëve edhe jashtë selisë në Shkup dhe zyra rajonale.

IX. BIBLIOTEKA

Neni 52

Avokati i Popullit ka bibliotekë profesionale.

Biblioteka është e pajisur me botime, raporte, ligje dhe rregulla tjera me komentet e tyre dhe në veçanti me tekste që kanë të bëjnë me mbrojtjen e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të qytetarëve dhe mbrojtjen e parimeve të mosdiskriminimit dhe përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të bashkësive, literaturë tjetër profesionale, libra, revista, gazeta zyrtare, në çfarë do qoftë forme – të shkruar, elektronike dhe ngjashëm.

Sekretari i Përgjithshëm ose personi të cilin do ta caktojë ai, kujdeset për furnizimin e librave – literaturës profesionale dhe parapagimin e revistave dhe publikimeve tjera, si dhe për mirëmbajtjen e fondit të bibliotekës.

Neni 53

Me bibliotekën udhëheq bibliotekari.

Në bibliotekë mbahet libri i inventarit për librat dhe libri i inventarit për publikimet periodike, në të cilët në mënyrë kronologjike evidentohen furnizimet.

Punët e bibliotekës zhvillohen në përputhje me rregullat për veprimtari bibliotekare.

Ekzemplarët e bibliotekës profesionale (ligjet, publikimet zyrtare, literatura tjetër profesionale, përmbledhjet e mediave video, audio dhe IT), shfrytëzohen në ambientet e bibliotekës, ndërsa sipas nevojës, me lejen e Sekretarit të Përgjithshëm edhe jashtë saj.

X. TRANSPARENCA E PUNËS SË AVOKATIT TË POPULLIT

Neni 54

Me qëllim të sigurimit të informimit objektiv, me kohë dhe të saktë të publikut të gjerë për punën e tij, transparencës në punë dhe afimit të Institucionit më pranë qytetarëve dhe personave tjerë, Avokati i Popullit, me punën e tij e informon publikun e gjerë përmes internet faqes, pres konferencave, komunikatave, buletineve, publikimeve, raporteve të veçanta, me publikimin e Raportit Vjetor dhe në mënyra tjera.

Informimin e bën personalisht Avokati i Popullit, zëdhënësi i Institucionit ose Zëvendësi i Avokatit të Popullit, përkatësisht nëpunësi shtetëror, të cilin e autorizon ai.

Gjatë informimit të publikut të gjerë, Avokati i Popullit vepron në përputhje me rregullat për mbrojtjen e privatësisë dhe konfidencialitetit të të dhënave që kanë të bëjnë me parashtruesit e parashtrësive, ndërkaq mban llogari edhe për interesat e procedurës.

Neni 55

Në ueb faqen e Avokatit të Popullit publikohen të dhënat e përgjithshme për Institucionin (korniza ligjore, Avokati i Popullit, zëvendësit e Avokatit të Popullit, shërbimi profesional), struktura organizative, kompetenca dhe mënyra e punës, shërbimet për qytetarët dhe personat e tjerë, si mund të mbërrihet deri te Avokati i Popullit, mundësitë e institucionit, të dhënat për kontakte, mënyra e parashtrimt të parashtrësive, puna sipas lëndëve, lista e informatave me karakter publik, pjesa informative (lajmet më të reja, aktivitetet rrjedhëse, komunikatat, raportet, analizat, buletinet dhe informata të tjera), bashkëpunimi ndërkombëtar, hiper-linqet deri tek organet dhe organizata e tjera, e kështu me radhë.

Neni 56

Avokati i Popullit për punën e tij harton Raport Vjetor, raporte të veçanta dhe analiza tjera përkatëse.

Raportin Vjetor për vitin paraprak, Avokati i Popullit ia paraqet Kuvendit të Republikës së Maqedonisë deri më datë 31 mars të vitit rrjedhës.

Raporti Vjetor i përmban të dhënat për nivelin e respektimit të të drejtave dhe lirive të njeriut në Republikën e Maqedonisë, përshkrimin e problemeve kryesore, të dhënat statistikore të parashtrësive të pranuar, të përpunuara dhe parashtrësive sipas së cilave akoma veprohet, përshkrimin e shkeljeve për raste individuale specifike, si dhe raport për aktivitete tjera të Avokatit të Popullit.

Neni 57

Dërgimin e raporteve të veçanta pranë organeve të njëjësive të pushtetit lokal, në rajonin e të cilëve vepron zyra si njësi organizuese rajonale e Avokatit të Popullit dhe pranë personave zyrtarë të organeve, organizatave dhe institucioneve në të cilat liria e lëvizjes është e kufizuar, Avokati i Popullit e bën sipas nevojës.

Neni 58

Avokati i Popullit – Mekanizmi Parandalues Nacional harton dhe publikon raport vjetor për gjendjet e konstatuara nga aspekti i trajtimit dhe kushteve ku vendosen personat e privuar nga liria, dhe i njëjti u shpërndahet të gjitha organeve, organizatave dhe institucioneve relevante.

Mekanizmi Parandalues Nacional ia dërgon raportin vjetor Nënkomitetit për Parandalimin e Torturës të Kombeve të Bashkuara, ndërsa sipas nevojës edhe institucioneve tjera ndërkombëtare dhe organizatave të cilat punojnë në parandalimin e torturës dhe llojeve tjera të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues.

XI. BASHKËPUNIMI I AVOKATIT TË POPULLIT ME ORGANET DHE ORGANIZATAT E TJERA

Neni 59

Avokati i Popullit bashkëpunon, realizon kontakte dhe dërgon informata, me institucionet qeveritare dhe joqeveritare dhe asociacionet të cilat

punojnë në fushën e mbrojtjes dhe avancimit të të drejtave dhe lirive të njeriut, mbrojtjes së të drejtave të fëmijëve dhe mosdiskriminimit e përfaqësimit të drejtë dhe adekuat të bashkësive, si dhe atyre që punojnë në parandalimin e torturës dhe llojeve tjera të trajtimit brutal, jonjerëzor, nënçmues ose ndëshkues.

Në realizimin e funksionit të tij, me qëllim të aftësimin profesional dhe avancimit të punës së Avokatit të Popullit, mund të organizohen seminare, këshillime profesionale, takime për të arritjen e pëlqimit dhe ngjashëm.

Neni 60

Avokati i Popullit bashkëpunon me institucionet dhe asociacionet e ngjashme jashtë vendit dhe me organizatat përkatëse ndërkombëtare.

XII. KOMISIONET DHE TRUPAT E PUNËS

Neni 61

Për kryerjen e punëve të caktuara, të cilat kërkojnë punë ekipore të të punësuarve nga njësi të ndryshme organizative në Institucionin Avokat i Popullit, si dhe në raste tjera të përcaktuara me ligj ose normë tjetër, Avokati i Popullit mund të formojë komisione dhe trupa pune të përherëshme ose të përkohshme.

Me aktin e formimit, Avokati i Popullit e përcakton numrin e anëtarëve të komisioneve dhe trupave të punës, si dhe i përcakton detyrat e tyre.

XIII. DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 62

Ndryshimet dhe plotësimet e kësaj Rregullore, bëhen në mënyrë dhe procedurë që vlejnë për nxjerrjen e saj.

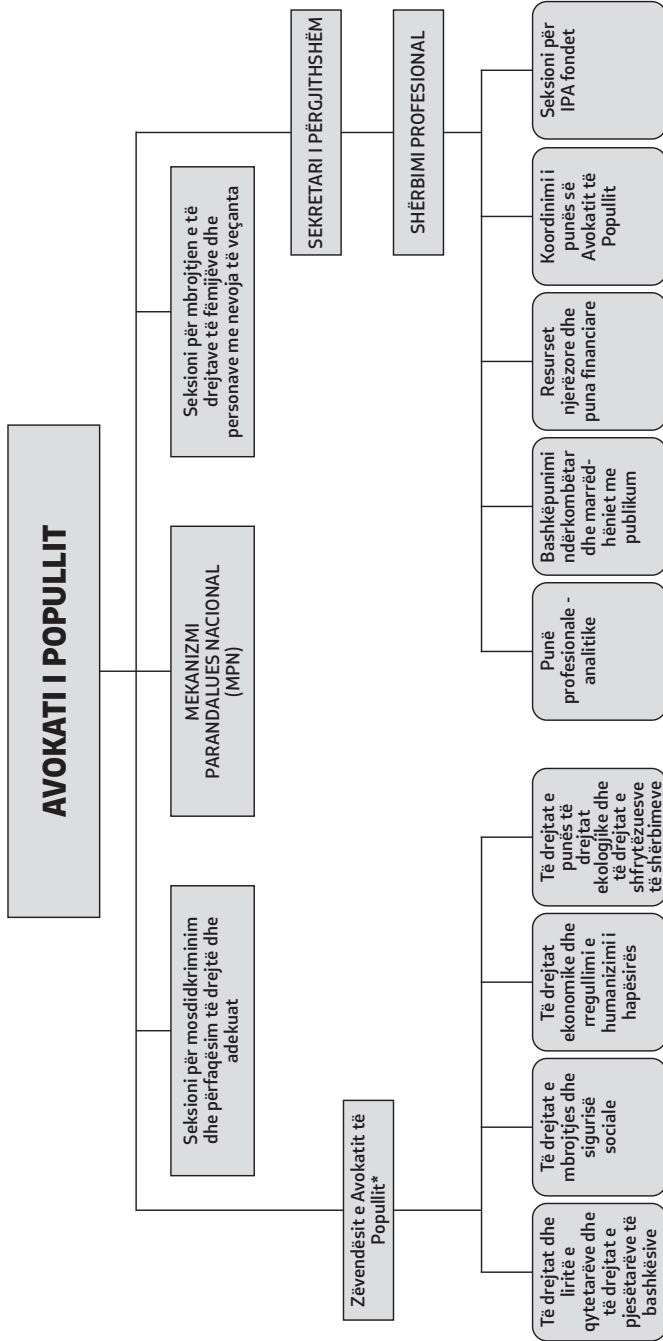
Neni 63

Në ditën kur kjo Rregullore hyn në fuqi, pushon të vlejë Rregullorja e Avokatit të Popullit ("Gazeta Zyrtare e RM"-së nr. 11/2005).

Neni 64

Kjo Rregullore hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

AVOKAT I POPULLIT IXHET MEMETI

* Katër zëvendës në Zyrën e Shkupit dhe nga një zëvendës në zyrat rajonale në: Manastir, Kërçovë, Kumanovë, Strumicë, Tetovë dhe Shtip

Në bazë të nenit 39 të Ligjit për Avokatin e Popullit ("Gazeta Zyrtare e RM"-së, nr. 60/2003 dhe 114/2009), Avokati i Popullit, miratoi:

RREGULLORE

për formën, përmbajtjen dhe procedurën e lëshimit, shfrytëzimit dhe heqjes së legjitimacionit zyrtar të Avokatit të Popullit, zëvendësve dhe të punësuarve në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit

Neni 1

Me këtë Rregullore përcaktohet forma, përmbajtja dhe procedura e lëshimit, shfrytëzimit dhe heqjes së legjitimacionit zyrtar të Avokatit të Popullit, zëvendësve, të punësuarve në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit dhe të punësuarve në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit si Mekanizëm Parandalues Nacional.

Neni 2

Legjitimacioni zyrtar është me dimension 8 cm. x 11 cm dhe përbëhet nga dy pjesë: njëra pjesë është kapaku, ndërsa pjesa tjetër është karta e plastifikuar me ngjyrë gri të hapur, në anën e pasme të së cilës gjendet stema e Institucionit me të dhënat dhe autorizimet e bartësit të legjitimacionit zyrtar.

Kapaku i legjitimacionit zyrtar mbështillet me lëkurë natyrale ngjyrë kafe.

Në anën e përparme të kapakut, në pjesën e sipërme të saj, gdhendet teksti: "REPUBLIKA E MAQEDONISË, AVOKATI I POPULLIT", në mes stampohet stema e Avokatit të Popullit, ndërsa nën të gdhendet teksti: "LEGJITIMACION ZYRTAR".

Në pjesën e brendshme të djathtë të kapakut prej lëkure, në formë metal stampohet stema e Avokatit të Popullit me madhësi prej 4 cm.

Në anën e përparme të kartës shtypet teksti: "REPUBLIKA E MAQEDONISË, AVOKATI I POPULLIT", për legjitimacionin e të punësuarve në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit si Mekanizëm Parandalues Nacional shtypet teksti: "REPUBLIKA E MAQEDONISË, AVOKATI I POPULLIT MEKANIZËM PARANDALUES NACIONAL", ndërsa nën të teksti:

“LEGJITIMACION ZYRTAR”. Nën këtë tekst, nga ana e majtë, gjendet vendi për fotografi, ndërsa nga ana e djathtë numri regjistruar, data e lëshimit, nënshkrimi i Avokatit të Popullit ose personit të autorizuar dhe vendi për vulë (V.V.). Në anën e njëjtë, në pjesën e poshtme, shënohen të dhënat: emri dhe mbiemri, funksioni, përkatësisht titulli, numri amzë dhe adresa e vendbanimit të bartësit të legjitimacionit zyrtar.

Faqja e dytë e kartës së legjitimacionit zyrtar të Avokatit të Popullit dhe zëvendësve të tij, përmban ekstrakte nga dispozitat e Ligjit për Avokatin e Popullit (“Gazeta Zyrtare e RM”-së nr. 60/2003 dhe 114/2009), në lidhje me autorizimet dhe të drejtat e veçanta, me tekstin e cekur në formularin e paraqitur. Faqja e dytë e kartës së legjitimacionit zyrtar për të punësuarit në Shërbimin profesional, të cilët veprojnë sipas parashtrësave të qytetarëve dhe personave tjerë, përmban ekstrakte nga dispozitat e Ligjit për Avokatin e Popullit (“Gazeta Zyrtare e RM”-së nr. 60/2003 dhe 114/2009), në lidhje me autorizimet, me tekstin e cekur në formën e paraqitur.

Faqja e dytë e kartës së legjitimacionit zyrtar, për të punësuarit në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit si Mekanizëm Parandalues Nacional, përmban ekstrakte nga dispozitat e Protokollit Fakultativ të Konventës Kundër Torturës dhe Llojeve të tjera të Trajtimit Brutal, Johuman, Nënçmues ose Ndëshkues (“Gazeta Zyrtare e RM”-së nr. 165/2008) dhe nga Ligji për Avokatin e Popullit (“Gazeta Zyrtare e RM”-së nr. 60/2003 dhe 114/2009), në lidhje me autorizimet, me tekstin e cekur në formularin e paraqitur.

Për bartësit e tjerë të legjitimacionit zyrtarë, në faqen e dytë të kartës nuk ka tekst.

Neni 3

Format e legjitimacionit zyrtar shtypen në përputhje me këtë Rregullore dhe janë pjesë përbërëse të tij.

Neni 4

Avokati i Popullit ose person i autorizuar prej tij, me legjitimacion zyrtar pajiset pas zgjedhjes, përkatësisht punësimit në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit dhe ka vlefshmëri derisa personi, të cilit i është lëshuar, ka cilësi zyrtare të Avokatit të Popullit, Zëvendës Avokatit të Popullit, të punësuarit në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit dhe të punësuarit në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit si Mekanizëm Parandalues Nacional.

Neni 5

Personi, të cilit do t'i pushojë funksioni ose marrëdhënia e punës në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit, përkatësisht Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit si Mekanizëm Parandalues Nacional, e kthen legjitimacion zyrtar.

Legjitimacioni zyrtar i cili kthehet ose zëvendësohet asgjësohet.

Neni 6

Për legjitimacionet zyrtare, të lëshuara dhe të hequra, mbahet evidencë në Institucionin Avokat i Popullit.

Evidenca për legjitimacionin e lëshuar përmban: numrin rendor, emrin dhe mbiemrin e personit të cilit i është lëshuar, numrin serik dhe rubrikën për shënime.

Neni 7

Legjitimacioni zyrtar zëvendësohet me të ri në rastet kur për shkak të dëmtimit ose vjetërimit bëhet i papërdorshëm, nëse bartësi të cilit i është lëshuar e humb atë dhe nëse poseduesi i legjitimacionit zyrtar ka ndryshime mbi të dhënat personale.

Çdo bartës i legjitimacionit zyrtar nëse e humb legjitimacionin zyrtar menjëherë, ndërsa më së voni brenda 24 orëve, e njofton Avokatin e Popullit, ndërsa në rastet kur zëvendësohet me të ri, për shkak të dëmtimit ose vjetërimit, poseduesi i legjitimacionit duhet ta kthejë atë sapo t'i lëshohet legjitimacioni i ri.

Neni 8

Legjitimacioni zyrtar i Avokatit të Popullit, zëvendësve dhe të punësuarve në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit, i lëshuar në përputhje me Rregulloren për formën, përmbajtjen dhe procedurën e lëshimit, shfrytëzimit dhe heqjes së legjitimacionit zyrtar të Avokatit të Popullit, ("Gazeta zyrtare e RM"-së nr. 11/2005) do të zëvendësohet më së voni brenda 60 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të kësaj Rregullore.

Neni 9

Në ditën e hyrjes në fuqi të kësaj Rregullore pushon të vlejë Rregullorja për formën, përmbajtjen dhe procedurën e lëshimit, shfrytëzimit dhe heqjes së legjitimacionit zyrtar të Avokatit të Popullit, zëvendësve dhe

të punësuarve në Shërbimin profesional të Avokatit të Popullit (“Gazeta zyrtare e RM”-së nr. 11/2005).

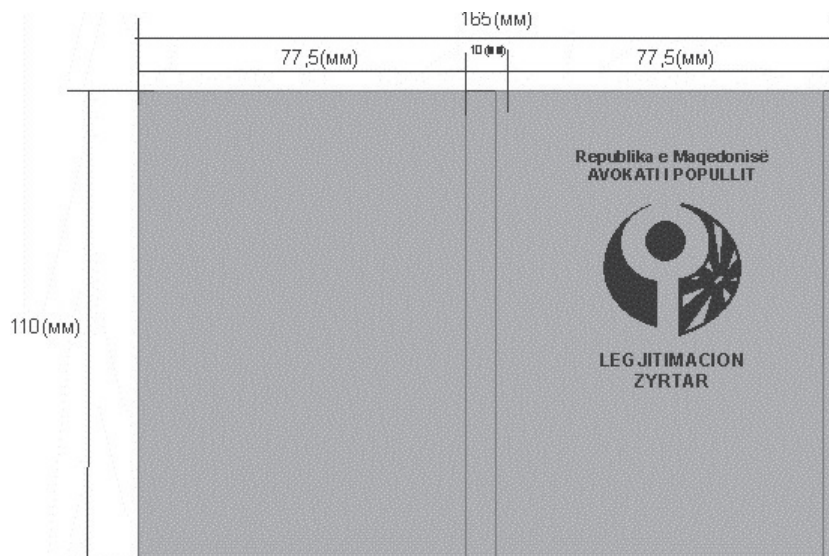
Neni 10

Kjo Rregullore hyn në fuqi një ditë pas shpalljes në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

AVOKATI I POPULLIT

Ixhet Memeti

FORMULARË – 5 (pesë)

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

LEGJITIMACION ZYRTAR

NUMRI REGJISTRUES

DATA E LËSHIMIT

V.V.

Avokati i Popullit
Ixhet Memeti

Emri dhe mbiemri

Titulli

NUAQ

Adresa

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

LEGJITIMACION ZYRTAR

NUMRI REGJISTRUES

DATA E LËSHIMIT

V.V.

Avokati i Popullit
Ixhet Memeti

Emri dhe mbiemri

Funksioni

NUAQ

Adresa

Bartësi i këtij legjitimacioni me Ligjin për Avokatin e Popullit ("Gazeta Zyrtare e RM"-së nr. 60/2003 dhe 114/2009), është i autorizuar:

- të hyjë në lokalet zyrtare të organeve, nga neni 2 i Ligjit, të bëjë inspektim të drejtpërdrejt në lëndët dhe punët që janë në kompetencë të tij, si dhe t'i sigurohen të gjitha provat, të dhënat dhe informatat, pa marrë parasysh konfidencialitetin e tyre;

- në çdo kohë dhe pa paralajmërim dhe pëlqim paraprak të bëjë vizitë dhe inspektim në organet, organizatat dhe institucionet-vendet e privimit nga liria, si dhe të bisedojë me personat e vendosur pa praninë e personave zyrtarë, me qëllim të mbrojtjes së lirive dhe të drejtave të tyre;

- të thirr në bisedë person të zgjedhur apo të emëruar, person zyrtar dhe çdo person tjetër, i cili mund të jep të dhëna të caktuara rreth procedurës;

- të hyjë dhe të ketë qasje të lirë nëpër stacione, aeroporte dhe porte vetëm duke treguar legjitimacionin;

- të shfrytëzojë falas komunikacionin publik, tokësor, ujor brenda territorit të Republikës së Maqedonisë;

- në mbrojtje të veçantë të personalitetit, familjes dhe pronës së tij, sipas kërkesës së paraqitur pranë policisë, mund të kërkojë mbrojtje të vendbanimit, çdo herë kur ekzistojnë shkaqe serioze për sigurinë e tij.

Avokati i Popullit dhe zëvendësit e Avokatit të Popullit nuk mund të thirren në përgjegjësi për mendimin e dhënë dhe veprimet e ndërmarra, masat dhe aktivitetet gjatë ushtrimit të funksionit të tyre.

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT
MEKANIZMI PARANDALUES NACIONAL
LEGJITIMACION ZYRTAR

NUMRI REGJISTRUES

DATA E LËSHIMIT

V.V.

Avokati i Popullit
Ixhet Memeti

Emri dhe mbiemri

Funksioni/Titulli

NUAQ

Adresa

Bartësi i këtij legjitimacioni me Kushtetutë, Protokollin Fakultativ të Konventës Kundër Torturës dhe Llojeve tjera të Trajtitit Brutal, Johuman, Nënçmues ose Ndëshkues dhe Ligjin për Avokatin e Popullit për shkak të kryerjes së parandalimit të është i autorizuar:

- në çdo kohë dhe pa paralajmërim dhe pëlqim paraprak të realizojë vizita dhe inspektime të rregullta dhe të paparalajmëruara në organet, organizatat dhe institucionet-vendet e privimit nga liria, si dhe në çdo vend tjetër për të cilin mund të ketë informata se personat janë ose mund të privohen nga liria;
- t'i mundësohet liria e zgjedhjes së vendeve të cilat dëshiron t'i vizitojë, si dhe qasje e papenguar në të gjitha lokalet, pajisjet dhe instalimet dhe në të gjitha dokumentet e informatat të cilat kanë të bëjnë me personat e privuar nga liria;
- t'i mundësohet zgjedhje e lirë dhe biseda me personat e privuar nga liria, pa praninë e personave zyrtarë, personalisht ose me përkthyes, nëse është e domosdoshme, si dhe me cilin do qoftë person tjetër për të cilin Avokati i Popullit vlerëson se mund të sigurojë informata të rëndësishme.

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT
LEGJITIMACION ZYRTAR

NUMRI REGJISTRUES

DATA E LËSHIMIT

V.V.

Avokati i Popullit
Ixhet Memeti

Emri dhe mbiemri

Titulli

NUAQ

Adresa

Bartësi i këtij legjitimacioni me Ligjin për Avokatin e Popullit ("Gazeta Zyrtare e RM"-së nr. 60/2003 dhe 114/2009), është i autorizuar:

- të hyjë në lokalet zyrtare të organeve, nga neni 2 i Ligjit, dhe të bëjë inspektim të drejtpërdrejt mbi lëndët dhe punët që janë në kompetencë të tyre, si dhe t'i sigurohen të gjitha provat, të dhënat dhe informatat, pa marrë parasysh konfidencialitetin e tyre;
- në çdo kohë dhe pa paralajmërim dhe pëlqim paraprak të bëjë vizitë dhe inspektim në organet, organizatat dhe institucionet-vendet e privimit nga liria, si dhe të bisedojë me personat e vendosur aty pa praninë e personave zyrtarë, me qëllim të mbrojtjes së lirive dhe të drejtave të tyre;
- të thirr në bisedë person të zgjedhur apo të emëruar, person zyrtar dhe çdo person tjetër, i cili mund të jep të dhëna të caktuara rreth procedurës.

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

COMPILATION OF LEGAL REGULATIONS

Supported by:

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Skopje

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	119
CONSTITUTION	121
OMBUDSMAN LAW	123
I. BASIC PROVISIONS	123
II. TERMS OF ELECTION AND DISMISSAL OF THE OMBUDSMAN	124
III. JURISDICTION AND MANNER OF WORK	126
IV. PUBLICITY OF THE WORK	135
V. LEGAL POSITION OF THE OMBUDSMAN	135
VI. PROFESSIONAL SERVICE	136
LAW ON SUPPLEMENTING AND AMENDING THE LAW ON THE OMBUDSMAN	138
RULES OF PROCEDURE	141
I. BASIC PROVISIONS	141
II. MANNER OF WORK	143
II-A. PROTECTION OF THE CONSTITUTIONAL AND LEGAL RIGHTS OF CITIZENS AND ALL OTHER PERSONS	144
II-B. MONITORING THE SITUATION AND PROTECTION OF RIGHTS OF CHILDREN AND PERSONS WITH SPECIAL NEEDS	146
II-C. MONITORING THE CONDITIONS AND PROTECTION FROM DISCRIMINATION AND ADEQUATE AND EQUITABLE REPRESENTATION OF COMMUNITY MEMBERS	146
II-D. OMBUDSMAN - NATIONAL PREVENTIVE MECHANISM	148
III. PROFESSIONAL SERVICE UNIT	149
IV. FORMING A CASE AND THE PROCEDURE UPON	150
V. MANAGING REGISTRIES AND ADITIONAL BOOKS	154
VI. ARCHIVING OF CASES	156
VII. STATISTICS	157
VIII. RECEPTION OF COMPLAINANTS	157
IX. LIBRARY	158
X. TRANSPARENCY OF THE OMBUDSMAN'S WORK	158
XI. THE COOPERATION OF THE OMBUDSMAN WITH OTHER BODIES AND ORGANIZATIONS	160
XII. COMMISSIONS AND WORKING BODIES	160
XIII. TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS	161
BY-LAW ON THE FORM, CONTENT AND PROCEDURE FOR ISSUING, USAGE AND CONFISCATION OF THE OFFICIAL PASSES OF THE OMBUDSMAN, HIS DEPUTIES AND THE EMPLOYEES IN THE OMBUDSMAN'S PROFESSIONAL SERVICE	163

INTRODUCTION

The Ombudsman institution by its form and conception has existed for two centuries and was first established in the Kingdom of Sweden in 1809.

In every society where an Ombudsman is established it is a mechanism that provides an essential contribution to the functioning of the principle of the rule of law and it is one of the factors that illustrate the democratic processes in every state.

In the Republic of Macedonia, the Ombudsman institution was stipulated for the first time by the Constitution in 1991, while the Law on Ombudsman was adopted in 1997 after which the first Ombudsman was elected. The institution commenced with its work in 1998 after technical and personal conditions were fulfilled.

The Ombudsman of the Republic of Macedonia has no legislative, judicial or executive authorities and it isn't a body with criminal prosecution or inspection competencies. The authority of the Ombudsman does not encompass bringing meritorious decisions on the rights of the citizens, as is the case with the courts, state administration bodies and other bodies or agencies that have enforcement instrumentality provided by the legal-political system. In contrast, the Ombudsman is foreseen as a control mechanism that intervenes by way of proposals, suggestions, indicators, remarks, recommendations and similar activities.

Although the basic role of the Ombudsman is to protect the constitutional and legal rights of citizens when violated by state bodies, its work underlies a wider promotion, enhancement and improvement of the work of the state administration so that state bodies provide a service to citizens for the purpose of a more efficient realization of their rights without the delay of administrative proceedings and to avoid unnecessary court proceedings.

On the other hand, this indicates that there is another more sophisticated dimension in its action that is perhaps of greatest significance for the accomplishment of the Ombudsman's role as promoter and protector of human rights. Particularly in countries undergoing transition such as Macedonia, besides contributing to the reform of all State

sectors, the Ombudsman- through work unsupported by enforcement instruments- acts to raise the consciousness and awareness of state officials that respect for the consistent and timely realization of citizens rights should be the basic aim of their work.

With the signing of the Ohrid Framework Agreement and the amendments to the Constitution of the Republic of Macedonia, a new Law on Ombudsman was adopted. This Law stipulates the decentralization of the Institution, the establishment of regional offices and the expansion of the competences of the Ombudsman to take actions for protection of the principles of non-discrimination and adequate and equal representation of the members of communities in state administration bodies. This indicates that this mechanism is developing in our country, in accordance with contemporary trends and with the needs of the citizens, which positively contributes to strengthening trust between ethnicities, which has proven to be a necessary precondition for peaceful life and the development of the State.

Living in an era marked by global turbulences that represent a serious attack on the human aspect of our life, I consider that our efforts to ensure the efficient functioning of the system transcend the borders of the societies in which we act. We should strive to achieve our aims throughout the world and to bring about the humanization of human relations and the establishment of a global order characterized by high-reaching principles and awareness of the need to respect human rights.

OMBUDSMAN

Ixhet Memeti

CONSTITUTION

Constitution of the Republic of Macedonia (Official Gazette of the Republic of Macedonia No. 52/91) - excerpt Paragraf 1 of Article 77 is replaced by item 1 of Amendment XI, and to paragraph 2 of this article is added item 2 of same amendment (Official Gazette of the Republic of Macedonia No. 91/01).

Article 77

The Assembly elects the Public Attorney.

The Public Attorney protects the constitutional and legal rights of citizens when violated by bodies of state administration and by other bodies and organizations with public mandates.

The Public Attorney is elected for a term of eight years, with the right to one reelection.

The conditions for election and dismissal, the sphere of competence and the mode of work of the Public Attorney are regulated by law.

AMENDMENT XI

1. The Assembly elects the Public Attorney by a majority vote of the total number of Representatives, within which there must be a majority of the votes of the total number of Representatives who belong to communities not in the majority in the population of Macedonia.
2. The Public Attorney protects the constitutional rights and legal rights of citizens when these are violated by bodies of state administration and by other bodies and organizations with public mandates. The Public Attorney shall give particular attention to safeguarding the principles of non-discrimination and equitable representation of communities in public bodies at all levels and in other areas of public life.
3. Item 1 of this amendment replaces paragraph 1 of Article 77, and Item 2 is added to paragraph 2 of Article 77 of the Constitution of the Republic of Macedonia.

AMENDMENT XII __excerpt

1. The Assembly shall establish a Committee for Inter-Community Relations.

The Committee consists of 19 members of whom 7 members each are from the ranks of the Macedonians and Albanians within the Assembly, and a member each from among the Turks, Vlachs, Romas, Serbs and Bosniaks. If one of the communities does not have representatives, the Public Attorney, after consultation with relevant representatives of those communities, shall propose the remaining members of the Committee.

DECREE PROCLAIMING THE OMBUDSMAN LAW

Hereby the Ombudsman Law is proclaimed, which was adopted by the Parliament of the Republic of Macedonia at its session held on 10th September 2003. No. 07-4502/1 President 10th September 2003 of the Republic of Macedonia, Skopje **Boris Trajkovski** (personal signature) President of the Parliament of the Republic of Macedonia, **Nikola Popovski**, MA (personal signature)

OMBUDSMAN LAW

I. BASIC PROVISIONS

Article 1

This Law shall regulate the terms of election and dismissal, the jurisdiction and manner of work of the Ombudsman.

Article 2

The Ombudsman shall be a body of the Republic of Macedonia that shall protect the constitutional and legal rights of citizens and all other persons when these are infringed by acts, actions and omissions by the state administration bodies and by other bodies and organizations that have public authority, and who shall undertake actions and measures for protection of the principle of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members in the state administration bodies, the local self-government units and the public institutions and agencies.

Article 3

The Ombudsman shall be independent and self-governing in the performance of his function.

The Ombudsman shall carry out the affairs within his scope of competence on the basis of and within the framework of the Constitution, laws and international agreements ratified pursuant to the Constitution.

In the procedure, the Ombudsman may invoke the principle of equity.

Article 4

The headquarters of the Ombudsman shall be in the City of Skopje.

The Ombudsman shall have a seal that contains the name and headquarters, the national coat of arms and the name of the Republic of Macedonia.

On the building occupied by the Ombudsman, the name and headquarters, the national coat of arms, and the flag of the Republic of Macedonia must be indicated.

II. TERMS OF ELECTION AND DISMISSAL OF THE OMBUDSMAN

Article 5

The Parliament of the Republic of Macedonia, upon proposal of the competent Parliamentary Committee, shall elect and dismiss the Ombudsman with a majority vote of the total number of MPs, whereby there must be a majority of votes of the total number of MPs who belong to the non-majority communities in the Republic of Macedonia. The Ombudsman shall be appointed for the period of eight years, entitled to another tenure.

The Ombudsman shall have more deputies. The number of deputies of the Ombudsman shall be determined by the Parliament of the Republic of Macedonia upon proposal by the Ombudsman.

The deputies of the Ombudsman, upon proposal by the Ombudsman shall be elected and dismissed by the Parliament of the Republic of Macedonia with a majority vote of the total number of MPs, whereby there has to be a majority of votes from the total number of MPs who belong to the non-majority communities in the Republic of Macedonia. The Ombudsman's deputies shall be appointed for the period of eight years and are entitled to another tenure.

The election procedure for the Ombudsman and his deputies shall commence three months before the expiration of their tenure.

In case of absence or impediment of the Ombudsman, his Deputy according to a schedule determined by the Ombudsman shall replace him.

Article 6

A person who fulfils the general terms stipulated by the Law on Employment in the State Administration Bodies, a graduated lawyer who has a working experience in legal affairs of over nine years, whose activity has been proved in the sphere of protection of citizens' rights and has a good reputation for performing the duties of the Ombudsman, may be elected Ombudsman.

A person who fulfils the general terms stipulated by the Law on Employment in the State Administration Bodies, a graduated lawyer who has a working experience in legal affairs of over seven years, whose activity has been proved in the sphere of protection of citizens' rights and has

a good reputation for performing the duties of the Deputy of the Ombudsman, may be elected Deputy of the Ombudsman.

When appointing deputies of the Ombudsman, an adequate and equitable representation of citizens belonging to all the communities in the Republic of Macedonia shall be provided, without breaching the criteria stipulated by law.

Article 7

The Ombudsman, prior to his coming into office, shall make a solemn declaration in front of the President of the Parliament of the Republic of Macedonia, which shall read:

“I declare that I shall perform the Ombudsman function conscientiously and responsibly, and I shall abide by the Constitution and the laws of the Republic of Macedonia”.

Article 8

The Ombudsman function is not compatible with performing another public function and profession or with political party membership.

Article 9

The Ombudsman shall be dismissed:

- 1) if he himself requests it;
- 2) if he is convicted of a criminal act with an unconditional sentence of imprisonment to at least six months;
- 3) if he permanently loses his psycho-physical ability to perform the Ombudsman function what is determined on the basis of a finding and opinion by a competent health centre;
- 4) if he fulfils the terms of retirement according to age;
- 5) due to incompetent, biased and unconscientiously performing the function of Ombudsman.

Article 10

The provisions in Articles 7, 8, 9 and 10 of this Law shall also refer to the deputies of the Ombudsman.

III. JURISDICTION AND MANNER OF WORK

Article 11

The Ombudsman, in performing his function, shall undertake actions for which he is authorized with this Law for the purpose of protection of the constitutional and legal rights of citizens or protection of the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of citizens belonging to all the communities when these are infringed by the bodies set out in Article 2 of this Law.

Article 12

The Ombudsman shall undertake actions and measures for protection against unjustified prolongation of court proceedings or unconscientious and irresponsible performance of the work of court's services, not infringing thus the principles of independence and autonomy of the judicial authority.

The Ombudsman shall not proceed in cases for which court proceedings are pending, except for the cases set out in paragraph 1 of this Article.

Article 13

The procedure for protection of the constitutional and legal rights of citizens before the Ombudsman shall be initiated by putting forward a submission.

Anyone may put forward a submission to the Ombudsman when he assesses that his constitutional and legal freedoms and rights have been infringed or when the principal of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members in the bodies set out in Article 2 of this Law has been breached.

The Ombudsman may initiate a procedure on his own initiative if he assesses that the constitutional and legal rights of citizens, stipulated in Article 2 of this Law, have been infringed.

Article 14

In a procedure before the Ombudsman, the Macedonian language and its Cyrillic script shall be the official language.

In a procedure before the Ombudsman, another language spoken by at least 20% of the citizens and its script shall also be an official language.

The provisions of the Law on General Administrative Procedures pertaining to the use of languages shall also be applied in the proceedings before the Ombudsman as appropriate.

Article 15

Every citizen, in his communication with the Ombudsman, may use one of the official languages and its script, and the Ombudsman shall respond in Macedonian and its Cyrillic script, as well as in the official language and the script which the citizen uses.

Article 16

The submission addressed to the Ombudsman should be signed and to contain personal data about the person who has put it forward and to contain the circumstances, facts and evidence on which the submission is based.

The body, organization, institution or person to whom the submission refers should be stated in the submission, as well as whether the person who has put it forward has already used legal remedies and which remedies he or she has used.

The submission for initiating a procedure shall be submitted in writing or orally in minutes.

The submission with which the procedure is initiated shall not have a fixed form.

The person who puts forward the submission shall be exempt from paying taxes for the procedure before the Ombudsman.

Article 17

The Ombudsman is obliged to proceed upon the submission conscientiously, impartially, efficiently and responsibly.

When proceeding upon the submission, the Ombudsman is obliged to obtain from the interested parties all the facts and evidence of vital and decisive significance, following the submission.

Article 18

The Ombudsman, during the procedure upon the submission, is obliged to respect the privacy and confidentiality of information regarding the persons who put forward the submission set out in Article 16 of this Law.

Article 19

The Ombudsman, while proceeding upon the submission, may:

- not initiate a procedure;
- initiate a procedure; and
- stop or terminate a procedure.

Article 20

The Ombudsman shall not initiate a procedure upon a submission:

- if the submission is anonymous, except if it is a matter of common interest;
- if the submission insults the body or abuses the right to put forward a submission;
- if the submission is incomplete and if the person who put it forward has not completed the submission after prior instruction by the Ombudsman;
- if it is concluded from the submission that it is a less important case, which would not be able to yield adequate results even after the end of the investigation;
- if from the submission, the circumstances and the presented facts and evidence, it follows that there is no infringement of the constitutional and legal rights of the person who put forward the submission, or the person on whose behalf the submission was put forward, by the state administration bodies in Article 2 of this Law;
- if he is not competent to proceed;
- if more than a year has passed since the action or the last decision of the body, organization or institution, except if he assesses that the person who put forward the submission has missed the deadline due to justified reasons;
- if judicial proceedings are pending concerning the subject of the submission, except for the matters set out in Article 12 paragraph 1 of this Law.

When the Ombudsman does not initiate a procedure upon a submission, pursuant to paragraph 1 of this Article, he is obliged to notify the person who put forward the submission within 15 days from the day of receiving the submission and to explain to him the reasons for which he

has rejected the submission and possibly to clarify the manner in which he may fulfil his right.

Article 21

The Ombudsman shall initiate a procedure following a submission put forward, or on his own initiative if, following the allegations, evidence and facts enclosed to the submission or the information obtained by other means, it justifiably follows that the constitutional and legal rights of the citizens or the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members have been infringed by the bodies set out in Article 2 of this Law.

If the Ombudsman initiates a procedure on his own initiative, or if another person addresses him on the behalf of the injured person with a submission, a consent from the injured person whose constitutional and legal rights have been infringed is necessary for initiating the procedure, or if the principle of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members has been violated, also.

When the Ombudsman initiates a procedure on his own initiative for violation of the constitutional and legal rights of a larger number of citizens, juveniles, infirm people and persons incapable of work, consent from paragraph 2 of this Article shall not be needed.

The Ombudsman shall notify the persons concerned about the initiation of the procedure, within 15 days from the day of the initiation of the procedure.

Article 22

When the Ombudsman decides to initiate a procedure, he shall notify the person who put forward the submission about the procedure within 15 days from the day of reception of the submission.

Article 23

The Ombudsman shall stop or terminate the procedure based upon the submission:

- if, after the termination of the procedure following the submission, it is concluded that there is no infringement of the constitutional and legal rights of the person who put forward the submission by the state administration bodies set out in Article 2 of this Law;

- if the person who put forward the submission initiates court proceedings during the procedure upon the submission;
- if the person who put forward the submission does not show interest for further procedure;
- if the person who put forward the submission withdraws it during the procedure;
- if the person who put forward the submission dies during the procedure, unless his successors demand the continuation of the commenced procedure; and
- if the right of the person who put forward the submission has been realized in the meantime.

When the Ombudsman stops or terminates the procedure following the submission, he is obliged to inform the person who put forward the submission immediately, but no later than 15 days from the day of the occurrence of the circumstances of stopping or termination of the procedure, and to explain to him the reasons for which he stops or terminates the procedure and, if possible, to clarify the manner in which the person may fulfil his right.

Article 24

For the purposes of investigating the submission, the Ombudsman may undertake the following actions and measures, within his scope of competence, regarding the bodies set out in Article 2 of this Law:

- demand necessary explanations, information and evidence regarding the allegations in the submission;
- enter the office premises and have a direct insight into the files and affairs within their competence;
- interview an appointed or nominated person, an official and any other person who can provide certain information for the procedure;
- request the opinion of scientific and specialized institutions; and
- undertake other actions and measures stipulated by law or another regulation.

The bodies set out in Article 2 of this Law are obliged to submit the demanded explanations, information and evidence set out in paragraph

1 indent 1 of this Article to the Ombudsman immediately and no later than eight days from the day of reception of the demand for submission of data. Should they be impeded from submitting them due to justified reasons, they are obliged to notify the Ombudsman without delay about the reasons for which they are unable to proceed.

Should the Ombudsman assess that the reasons in paragraph 2 of this Article are justified, he shall determine a new deadline for submission of the demanded explanations, information and evidence.

The rejection of, and disrespect for, the demands of the Ombudsman for undertaking the actions in paragraph 2 of this Article shall be deemed as obstruction to the work of the Ombudsman.

Article 25

The Ombudsman may inform the immediately superior body, the official in charge of the body set out in Article 2 of this Law, or the Government of the Republic of Macedonia, with a special report about the obstruction of work in Article 24 paragraph 4 and, if they do not undertake the necessary measures, the Parliament of the Republic of Macedonia.

The Ombudsman may publicize the case in the mass media, at the expense of the body set out in Article 2 of this Law to which the case pertains, when there is infringement of the constitutional and legal rights.

Article 26

The persons set out in Article 24 paragraph 1 indent 3 of this Law are obliged to appear at the Ombudsman's summons and to give the necessary explanations regarding the submission.

Upon request from the Ombudsman, the President of the Republic of Macedonia, the Speaker of the Parliament of the Republic of Macedonia, the Prime Minister of the Government of the Republic of Macedonia and other officials in charge of the bodies set out in Article 2 of this Law, are obliged to see him personally without any delay.

Article 27

The bodies set out in Article 2 of this Law are obliged to co-operate with the Ombudsman and upon his request to provide him with all the evidence, data and information, notwithstanding the degree of confidentiality, and to enable him to enforce the procedure.

The Ombudsman is obliged to keep a state and official secret in a manner, and under the conditions, stipulated by law and other regulation.

Article 28

The Ombudsman may present his opinion to the bodies set out in Article 2 of this Law, with regard to the protection of the constitutional and legal rights and the protection of the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members, for the case for which procedures are pending, notwithstanding the type and degree of the ongoing procedure before the bodies set out in Article 2 of this Law.

With regard to the situation with ensuring respect and protection of the constitutional and legal rights and the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members, the Ombudsman, within the scope of his competence, may forward recommendations, opinions and criticisms, on his own initiative, to the bodies set out in Article 2 of this Law.

Article 29

The Ombudsman shall follow, within the scope of his competence, the situation regarding the respect and protection of the constitutional and legal rights of citizens and respect of the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members and by means of visits and insights into the bodies set out in Article 2 of this Law.

Article 30

The Ombudsman may propose initiatives to the authorized proposers for amendments and modifications to laws and other by-laws, and their harmonization with international agreements, ratified pursuant to the Constitution of the Republic of Macedonia.

The Ombudsman may submit a proposal to the Constitutional Court of the Republic of Macedonia for evaluation of the constitutionality of the laws and the constitutionality and legality of the other regulations or general acts.

Article 31

The Ombudsman shall follow the situation with regard to the respect and protection of the constitutional and legal rights of the persons in

the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is restricted.

The Ombudsman shall especially follow the situation with regard to the respect and protection of the constitutional and legal rights of the persons arrested, detained, imprisoned, and those who are serving a prison sentence, or a corrective and educational measure, in the prisons and educational-correctional facilities.

The Ombudsman may visit and have insight of paragraphs 1 and 2 of this Article, at any time, without prior notice and approval, as well as talk with the persons at these bodies, organizations or institutions without the presence of official persons.

The persons deprived of their freedom shall be entitled to put forward a submission to the Ombudsman in a closed envelope, without checking by the official persons of the body, organization or institution where they are situated, and to receive a response in a closed envelope without checking by the official persons.

Article 32

When the Ombudsman concludes that the state administration bodies set out in Article 2 of this Law infringe the constitutional and legal rights of the person who put forward the submission, or that some other irregularities have occurred, he may:

- give recommendations, proposals, opinions and indications on the manner of the removal of the determined infringements;
- propose that a certain procedure be implemented pursuant to law;
- raise an initiative for commencing disciplinary proceedings against an official, i.e. the responsible person;
- submit a request to the competent Public Prosecutor for initiation of a procedure in order to determine a criminal responsibility.

Article 33

When the Ombudsman concludes that the constitutional and legal rights of the person who put forward the submission are infringed by the state administration bodies and by other bodies and organizations that have public authorization, or that the principles of nondiscrimination and adequate and equitable representation of community mem-

bers in the state administration bodies, local self-government units and public institutions and agencies has been breached, or some other irregularities have occurred, and if he assesses that the execution of the administrative act may cause irreparable damage to the right of the interested person, he shall request:

- temporarily postponement of the implementation of the administrative act until the decision by the second-instance body is adopted;
- temporarily postponement of the execution of the administrative act until passing a decision by the competent court.

The bodies set out in Article 2 of this Law are obliged to pass and submit to the Ombudsman the decision immediately, or within 3 days at the latest from the day when the request submitted by the Ombudsman has been received, whereby enforcement of the administrative act has been temporarily postponed.

The competent bodies are also obliged to submit the decision to the Ombudsman following the termination of the procedure.

Article 34

The bodies in Article 2 of this Law are obliged to notify the Ombudsman about the undertaken measures for enforcing his requests, proposals, opinions, recommendations or indications, in a deadline that he shall determine, and no later than 30 days from the day when the request submitted by the Ombudsman has been received.

If the body does not notify the Ombudsman pursuant to paragraph 1 of this Article, or if it only partly accepts his conclusions, requests, proposals, opinions, recommendations or indications, the Ombudsman shall inform the immediate superior body, the official in charge of the body set out in Article 2 of this Law, or the Government of the Republic of Macedonia, with a special report and, if they do not undertake the necessary measures, the Parliament of the Republic of Macedonia.

The Ombudsman may publicize the case in the mass media, at the expense of the body in paragraph 2 of this Law to which the case pertains, when there is an infringement of the constitutional and legal rights.

Article 35

If the bodies in Article 2 of this Law proceed upon the requests, recommendations, opinions, proposals and indications in Article 34 of this Law

within the determined deadline, the Ombudsman shall conclude that the procedure is completed and he shall immediately notify the person who put forward the submission.

IV. PUBLICITY OF THE WORK

Article 36

The Ombudsman shall inform the Parliament of the Republic of Macedonia about the level of respect, improvement and protection of the constitutional and legal rights of citizens, and respect of the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members, by the bodies set out in Article 2 of this Law, with an annual report.

The report set out in paragraph 1 of this Article shall be discussed by the Parliament of the Republic of Macedonia at a Parliamentary session which shall be compulsorily attended by members of the Government of the Republic of Macedonia, i.e. its representatives.

The Ombudsman's report shall be obligatory publicized in the mass media.

Article 37

The Ombudsman may submit a separate report on the affairs within his scope of competence in the area of the local self-government units where an office is established as an organizational unit of the Ombudsman.

The separate reports in paragraph 1 of this Article, notices and other undertaken activities may be publicized by the Ombudsman in the mass media.

V. LEGAL POSITION OF THE OMBUDSMAN

Article 38

The Ombudsman and his deputies cannot be called to account for a given opinion and actions, measures and activities undertaken in the performance of their function.

Article 39

The Ombudsman, the deputies of the Ombudsman and the employees in the Ombudsman's professional service shall have an official pass.

The form, contents, procedure and manner of issuing, usage and confiscation of the official pass shall be prescribed by the Ombudsman with a general act.

Article 40

The Ombudsman and his deputies, who have been employed prior to their appointment, shall have the right to return to the job that suits the level of their professional education, within 30 days following the termination of their tenure.

Article 41

The Ombudsman, his deputies and the employees in the Ombudsman's professional service shall have the right and obligation to constant professional training and improvement.

Funds from the Budget set aside for the Ombudsman shall be provided for the needs of professional training and improvement.

Article 42

As special rights of the Ombudsman and his deputies, in the performance of their function, shall be deemed:

- the right to enter and have a free pass at the stations, airports and ports, only by displaying the official pass;
- the right to freely use means of transport for public, land or lake traffic on the territory of the Republic of Macedonia; and
- the right to special protection of his personality, his family and property, upon his request, submitted to the police in his place of residence, whenever there are serious threats to his safety.

VI. PROFESSIONAL SERVICE

Article 43

The general acts on the organization of work and systematization of working posts, whereby the type and number of employees and their work assignments are stipulated, shall be passed by the Ombudsman.

Article 44

The following offices shall be organized as regional organizational units for performance of the affairs within the Ombudsman's scope of competence:

- 1) Office of the Ombudsman in Tetovo;
- 2) Office of the Ombudsman in Kicevo;
- 3) Office of the Ombudsman in Stip;
- 4) Office of the Ombudsman in Strumica;
- 5) Office of the Ombudsman in Kumanovo;
- 6) Office of the Ombudsman in Bitola.

The Deputy Ombudsman shall manage the offices of the Ombudsman.

The Ombudsman shall regulate more closely, by means of a general act, the manner in which the work is carried out and the number of employees in the offices of the Ombudsman, who perform duties within the Ombudsman's scope of competence.

Article 45

The Ombudsman may establish and organize departments for the purpose of a more efficient and more successful protection of the constitutional and legal rights of the citizens' in particular areas.

The Ombudsman shall regulate more closely, by means of a general act, the manner of work and number of employees in the departments who shall perform the duties in the area of the Ombudsman's scope of competence.

Article 46

The Ombudsman shall appoint a Secretary General from among the managing civil servants. The mandate of the Ombudsman's Secretary General shall equal the length of the mandate of the Ombudsman. The Secretary General to the Ombudsman shall manage the professional service.

Article 47

For his work, the Ombudsman shall adopt Rules of Procedure for the Ombudsman's Work. The Rules of Procedure for the Ombudsman's Work shall more closely regulate the work, manner and procedures in front of the Ombudsman.

LAW ON SUPPLEMENTING AND AMENDING THE LAW ON THE OMBUDSMAN¹

Article 1

New article 11-a is added after article 11 of the Law on the Ombudsman ("Official Gazette of the Republic of Macedonia" No.60/2003), reading:

"Article 11-a

The Ombudsman guarantees special protection of the rights of the children, the persons with disabilities and persons subjected to torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is limited."

Article 2

In the article 21, paragraph 3 after the word "persons" the words: "with special needs and" are added, while as after the word "incapable of work", the words: "as well as persons subject of torture and other cruel, inhuman and degrading treatment or punishment in the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is limited", are added.

Article 3

Two new articles 31-a and 31-b are added after article 31, reading:

„Article 31-a

The Ombudsman, when following the situation with the respect and the protection of the constitutional and legal rights of the persons in the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is limited, undertakes activities in line with the law and international agreements ratified according to the Constitution of the Republic of Macedonia.

The Ombudsman, aiming to achieve the activities from paragraph 1 of this article, undertakes regular and unannounced visits to the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is limited and prepares separate report.

¹ Official Gazette of the Republic of Macedonia, No.114 from 14.09.2009

The manner in which the visits from paragraph 2 of the article are carried out is regulated by Rulebook adopted by the Ombudsman.

Article 31-b

The persons acting in official capacity in the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is limited are obliged to allow the Ombudsman with unlimited access to all documents and information regarding the persons whose freedom of movement is limited.

The persons acting in official capacity in the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is limited are obliged to act according to the suggestions and recommendations of the Ombudsman and to inform the Ombudsman of the undertaken actions not later than 30 days counting from the day of the receipt of the special report.”

Article 4

Following the article 34, a new article 34-1 is added, reading:

“Article 34-a

A fine in amount of 500 to 1000 EURs paid in MKD shall be stated for an offence of an official in the bodies of the article 2 of this law who will not proceed in accordance with the stipulations of the articles 31-b, paragraph 2 and 34, paragraph 1 of this law”.

Article 5

The words: “or for certain groups of vulnerable persons” are added in article 45 paragraph 1 after the word “areas”.

New paragraph 2 is added after paragraph 1, reading as follows:

“The Ombudsman establishes separate units for protections of the rights of the children and the persons with disabilities, unit for protection of the persons from discrimination and torture and other cruel, inhuman and degrading treatment or punishment, as well as unit for adequate and equitable representation of the citizens.”

Paragraph 2 becomes paragraph 3.

Article 6

The article 48 is amended, reading:

“The means for work of the Ombudsman are secured in the divisions of the Budget of the Republic of Macedonia allocated for the Ombudsman.

The proposal for the means of work of the Ombudsman before the submission of the proposal of the budget of the Republic of Macedonia, the Ombudsman is coordinating with the Government of the Republic of Macedonia through the Ministry of Finance.

During the budget voting session of the Parliament of the Republic of Macedonia, the Ombudsman is obligatorily present and he elaborates in details the proposal of the budget division allocated to the Institution.

The usage, distribution and allocation of the means for work secured in the division of the budget of the Republic of Macedonia for the Ombudsman, the Ombudsman manages independently.

The Parliament of the Republic of Macedonia votes separately for the division in the budget of the Republic of Macedonia allocated to the Ombudsman. “

Article 7

The by-laws foreseen in this law will be adopted within six months from the day of entry into force of this law.

Article 8

This law enters into force on the eight day of its publishing in the “Official Gazette of the Republic of Macedonia”.

Based on Article 47 of the Law of the Ombudsman (Official Gazette of Republic of Macedonia no. 60/2003 and 114/2009), the Ombudsman has adopted:

RULES OF PROCEDURE

of the Ombudsman

I. BASIC PROVISIONS

Article 1

The Rules of Procedure of the Ombudsman (in the further text Rules of Procedure) shall closely regulate the manner of work, procedure and other matters important for the work of the Ombudsman.

Article 2

Application of these Rules of Procedure shall ensure that the affairs within the scope of the Ombudsman competence are completed in a legal, correct and timely manner.

The Ombudsman shall ensure proper and correct application of these Rules of Procedure and shall give orders, instructions and interpretations for their usage.

In case the Ombudsman is prevented in performing his duties (in case of absence, sickness etc), he shall be replaced by a deputy authorized by himself.

Article 3

The headquarters of the Ombudsman shall be in the city of Skopje.

On the building occupied by the Ombudsman headquarters, "Republic of Macedonia, Ombudsman of the Republic of Macedonia", the coat of arms, the flag and the emblems of the state institution shall be indicated.

On the building occupied by the Ombudsman office, the name, the coat of arms, the flag and the emblems of the office shall be indicated.

Article 4

The Ombudsman shall have a seal, stamp and receipt stamp.

The seal shall be round with diameter of 32mm, containing the national coat of arms and engraved with "Republic of Macedonia- Ombudsman-Skopje".

The stamp shall be squared with dimension 60x30mm, containing the national coat of arms and engraved with "Republic of Macedonia- Ombudsman", number, date and the location of the office.

The receipt stamp shall be squared with dimension 65x30mm, engraved with "Republic of Macedonia- Ombudsman" and location of the office.

In the middle of the determined columns shall be engraved "received", "number", "addendum".

The seal and the stamp shall be placed on all writs adopted by the Ombudsman.

The receipt stamp shall be placed on all writs received by the Ombudsman and shall be registered in the registry and enrolment book.

The seal and the stamp shall be made, used, and kept in accordance with a separate law that regulates the shape, the size, and the manner of their usage and maintenance.

Article 5

In a procedure before the Ombudsman, the Macedonian language and its Cyrillic script shall be the official language.

In a procedure before the Ombudsman, another language spoken by at least 20% of the citizens and its script shall also be an official language as determined by law.

Article 6

For coordination and efficiency of the work of the institution in general, when necessary the Ombudsman shall summon and coordinate with collegiums.

The collegiums are consisted of the Ombudsman and his deputies. In the work of the collegiums, the deputies from the regional offices shall participate through a video- conference.

The Secretary General and sometimes representatives from the Professional Service Unit shall participate in the meetings of the collegiums.

The collegiums shall look into issues of interest to the work of the Ombudsman, and in particular:

- Draft by-laws and other acts that are adopted by the Ombudsman,
- Annual report for the work of the Ombudsman,
- Draft program for the work of the Ombudsman,
- Draft financial annual report for the work of the Ombudsman,
- Draft financial plan and closing balance,
- Certain more complex matters of significant importance to the work of the Ombudsman,
- Determining methods for more efficient realization of the work within the scope of the Ombudsman competence,

Minutes shall be taken on the collegiums sessions and when necessary the sessions shall be audio and video recorded.

II. MANNER OF WORK

Article 7

Depending on the number and type of cases, subject of Ombudsman's work, as well as on the basis of the estimated needs for efficiency in proceedings that shall ensure successful realization of the institution's function, the Ombudsman shall distribute the work throughout the central and the regional offices, establishing groups of legal matters as well as special units and shall nominate deputies and state officers who shall perform the appropriate works and duties.

Article 8

For concretization of the works and the working duties that fall within the institution's competence, at the beginning of each year, on the basis of prior proposals, the Ombudsman shall adopt a work program.

Within the scope of this program the works and the duties necessary for implementation of the Ombudsman's competences in accordance with the Constitution of the Republic of Macedonia, the Law on Ombudsman and the relevant international documents, shall be envisaged.

Due to increased number of cases as well as other appropriate reasons, the adopted annual program may be amended during the year.

Article 9

While deciding upon the measures that ought to be undertaken special consideration should be given to:

- The meaning i.e. the value of the protected right that has been violated or could be violated;
- The possibility of violation of the constitutional and legal rights of larger group of citizens;
- The manner and circumstances that caused or could cause violation of the constitutional and legal rights;
- Other legal possibilities for protection of the endangered constitutional and legal right.

Article 10

If during a procedure upon certain case an expert's knowledge is needed, the Ombudsman may request an opinion of scientific and specialized institutions.

The Ombudsman shall decide upon activities set in paragraph 1 of this Article.

Article 11

The work of the Ombudsman shall be facilitated through usage of informative and communicative technologies (ICT) that secure applicative solutions for automatic processing of cases, electronic, unified and precise management of cases and establishing electronic forms of data files.

II-A. Protection of the constitutional and legal rights of citizens and all other persons

Article 12

The work within the scope of the Ombudsman competence for protection of the constitutional and legal rights of citizens, that are undertaken in the Ombudsman headquarters in Skopje, shall be divided in four areas:

- I. Citizens freedoms and rights (police, prosecution, judiciary, prisons, defense etc)
- II. Rights of social protection and social security (social rights, pension and disability insurance, health insurance, education, science, culture, sport etc)
- III. Economic rights and regulating and humanization of the area (legal-property issues, urbanism and construction, residence properties, customs and finance)
- IV. The right to work, ecological rights and consumer rights (labor relations, costumers rights, environment and other areas).

The protection of children rights and the persons with special needs, the protection of citizens from discrimination, the respect of the principle for equitable representation of citizens, as well as the protection of citizens against torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, shall be undertaken in the Ombudsman headquarters but when needed, certain acts in the procedure shall be undertaken in the regional offices.

Article 13

Upon given authority by the Ombudsman, each deputy shall act in the areas determined in one of the groups stipulated in article 11 of these Rules of Procedure.

Depending on the needs, workload or other circumstances, the Ombudsman may assign a another deputy to act upon complaints from different areas.

For conducting a procedure in certain more complex cases, or in cases where the violation of the constitutional and legal rights of citizens are referring to several different areas, the Ombudsman may assign a special team consisted of Ombudsman's deputies or civil servants.

The deputies in the Ombudsman's regional offices shall be undertake all the work related to protection of constitutional and legal rights of citizens, stipulated in article 11 of these Rules of Procedure.

For the cases processed in the Ombudsman's headquarters in Skopje, certain acts in the procedure can be undertaken in mutual coordination with the regional offices and vice versa.

Article 14

In case when a complaint encloses violation of rights from several areas, it shall be managed by a deputy whose area of specialization is predominant to the nature of the complaint.

If the complaint encloses several various areas that are mutually connected, the Ombudsman shall decide who shall act upon that case.

If a deputy, due to a conflict of interest or other reason is not able to act upon a complaint that is under its authority, the Ombudsman shall decide who will act upon that complaint.

II-B. Monitoring the situation and protection of rights of children and persons with special needs

Article 15

The acts and measures for acting upon complaints that are related to protection of rights of children and persons with special needs, monitoring of conditions and performing relevant investigations in the area, in accordance with the directions of the Ombudsman, shall be undertaken by a deputy assigned by the Ombudsman and the employees of the Organizational Unit for protection of rights of children and persons with special needs.

For performing the acts and the measures stipulated in paragraph 1 of this article, the Ombudsman shall assign one of the managing civil servants.

The Ombudsman shall decide upon the needs to determine the conditions, implementation, preparation, delivery and publishing special researches, analysis and reports for the determined condition regarding the issues stipulated in paragraph 1 from this article.

II-C. Monitoring the conditions and protection from discrimination and adequate and equitable representation of community members

Article 16

The acts and measures for protection of the principles for non-discrimination and adequate and equitable representation of the community

members in the state institutions, the units of the local self- government and public institutions and services, in accordance with the Ombudsman' directives, shall be undertaken by a deputy assigned by the Ombudsman and a representative from the employees in the organizational unit for protection of citizens from discrimination and equitable and adequate representation of citizens.

For undertaking acts and measures stipulated in paragraph 1 from this article, the Ombudsman may authorize one of the managing state officers.

The Ombudsman shall decide for the purpose of determining the situation, preparation, delivery and publishing of specialized researches, analysis and reports for determined situation in relation to the acts stipulated in the paragraph 1 from this article.

Article 17

While following the conditions of the adequate and equitable representations of the community members, the Ombudsman shall act: upon submitted complaint; on his own initiative if there is information that these principles have not been respected; upon conducted visits and direct insights into the state bodies, units of local self government, public organizations and services; by following the foreseen programmatic obligations of the bodies and organizations; by following the published vacancies for employment of the new employees in the bodies and organizations that are obliged to respect the stated constitutional principles.

Article 18

In order to ensure respect and protection of the constitutional and legal rights and the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members, the Ombudsman may forward recommendations, opinions and criticisms, on his own initiative, to the bodies that are within the scope of his competence, if he asserts that by certain general or individual acts, or by undertaking or not undertaking certain activities of the stated bodies or organizations, the rights of the citizens have not been respected or there are no mechanisms for respect and realization of those rights and stated principles in regards to the community members.

II-D. Ombudsman- National Preventive Mechanism

Article 19

The activities for prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment shall be undertaken by the employees of the Organizational Unit for prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment of punishment- National Preventive Mechanism.

The National Preventive Mechanism shall conduct (announced and unannounced), visits to all places where persons are or may be detained, deprived of liberty, and shall prepare reports upon conducted visits.

The National Preventive Mechanism shall prepare Annual report about the visits of the places where persons are deprived of their liberty. In order to improve the treatment and the conditions of the persons deprived from liberty, the report shall contain notes and recommendations to the relevant bodies.

The National Preventive Mechanism shall submit recommendations and views related to the actual or draft legislation.

The Ombudsman shall decide upon time and methodology of the implementation of the activities stipulated in paragraph 2 of this article.

Article 20

For the purpose of conducting visits to the places where persons are deprived of liberty as well as for the purpose of preparation a special report, the National Preventive Mechanism shall have unlimited access to all information concerning the number of persons deprived of liberty, unlimited access to information regarding the treatment towards those persons, access to all places where persons are detained or reside, as well as it shall conduct private interviews with persons deprived of liberty.

The National Preventive Mechanism shall keep the collected information with confidentiality and shall not publish personal data without clear agreement of the person concerned.

The special reports shall contain detected situations and drawn recommendations regarding specific visits, while as the annual report shall contain sublimated conclusions and recommendations from the con-

ducted visits and other implemented activities during the year.

The Ombudsman shall be monitoring the implementation of the given recommendations through immediate contacts with the officials of the places where deprivation of liberty is done, as well as with other responsible bodies and organizations in accordance with article 2 from the Law on Ombudsman.

The Ombudsman shall decide regarding the manner of preparation, delivery and publishing of the special reports.

Article 21

The Ombudsman shall look into other issues that are of interest for the protection of the constitutional and legal rights that have come out from other sources and findings (ex. Media broadcasting), and are related to inappropriate work of the bodies, organizations, units of the local self-government and public institutions and services.

III. PROFESSIONAL SERVICE UNIT

Article 22

To perform expert and other administrative-technical work the Ombudsman shall establish Professional Service Unit.

The organization and manner of work of the Professional Service Unit shall be regulated by general act.

Article 23

The Ombudsman's Secretary General shall manage the Professional Service Unit.

Article 24

The Ombudsman, the deputies of the Ombudsman, the employees in the Ombudsman's Professional Service Unit and the employees in the Ombudsman Professional Service Unit- the National Preventive Mechanism shall have an official pass.

The Ombudsman with a general act shall prescribe the form, content, procedure and manner of issuing, usage and confiscation of the official pass.

IV. FORMING A CASE AND THE PROCEDURE UPON

Article 25

For the work of his competence and for undertaking activities in his authorization, the Ombudsman, on the basis of received complaints and other application, shall form a case.

A procedure may be initiated on its own initiative based on information that the constitutional and legal rights of citizens and other persons have been infringed, or based on information received in any other manner.

The Ombudsman in the course of the proceedings and upon request of the complainant may allow him insight in the case and provide him with the copy of the answer received from the body or organization before which the complainant has initiated a procedure for realization of certain right.

Article 26

The procedure and the manner of work of the Ombudsman covers:

- Receiving and processing the complaints and other writs submitted to the Ombudsman;
- Registration of the received complaints and other writs, forming a case and its input in the system of automatic data processing;
- Assignment of the cases to the deputies and the counselors;
- Proceeding upon the cases;
- Administrative-technical processing of the cases;
- Delivery of the writs and
- Archiving, storage and usage of the cases.

Article 27

The receipt, examination, distribution of the writs, registration, assignment, administrative-technical processing, shipment, classification and registration of the completed acts in the registry, shall be conducted in accordance with the Law on General Administrative Procedure and the rules for office and archive work.

Article 28

Received and classified submissions that are part of a new case, shall be registered in appropriate registries, upon the date of receipt and shall be registered in appropriate address books.

The submissions registered in the registries shall receive appropriate cover. On the top of the cover the inscription of the Ombudsman shall be inserted, below in the left angle the organizational unit, in the right angle the archiving sign, the dates of storage, the date and the place, while as in the lower part the general data of the case shall be inserted.

Article 29

The classification and distribution of cases and documents from the registry to the Ombudsman, his deputies and the employees of the Professional Service Unit, shall be performed electronically or through an internal delivery book.

The submission of the requests and other acts i.e. writs to the bodies, organizations and institutions, the information towards the clients and the other persons, shall be performed with a delivery book or post.

Article 30

The cases shall be resolved according to the date of their receipt, the exception shall be applied only in case of emergency and other legitimate reason.

Article 31

The cases, the official materials, the seals, the stamps and the other office material shall be locked.

After the working hours, the offices shall be closed and locked.

In case of employee's absence during working hours, the office shall be locked.

Article 32

The procedure for protection of the constitutional and legal rights of citizens and other persons before the Ombudsman and protection of the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members in the state administration bodies, the local self-government units and the public institutions and agencies, shall be initiated by putting forward a submission.

Every citizen may put forward a submission to the Ombudsman (in person or through a representative) and any other person who acquires certain rights in front of the state administration bodies and other public institutions and agencies in Republic of Macedonia.

The Ombudsman shall act upon complaints submitted by associations of citizens when the protection of constitutional and legal rights of citizens is concerned.

Complaint to the Ombudsman may be submitted in writing, orally and in other form (by phone, fax and email).

Article 33

The language and its script shall not be an obstacle in the communication with the Ombudsman. One can communicate with the Ombudsman in any language and script.

The Ombudsman shall respond in Macedonian and its Cyrillic script, as well as in the language and script that the citizen uses.

Article 34

Complaints and other writs received by the Ombudsman shall be registered in the register in alphabetic order by the name and the title of the complainant and in the other in adequate enrolment books and upon those, the cases shall be formed in adequate areas.

Complaint submitted to the Ombudsman should contain the information stipulated in the Article 16 of the Law on Ombudsman.

If the complaint is not understandable and does not contain necessary facts and evidences, the Ombudsman shall request from the complainant necessary clarification and completion within the timeframe that is not shorter than 8 days and no longer than 30 days.

Article 35

The persons from Article 32, paragraph 2 and 3 of these Rules of Procedure shall submit their complaints to the closest Regional Office of the Ombudsman according their residence and domicile.

If the complaint is submitted in Skopje office and the residence or domicile address is on the territory of another Regional Office, the complaint shall be forwarded to the adequate Regional Office for which the complainant shall be informed.

If the complaint is related to the act or activity of a body or organizations that is on the territory of another Regional Office, the complaint shall be forwarded to the adequate Regional Office.

Article 36

The Ombudsman may initiate a procedure on his own initiative based on information that the constitutional and legal rights of citizens or the principles of non-discrimination and adequate and equitable representation of community members have been infringed. In that case, the Ombudsman shall be obliged to provide consent from the injured person for initiating the procedure.

If within the determined period that cannot be shorter than 8 and longer than 30 days, the consent is not provided, the Ombudsman shall not initiate the procedure.

Without the consent described in paragraph 1 of this Article, the Ombudsman shall initiate a procedure for violation of the constitutional and legal rights of a larger number of citizens, juveniles, infirm people, persons with special needs, and persons without legal capacity.

When situation described in paragraph 3 occurs, the Ombudsman shall notify the persons (or parent, guardian, Social Service Centers) concerned about the initiation of the procedure immediately and no later than 15 days from the day of the initiation of the procedure, except when concerned party is a larger number of citizens.

The Ombudsman shall decide for initiating the procedure on his own initiative.

Article 37

When the Ombudsman asserts violation of the constitutional and legal rights of citizens or the principles on non-discrimination and adequate and equitable representation of community members in the state administration bodies, the local self-government units and the public institutions and agencies of a larger number of citizens, juveniles, infirm people, people with special needs and persons without legal capacity, the Ombudsman shall initiate procedure on his own initiative without prior consent.

V. MANAGING REGISTRIES AND ADDITIONAL BOOKS

Article 38

The registration of the complaints and other writs as well as their scanning, in the office of the Ombudsman shall be performed manually in adequate registries and in electronic form. The distribution of cases shall be performed electronically and with a delivery book.

For the purpose of registration of writs, the Ombudsman shall maintain the following registries:

- General registry "NPR" (Form no. 1);
- Case registry "NP" (Form no. 2);
- Registry for the Ombudsman- National Preventive Mechanism "NP-NPM" (Form no.3);
- Registry for request of information of public nature "NP-IJK" (Form no.4);
- Confidential registry "DOV" (Form no. 5).

The registries "NP" and "NPR" shall be maintained separately in the Regional Offices and they shall be labeled: "TE" for Tetovo; "KC" for Kicevo; "BT" for Bitola; "ShT" for Shtip; "ST" for Strumica and "KU" for Kumanovo.

The confidential writs shall be registered in Skopje office.

The forms of registers are internal part of these Rules of Procedure.

The Ombudsman shall determine the manner and method of running and maintaining the other forms and registers.

Article 39

Complaints not registered in the other registries, shall be registered in "NPR" registry.

Complaints described in article 32, paragraph 2 and 3 as well as the complaints created upon own initiative shall be registered in "NP" registry.

In the registry "NP-NPM" shall be registered writs for the activities regarding prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment in all places where people are or may be

deprived of liberty, as well as the writs regarding any other correspondence in the Republic of Macedonia and abroad.

In the registry "NP-IJK" the requests, undertaken activities as well as any other writs in accordance with the Law on free access to information of public nature are registered.

Confidential writs shall be registered in the confidential registered.

Article 40

For the purpose of easier handling and finding of cases registered in the registers, the Ombudsman shall run and maintain directories.

Directories shall be run in the book or in system of card filing.

Article 41

Each registry is managed separately according to the type of cases.

The registries are managed in such way that at any time it can be checked in which phase is a certain case.

After the official working hours, the registries and the additional books are kept locked.

Article 42

The registers shall be consisted of certain number of pages bound in a book with hard covers. On the cover of the registry the sign and the actual year of the registry shall be inserted.

One registry may be used for many years in which case after the end of the current year, the following page of the registry shall be left blank, while as the inscriptions for the next year shall start on the second page.

The additional books shall be managed in the same manner.

Article 43

The registration of the writs in the registries and the additional books shall be done chronologically.

Until a procedure is finished, each case shall be registered in the registry under the same number.

Article 44

The registries shall be closed at the end of the year.

The closing shall be made in such way that after the last ordinal number, a note is inserted that contains the following data: day, month and year of the closure, the ordinal number of the last registration, the number of annulled registrations, the number of resolved cases and the number of cases that at the end of the year were unresolved.

This note shall be signed by the authorized state officer or any other employee and the Secretary General.

The additional books are not locked by rule.

Article 45

For the purpose of keeping a record, the unresolved cases of the previous year shall be transferred into the following one, so that on the first page of the registry, the numbers of those cases shall be written. All the records that are related to those cases shall be made in the former registry. If the case shall be resolved during the year, in the former registry, next to the ordinal number of that case, a sign for a resolved case shall be inserted while as on the other page of the new registry with a red pencil the adequate ordinal number of that case shall be crossed.

VI. ARCHIVING OF CASES

Article 46

The archiving of cases shall be done after the closure of a procedure. The cases that are kept in the archive, shall be protected from damp and fire. They shall be also protected from damage, destruction and theft.

Article 47

Prior to the archiving of a case, one shall check whether all documents are chronologically ordered and whether the case is finally finished.

The finished cases are classified according their type and their ordinal numbers from the separate registries, enclosed in files.

The archived cases shall be managed according to the provisions for archiving work.

VII. STATISTICS

Article 48

For the work on the complaints statistical overview shall be kept. The manner and methodology of keeping statistics shall be determined by the Ombudsman.

Article 49

The authorized state officers for informatics and statistics shall undertake measures for orderly performing the statistical work, timely delivery of the reports to the Ombudsman and the other subjects as well as for their storage.

Once a month or when necessary, a review of work shall be made containing the number and type of cases, by areas, number of resolved and unresolved cases, number of received cases and number of cases that by the end of the reporting period are unresolved.

On the basis of the registries' data and cases, statistical reports and applications shall be filled in disclosing their ongoing status. Other periodical and annual reports on the work of the Ombudsman shall be prepared.

VIII. RECEPTION OF COMPLAINANTS

Article 50

The complainants may visit the office every working day without prior notice, they shall be received by managing and professional state officers authorized by the Secretary General.

The complainants shall be registered in a daily book of complainants.

The Ombudsman and the Deputies shall also receive complainants.

In the daily book of complainants, the following data shall be registered: ordinal number of complainant, date of visit i.e. reception, name and surname of complainant, address, telephone number and brief contents of the meeting.

Article 51

When required the Ombudsman may organize meetings with the complainant outside the main office in Skopje and the Regional Offices.

IX. LIBRARY

Article 52

The Ombudsman shall have an expert library.

The library shall contain editions, reports, legislation and other regulations with their comments, in particular regarding the protection of the constitutional and legal rights of the citizens and protection of the principles for non-discrimination and adequate and equitable participation of the community members, other expert literature, books, magazines and official gazettes, in any form- written, electronic, etc.

The Secretary General or any other person authorized by him shall be responsible for purchase of books-expert literature and subscription of magazines and other publications, as well as for the maintenance of the library fund.

Article 53

The library shall be managed by a librarian.

The library shall have a book for inventory of books and a book for inventory of periodic publications where the purchase is inserted chronologically.

The work in the library shall be performed in accordance with the provisions for library work.

Samples of experts library (laws, official gazettes, other experts literature, compilations of video, audio and IT media), shall be used in the library premises, while when needed, after an approval from the Secretary General, outside the library.

X. TRANSPARENCY OF THE OMBUDSMAN'S WORK

Article 54

In order to secure objective, timely and accurate public information for his work as well as transparency and closer approach to the citizens and other people, the Ombudsman shall inform the public through the internet site, press conferences, press releases, bulletins, publications, special reports, publishing annual reports and by other method.

The information is given personally by the Ombudsman, the spoke person of the institution or by the deputy Ombudsman i.e. authorized state officer.

While informing the public the Ombudsman shall act in accordance with the rules and regulations for protection of privacy and secrecy of the information related to the complainant, taking into consideration the interest of the procedure.

Article 55

On the internet site of the Ombudsman shall be published information of general character (legal framework, Ombudsman, Ombudsman deputies, professional service), organizational setting, competences and methods of work, services for citizens and other people, how to reach the Ombudsman, institutions' possibilities, contact details, manner of submitting a complaint, case work, list of public information, informative section (latest news, current activities, press releases, reports, analysis, bulletins and other information), international cooperation, hyperlinks of other bodies and organizations etc.

Article 56

For his work, the Ombudsman shall prepare annual report, special reports and other relevant analysis.

The Ombudsman shall submit to the Parliament of the Republic of Macedonia the annual report for the previous year by 31 of March of the current year.

The annual report contains the findings regarding level of respect of human rights and freedoms of citizens of the Republic of Macedonia, description of the main problems, statistical data of received, processed and ongoing complaints, description of specific cases of violation, as well as a report for the other activities of the Ombudsman.

Article 57

When necessary the Ombudsman shall do a delivery of special reports to the bodies of the local self- government, on whose territory an office of the regional Ombudsman unit is established and to the officials of the bodies, organizations and institutions where the freedom of movement is limited.

Article 58

The Ombudsman- the National Preventive Mechanism shall prepare and publish an annual report on the detected situations in respect to the treatment and conditions of places where people are deprived of liberty, and it shall distribute it to all relevant bodies, organizations and institutions.

The National Preventive Mechanism shall submit the annual report to the Subcommittee for prevention of torture of the United Nations, when needed to the other international institutions and organizations that work on prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

XI. THE COOPERATION OF THE OMBUDSMAN WITH OTHER BODIES AND ORGANIZATIONS

Article 59

The Ombudsman shall cooperate, contact and deliver information with governmental and non-governmental institutions and associations that work in the field of protection and improvement of human rights and freedom, protection of children' rights and anti-discrimination and adequate and equitable representation of community members as well as on prevention of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

In the realization of the work and with purpose of professional specialization and improvement of the work, the Ombudsman may organize seminars, experts counseling, meetings etc.

Article 60

The Ombudsman shall cooperate with similar institutions and associations abroad and appropriate international organizations.

XII. COMMISSIONS AND WORKING BODIES

Article 61

In the realization of the work that demands a team work of the em-

ployees from various organizational units, as well as in any other case stipulated by law or other regulation, the Ombudsman may establish constant or temporary commission and working bodies.

With the Act of Establishment, the Ombudsman shall determine the number of members of the commissions and working bodies and their tasks.

XIII. TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS

Article 62

Amendments and supplements to these Rules of Procedure shall be performed according to the manner and procedure of its adoption.

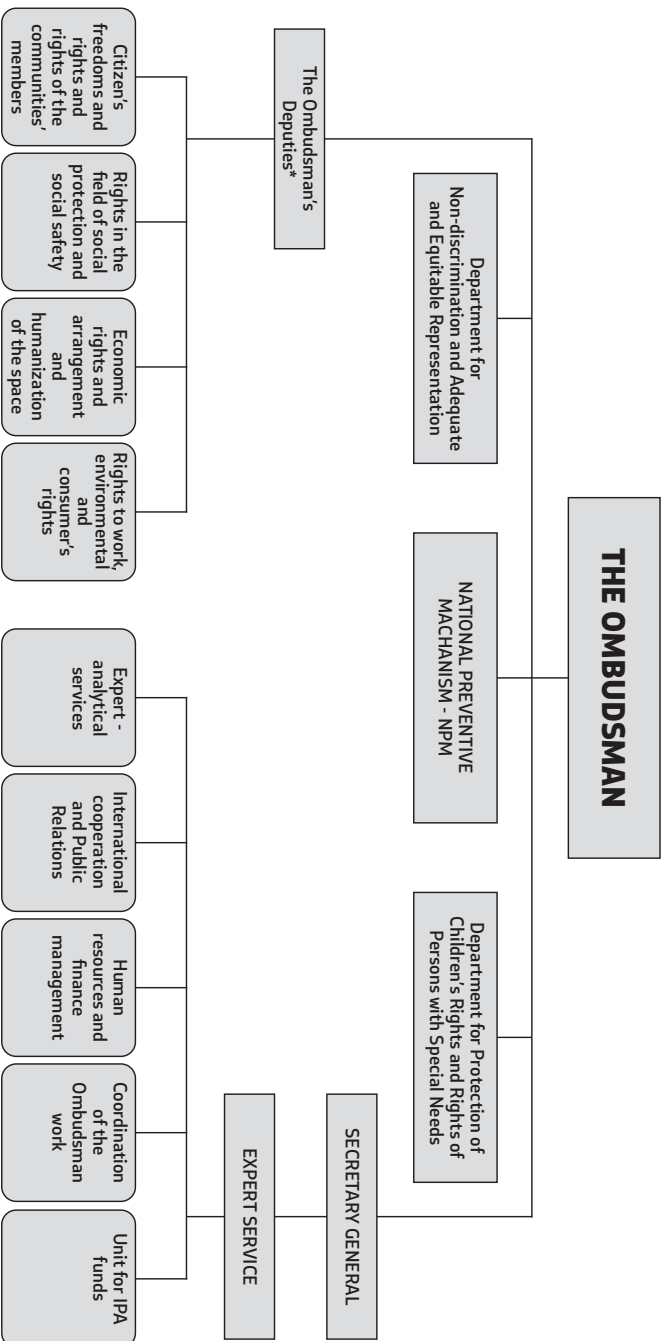
Article 63

On the day of enactment of these Rules of Procedure, the previous Rules of Procedure shall cease to be valid ("Official Gazette of RM" no.11/2005).

Article 64

These Rules of Procedure shall enter into force eight days after the day of its publication in the "Official Gazette of Republic of Macedonia".

OMBUDSMAN
IXHET MEMETI

* Four Deputies in the Office in Skopje and Deputy in the Offices in: Bitola, Kicevo, Kumanovo, Strumica, Tetovo and Stip

Based on Article 39 of the Law on the Ombudsman (Official Gazette of the Republic of Macedonia No. 60/03), the Ombudsman issues the following

BY - L A W

On the form, content and procedure for issuance, usage and confiscation of the official cards of the Ombudsman, his deputies and the employees in the Ombudsman's Professional Service

Article 1

This By-law shall establish the form, content and procedure for issuance, usage and confiscation of the official cards of the Ombudsman, his deputies and the employees in the Ombudsman's Professional Service and the employees in the Ombudsman's Professional Service as a National Preventive Mechanism.

Article 2

The official card shall have dimensions 8cm. x 11 cm. and shall consist of two parts, one part shall be the cover, and the other shall be a plastic white inset, containing personal data of the holder of the official card and his authorizations.

The cover of the official card shall be made of genuine leather in brown color.

In the front page of the cover in the upper part, the text REPUBLIC OF MACEDONIA, OMBUDSMAN shall be printed, in the middle part the logo of the Ombudsman shall be printed, and the text OFFICIAL CARD shall be printed below.

In the inner right-hand side of the leather cover, the logo of the Ombudsman shall be imprinted on a 4 cm. metal format.

On the front page of the inset shall be printed text REPUBLIC OF MACEDONIA, OMBUDSMAN, for the official cards of the employees in the Ombudsman's Professional Service as a National Preventive Mechanism shall be printed text REPUBLIC OF MACEDONIA, OMBUDSMAN, NATIONAL PREVENTIVE MECHANISM and the text OFFICIAL CARD

shall stand below. Below this text, on the left-hand side shall be a place for the photograph and on the right-hand side shall contain a register number, date of issuance, a signature of the Ombudsman or of an authorized person, and a place for official seal (POS). The bottom of the same page shall contain the following: date, name and surname, function or position, unique registry number and residing address of the holder of the official card.

The second page of the inset for the official cards of the Ombudsman and his deputies shall contain excerpts from the Law on the Ombudsman (Official Gazette of RM No. 60/03 and 114/2009), regarding their authorizations and special rights, with the text printed on the form. The second page of the inset, for the official cards of the employees in the Professional Service who act upon submissions by citizens or other persons, shall contain excerpts from the Law on the Ombudsman (Official Gazette of RM No. 60/03 and 114/2009), regarding their authorizations, with the text printed on the form.

The second page of the inset, for the official cards of the employees in the Professional Service as a National Preventive Mechanism shall contain excerpts from the Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman and Degrading Treatment and Punishment (Official Gazette of RM No. 165/2008) and from the Law on the Ombudsman (Official Gazette of RM No. 60/03 and 114/2009), regarding their authorizations, with the text printed on the form.

The second page of the inset shall not contain any text for other holders of the official card.

Article 3

The form of the official card shall be printed in addition to this By-law, and shall represent its integral part.

Article 4

The Ombudsman himself, or another person authorized by him, shall issue the official card after the selection, i.e. employment in the Ombudsman's Professional Service, and it shall be valid in the period while the person to whom it has been issued has the official capacity of Ombudsman, Deputy Ombudsman, employee in the Ombudsman's Professional Service, or in the Ombudsman's Professional Service as a National Preventive Mechanism.

Article 5

The person whose function or employment in the Ombudsman's Professional Service, or in the Ombudsman's Professional Service as a National Preventive Mechanism shall terminate, shall return the official pass.

The returned or replaced official card shall be invalidated.

Article 6

Records shall be kept for the issued and confiscated official cards in the Ombudsman Office.

The records for an issued official card shall contain an ordinal numbers, name and surname of the person to whom the official card has been issued, date of issuance, a serial number and a column for remarks.

Article 7

The official card shall be replaced with a new one when it becomes useless due to damaging or wear and tear, if the person to whom it has been issued loses it, or if the holder of the official card changes the personal data.

Every holder of an official card shall immediately and within 24 hours at the latest, inform the Ombudsman if he/she loses the Official Card and if the official card is replacing with a new one due to damaging or wear and tear, the holder of the card shall need to return the old one.

Article 8

The official card of the Ombudsman, the Deputies and the employees in the Ombudsman's Professional Service, issued pursuant to the By-law on the form, content and procedure for issuance, usage and confiscation of the official cards of the Ombudsman, his Deputies and the employees in the Ombudsman's Professional Service (Official Gazette of the Republic of Macedonia No. 11/2005), shall be replaced with new one within 60 days from the day of enforcement of this By-law.

Article 9

On the day of enactment of this By-law, the previous By-law on the form, content and procedure for issuance, usage and confiscation of the official cards of the Ombudsman, his Deputies and the employees in the Ombudsman's Professional Service (Official Gazette of the Republic of Macedonia No 11/2005), shall cease to be valid.

Article 10

This By-law shall enter into force on the next day after the day of its publishing in the Official Gazette of the Republic of Macedonia.

THE OMBUDSMAN

Idzet Memeti

SAMPLES- 5 (five)

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. Народен правобранител
Иџет Мемети

Име и презиме

Звање

ЕМБГ

Адреса на живеење

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. Народен правобранител
Иџет Мамет

Име и презиме

Функција

ЕМБГ

Адреса на живеење

Носителот на оваа легитимација со Законот за народниот правобранител („Службен весник на РМ“ бр. 60/2003 и 114/2009), е овластен:

- да влезе во службените простории на органите од член 2 од Законот, да изврши непосреден увид во предметите и работите од нивна надлежност, како и да му бидат обезбедени сите докази, податоци и информации, без оглед на степенот на доверливост;
- во секое време и без претходна најава и одобрение да изврши посета и увид во органите, организациите и установите - места за лишување од слобода, како и да разговара со лицата сместени во нив, без присуство на службени лица, заради заштита на нивните слободи и права;
- да повика на разговор избрано или именувано лице, службено лице и секое друго лице кое може да даде определени податоци во постапката;
- да влегува и да има слободен пристап на станиците, аеродромите и пристаништата само со покажување на службена легитимација;
- на бесплатна употреба на јавен, сувоземен или езерски сообраќај на територијата на Република Македонија;
- на посебна заштита на неговата личност, семејството и имотот, по негово барање доставено до полицијата во местото на живеење, секогаш кога за тоа постојат сериозни причини за негова безбедност.

Народниот правобранител и замениците на народниот правобранител не можат да бидат повикани на одговорност за дадено мислење и преземени дејства, мерки и активности во вршењето на својата функција.

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
НАЦИОНАЛЕН ПРЕВЕНТИВЕН МЕХАНИЗМ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. _____
Народен правобранител
Ицет Мемети

Име и презиме

Функција / звање

ЕМБГ

Адреса на живеење

Носителот на оваа легитимација со Уставот, Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друг вид на сурово, нехумано или понижувачко постапување или казнување и Законот за народниот правобранител, заради вршење превенција е овластен:

- во секое време и без претходна најава и одобрение да изврши редовни или ненајавени посети и увиди во органите, организациите и установите - места за лишување од слобода, како и на кое било друго место за кое може да има информации дека лицата се или можат да бидат лишени од слобода;
- да му се овозможи слобода на избор на местата што сака да ги посети, како и непречен пристап до сите простории, уреди и инсталации, до сите документи и информации што се однесуваат на лицата лишени од слобода;
- да му биде овозможен слободен избор и разговор со лицата лишени од слобода, без присуство на службени лица, лично или со преведувач, доколку е неопходно, како и со кое било друго лице за кое Народниот правобранител верува дека може да обезбеди суштествени информации.

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ
СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

РЕГИСТАРСКИ БРОЈ

ДАТУМ НА ИЗДАВАЊЕ

М.П. _____
Народен правобранител
Ицет Мемети

Име и презиме

Звање

ЕМБГ

Адреса на живеење

Носителот на оваа легитимација со Законот за народниот правобранител („Службен весник на РМ“ бр. 60/2003 и 114/2009), е овластен:

- да влезе во службените простории на органите од член 2 од Законот, да изврши непосреден увид во предметите и работите од нивна надлежност, како и да му бидат обезбедени сите докази, податоци и информации, без оглед на степенот на доверливост;
- во секое време и без претходна најава и одобрение да изврши посета и увид во органите, организациите и установите - места за лишување од слобода, како и да разговара со лицата сместени во нив, без присуство на службени лица, заради заштита на нивните слободи и права;
- да повика на разговор избрано или именувано лице, службено лице и секое друго лице кое може да даде определени податоци во постапката.